

Godišnje izvješće

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

2025.

SADRŽAJ

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK.....	2
IZGRADNJA ZBIRKI – NABAVA KNJIŽNIČNE GRAĐE.....	8
OBRADA GRAĐE	12
KORISNICI I KORIŠTENJE KNJIŽNIČNE GRAĐE.....	14
INFORMATIVNO-REFERALNA DJELATNOST	18
BAZE PODATAKA	20
INFORMATIZACIJA.....	21
KULTURNO-PROMOTIVNA DJELATNOST.....	23
PEDAGOŠKO-ANIMATORSKE AKTIVNOSTI S DJECOM I MLADIMA	27
IZDVAJAMO	29
AMERICAN CORNER OSIJEK	34
AUSTRIJSKA ČITAONICA	37
RAZVOJNA MATIČNA SLUŽBA	40
STRUČNI RAD DJELATNIKA KNJIŽNICE.....	43
DJELATNICI	46
ODLAZAK U MIROVINU	50
GISKO U MEDIJIMA	51
POPIS ČLANAKA IZ TISKA – 2025.....	52
FINANCIRANJE	55

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek najveća je knjižnica istočne Hrvatske koja broji **588.016 svezaka knjiga**, zapošljava **54 djelatnika** u središnjoj zgradi te u 5 ogranaka smještenih u pojedinim osječkim naseljima. Cjelodnevnom otvorenosti pokušava zadovoljiti informacijske potrebe svih zainteresiranih stanovnika Osijeka i okolice, od kojih je **10.289** odlučilo biti aktivnim članovima i koristiti neke od brojnih usluga koje Knjižnica pruža.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek s radom je započela 8. veljače 1949. godine kao Gradska knjižnica, nastavljajući tradiciju javnih, pučkih knjižnica i čitaonica grada Osijeka.

Knjižnica se od 1957. godine nalazi u secesijskoj gradskoj vili u kojoj je prije Drugog svjetskog rata živio osječki gradonačelnik Vjekoslav Hengl.

Osnivanjem Sveučilišta u Osijeku 1975. godine, Gradska knjižnica, kao jedan od osnivača, proširuje svoju djelatnost i preuzima funkciju i zadatke središnje sveučilišne knjižnice te mijenja naziv u Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek.

Jedan od osnovnih problema Knjižnice, još od 70-ih godina prošlog stoljeća jest nedostatak prostora potrebnog, kako za smještaj fonda, tako i za provođenje svih onih poslova, redovnih i razvojnih, kao i aktivnosti karakterističnih za jednu suvremenu knjižnicu. Knjižnica se tijekom svih ovih godina nastojala prilagoditi uvjetima kako bi korisnici što manje osjetili taj nedostatak. Osim dva neuvjetna spremišta (jedno u sveučilišnom kampusu, a drugo na Vinkovačkoj cesti 63d), sve prostorije i hodnici, od podruma do tavana, prekriveni su policama, koje dosežu nestandardne visine za smještaj knjižnične građe.

Svih ovih godina knjižnicu prati problem razdvajanja na dvije zasebne ustanove, Gradsku knjižnicu kao javnu narodnu knjižnicu općeznanstvenog tipa i Sveučilišnu knjižnicu na novoj lokaciji sveučilišnog kampusa, a koji do danas nije riješen. Sredinom 2015. godine položen je kamen temeljac za izgradnju buduće zgrade nove Sveučilišne knjižnice i multimedijalnog centra (SKIMCO) te je radovima od 2016. do 2018. godine izgrađena betonska konstrukcija buduće knjižnice, ali je završetak radova još uvijek neizvjestan. Najnovije aktivnosti vezane uz nastavak izgradnje i (ne)razdvajanje Knjižnice razvijaju se u dva smjera. Jedan je Koncept prenamjene dijela sadržaja – SKIMCO, kako bi se izvedbeni projekt prenamijenio za potrebe i smještaj gradske knjižnice, a drugi je izrada projekta za rekonstrukciju postojeće zgrade knjižnice vojarne u Tvrdi u zgradu buduće nove Gradske knjižnice.

Paralelno, u tijeku je provedba projekta “Energetska obnova zgrade Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek”.

Energetska obnova zgrade Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek

Provedba projekta “Energetska obnova zgrade Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek” jest u sklopu Mehanizma za oporavak i otpornost EU-a, Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. koji financira Europska unija–NextGenerationEU. Nositelj je projekta Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. Predviđeno trajanje projekta bilo je od 28. travnja 2023. do 28. travnja 2026., a njegova je vrijednost 1.650.125,55 €, dok su prihvatljivi troškovi u iznosu 1.238.075,89 € sa stopom sufinanciranja od 100 %.

Cilj projekta energetske obnove zgrade Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek (kuća Gillming-Hengl) jest smanjenje potrošnje energije, smanjenje emisije CO₂, odnosno dekarbonizacija

zgrade. Zgrada Gradske i sveučilišne knjižnice sagrađena je 1906. godine i pojedinačno je zaštićeno kulturno dobro. Provedbom projekta energetske će se obnoviti 2.986,08 m² zgrade i ostvariti godišnja ušteda primarne energije od 82 %. Predviđeno je pretežno zagrijavanje i hlađenje građevine s pomoću dizalica topline zrak-voda, uz dogrijavanje toplinskom podstanicom u sustavu daljinskog grijanja u kritičnom razdoblju.

Projektom su predviđene sljedeće mjere energetske učinkovitosti: sanacija kapilarne vlage u zidovima suterena, dovršetak izvedbe podne konstrukcije u potkrovlju, izvedba spušenog stropa u potkrovlju zgrade, ugradnja toplinske izolacije po zidovima, dijelu kosog krova i spušenog stropa potkrovlja, ugradnja prozora s unutrašnje strane postojećih prozora u potkrovlju, zamjena postojećeg sustava grijanja s toplinskom podstanicom i VRV sustava hlađenja pojedinačnih prostorija, ugradnja sustava ventilokonvektora za temeljno grijanje/hlađenje s dizalicama topline zrak-voda u bivalentnom radu s kompaktnom toplinskom stanicom, ugradnja sustava ventilacije s rekuperacijom, rekonstrukcija elektroinstalacija, rekonstrukcija unutarnje opće rasvjete, rekonstrukcija izložbene rasvjete, ugradnja pročišćivača zraka, ozelenjivanje postojećih površina, izvedba parkirališta za bicikle. Radovi na energetskej obnovi zgrade službeno su započeli 13. prosinca 2024. godine s planiranim završetkom 13. prosinca 2025. godine, ali su produženi do travnja 2026. Tijekom građevinskih radova Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek trebala je nastaviti s redovitim radom u trenutnom prostoru, ali je zbog radova od 22. rujna 2025. prestala s radom s korisnicima na lokaciji Europska avenija 24 te su korisnici upućeni na ogranke Knjižnice, u Donji grad, Industrijsku četvrt, Jug II i Retfalu, gdje im je omogućena posudba knjižnične građe, usluge i aktivnosti, sukladno mogućnostima.

Zbog energetske obnove, i tijekom 2025. nastavljeno je privremeno izmještanje dijela građe smještene u zgradi Knjižnice u dva spremišta, Atomsko sklonište u DV Josipovac i skladište Vodogradnje (koje je osigurao Grad).

Zakonski okvir djelovanja Knjižnice

U skladu s člankom 9. Zakona o knjižnicama (NN 105/97) od 9. listopada 1997. godine „*općine i gradovi dužni su ... osnovati narodnu knjižnicu kao javnu ustanovu, osim u slučaju kada djelatnost narodne knjižnice već ne obavlja koja sveučilišna ili općeznanstvena knjižnica na njihovu području.*” S obzirom da na području Grada Osijeka ne postoji narodna, odnosno gradska knjižnica kao samostalna javna ustanova, Grad Osijek obavljanje je ove djelatnosti povjerio drugoj općeznanstvenoj, odnosno sveučilišnoj knjižnici, tj. Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek, poštujući pri tome odredbe članaka 10. i 29. navedenog Zakona (osiguravanje potrebnih uvjeta i financiranje djelatnosti).

Donošenjem novog Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019) Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek nastavlja obavljati narodnu/gradsku djelatnost za potrebe Grada Osijeka, a u skladu s člankom 10. stavkom 2. kojim je propisano da su općine i gradovi s više od 3.000 stanovnika dužni samostalno ili zajedno osnovati narodnu knjižnicu kao ustanovu te njezine podružnice na svojem području, osim kada djelatnost narodne knjižnice već obavlja koja druga knjižnica na njihovu području za rad koje su osigurali sredstva.

Ugovorom o financiranju narodne djelatnosti Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek sklopljenim dana 15. travnja 1994. godine između Grada Osijeka, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Knjižnice, osigurano je financiranje ovog dijela ukupne djelatnosti Knjižnice, što je u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama (NN 105/97), a o čemu je Ministarstvo kulture izdalo posebno Mišljenje od 30. prosinca 1997. godine.

Zakonom o visokim učilištima (NN 96/93, čl. 154. i NN 59/96 – pročišćeni tekst, čl. 178.) osnivačka i vlasnička prava nad Knjižnicom prenesena su na Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Navedenim Zakonom Knjižnica je definirana kao ustanova čija djelatnost osigurava cjelovitost i potrebni standard sustava visoke naobrazbe na Sveučilištu, a u knjižničnom smislu kao sveučilišna, odnosno znanstvena knjižnica.

Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/2008) potvrđen je status Knjižnice kao sastavnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i središta sveučilišnog knjižničkog sustava.

KNJIŽNICA S DVOJNOM FUNKCIJOM

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek (GISKO) djeluje kao knjižnica s dvojnou funkcijom:

- **Središnja sveučilišna/znanstvena knjižnica** Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku neposredno zadužena za formiranje knjižnične mreže Sveučilišta, izgradnju i razvoj sveučilišnog knjižničkog sustava Sveučilišta;
- **Središnja javna/narodna knjižnica** grada Osijeka neposredno zadužena za izgradnju i razvoj gradske mreže javnih knjižnica, kao i središnja javna/narodna knjižnica Osječko-baranjske županije.

Knjižnica je županijska matična narodna knjižnica za narodne i školske knjižnice Osječko-baranjske županije i sveučilišna matična knjižnica za visokoškolske knjižnice u sastavu matičnog Sveučilišta u Osijeku i izvan njega i specijalne knjižnice te Središnja knjižnica Austrijanaca u RH.

UNUTARNJI USTROJ:

1. **RAZVOJNA MATIČNA SLUŽBA ZA NARODNE I ŠKOLSKE KNJIŽNICE**
2. **RAZVOJNA MATIČNA SLUŽBA ZA VISOKOŠKOLSKO I SPECIJALNE KNJIŽNICE**
3. **SLUŽBA NABAVE**
4. **ODJEL OBRADE**
5. **ODJEL ZA RAD S DJECOM I MLADIMA**
6. **POSUDBENI ODJEL**
7. **ODJEL STUDIJSKE ČITAONICE**
8. **SLUŽBA ZA PRAVNE, STRUČNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE / TAJNIŠTVO**
 - 8.1. **ODJEL ZA KADROVSKE I OPĆE POSLOVE**
 - 8.1.1. **USTROJSTVENA JEDINICA III. VRSTE/URED RAVNATELJA**
9. **RAČUNOVODSTVENO-FINANCIJSKA SLUŽBA**
 - 9.1. **ODJEL ZA FINACIJE I RAČUNOVODSTVO**
 - 9.2. **USTROJSTVENA JEDINICA III. VRSTE / URED ZA IZDATKE ZAPOSLENIKA**
10. **SLUŽBA ZA INFORMATIKU I RAČUNALNU MREŽU**

Posudbeni odjel Knjižnice djeluje na sljedećim lokacijama u Gradu:

Središnjica Gornji grad, Europska avenija 24
 Ogranak Donji grad, Trg bana J. Jelačića 24 a
 Ogranak Retfala, Lj. Posavskog 30
 Ogranak Industrijska četvrt, Vinkovačka 66 d
 Ogranak Jug II, Opatijska 26 f
 Ogranak Novi grad, Martina Divalta 132
 Pokretne knjižnice

Ogranci Knjižnice ustrojeni su prema Standardima za narodne knjižnice i nisu podružnice u smislu Zakona o ustanovama.

STANJE ZBIRKI

Knjižnica raspolaže ukupnim knjižničnim zbirkama od (stanje 31. prosinca 2025.):

KNJIŽNIČNE ZBIRKE (stanje 31. prosinca 2025.)		
588.016	knjiga	
802	naslova tekuće periodike	(133 naslova novina; 669 naslova časopisa)
14.234	jedinice AV građe	
1.331	jedinica e-građe na prijenosnim medijima	
675	e-knjiga	
739	igara i igračaka	
66.658	primjeraka ostale građe (sitni tisak, zemljopisne karte, note i izložbeni katalozi)	

Posebne zbirke:

POSEBNE ZBIRKE (stanje 31. prosinca 2025.)		
Zavičajna zbirka Grada Osijeka Mursiana	8.266 svezaka	60 jedinica neknjižne građe
Zbirka knjiga s autografima	654 sveska	
Spomenička zbirka	657 svezaka	
Legati (ostavštine)	oko 11.500 svezaka	
Grafička zbirka	363 sveska	
Obvezni primjerak RH	183.531 svezak knj.	12.208 jedinica neknjižne građe
Zbirka magistarskih radova i doktorskih disertacija	4.134 sveska knj.	
Austrijska čitaonica	8.392 sveska knj.	346 jedinica neknjižne građe
American Corner	1.995 svezaka knj.	178 jedinica neknjižne građe
Medioteka	8.417 jedinica	

LEGATI

Legati su otkupljene, poklonjene ili oporučno ostavljene privatne zbirke u knjižnicama, privatne knjižnice znamenitih ljudi koje su javno dobro, njihove ostavštine. Knjižnica čuva sljedeće legate:

LEGATI (stanje 31. prosinca 2025.)	
Zbirka Viktora D. Sonnenfelda	filozofija, sociologija, povijest
Zbirka Rudolfa F. Magjera	književnost, grafike, fotografije
Zbirka Miroslava Pollaka	religija, društvene znanosti
Zbirka Pavla M. Rakoša	književnost
Zbirka Danice i Ante Pinterovića	književnost, povijest, zemljopis
Zbirka Vjekoslava i Matilde Hengl	književnost, povijest umjetnosti, povijest

OBVEZNI PRIMJERAK RH

Po završetku tiska, nakladnik koji ima sjedište u Republici Hrvatskoj dužan je besplatno i o vlastitu trošku, sukladno Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, 98/19, 114/22, 36/2024) i Pravilniku o obveznom primjerku (NN 66/20) dostavljati obvezne primjerke, neovisno o tome jesu li u analognom i/ili digitalnom obliku, u propisanom broju primjeraka Službi obveznog primjerka Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Kao jedna od osam knjižnica u sustavu obveznog primjerka jest i Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, koja ga prima još od 1961. godine.

Pravilnikom o obveznom primjerku (NN 66/2020) obvezni primjerak za GISKO prestao je biti cjelovit te knjižnica prima knjige, časopise i zbornike financirane ili sufinancirane javnim sredstvima te novine.

Zbirka Obveznog primjerka broji 183.531 sv. inventariziranih knjiga i 12.208 sv. neknjižne građe, oko 1.000 naslova tekuće periodike (preko 140 naslova novina; 720 naslova časopisa) te više od 75.000 primjeraka ostale građe (sitni tisak, zemljopisne karte, note i izložbeni katalozi).

ŽUPANIJSKI OBVEZNI PRIMJERAK

Dostava županijskog obveznog primjerka županijskoj matičnoj narodnoj knjižnici zakonska je obveza nakladnika, svake fizičke ili pravne osobe na području Osječko-baranjske županije, sa svrhom stvaranja zavičajne zbirke, a sukladno članku 39., stavku 5 Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, 98/19, 114/22) i Pravilnika o obveznom primjerku (NN 66/20). Bezobzira na zakonske obveze, dostava županijskog obveznog primjerka nikada nije do kraja zaživjela, niti je on ostvario svoju svrhu. Njegova dostava uvelike je ovisila, a i danas ovisi, o povezanosti pojedinih izdavača s knjižnicama te je mali udio županijskog obveznog primjerka u ukupnoj izgradnji zavičajne zbirke.

Tijekom 2025. godine dostavljeno je 129 sv. tiskane građe županijskog obveznog primjerka, što je skoro 50 % manje nego prethodne, a koji je, sukladno potrebama, uvršten u različite zbirke, najviše u Zavičajnu zbirku.

ZBIRKA MAGISTARSKIH RADOVA I DOKTORSKIH DISERTACIJA

Zbirka magistarskih radova i doktorskih disertacija okuplja magistarske radove i doktorske disertacije obranjene na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, ali i na drugim sveučilištima u Republici Hrvatskoj te **broji 4.134 jedinice građe.**

Prinove disertacija Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku izdane u razdoblju od 2023. do 2025., njih 84, okupljene su u biltenu prinova: <http://161.53.208.100/bib/188/>. U 2025. godini zaprimljene su 62 tiskane disertacije.

Važno bi bilo naglasiti kako knjižnica čuva tiskane primjerke disertacija, dok se u Repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku pohranjuju digitalne inačice 39.584 objekta, od čega je 35.514 završnih, diplomskih i specijalističkih radova te 869 disertacija i magistarskih radova.

ZAVIČAJNA ZBIRKA MURSIANA

Zavičajna zbirka Mursiana okuplja knjižničnu građu od značaja za grad Osijek: građu objavljenu u Osijeku, građu čiji su autori rođeni u Osijeku, neko vrijeme živjeli ili su svojim radom pridonijeli njegovu razvoju te građu o Osijeku i Osječanima izdanu bilo gdje u svijetu. Zbirka **broji ukupno 8.920 jedinice knjižne građe, od toga su 654 sveska knjige s potpisima autora.**

Osim kupovinom, građa za potrebe zavičajne zbirke nabavlja se putem zavičajnog županijskog obveznog primjerka, kao i iz brojnih donacija građana i pravnih osoba.

U Hrvatskom arhivu *weba* dostupna je Virtualna zavičajna zbirka Osijeka nastala u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom Zagreb. Virtualna zbirka pretraživa je na: <https://haw.nsk.hr/zavicajne-zbirke/>.

Donacija Bože Biškupića pjesničko-grafičke mape *List je čovjek koji hoda zrakom*

Kolekcionar i nakladnik te ministar kulture Republike Hrvatske u razdoblju 1995.–2000. i 2004.–2010. Božo Biškupić donirao je u veljači 2025. godine Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek pjesničko-grafičku mapu posvećenu akademiku Luki Paljetku pod nazivom *List je čovjek koji hoda zrakom*. Gospodin Božo Biškupić već dugi niz godina prati i potiče razvoj hrvatske grafike. Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek u nekoliko je navrata poklonio 30 mapa grafika s prilogima likovnih stvaralaca, pjesnika, kritičara i povjesničara umjetnosti.

Suradnja akademika Luke Paljetka i gospodina Bože Biškupića počela je još osamdesetih godina prošlog stoljeća. Zajedničkim radom stvorili su više od 30 bibliofilskih izdanja unutar Zbirke Biškupić, dijeleći viziju promicanja i podržavanja kvalitetne umjetnosti te otkrivanja i afirmacije novih talenata. Akademik Luko Paljetak napustio nas je u svibnju 2024. godine. U pjesničko-grafičkoj mapi *List je čovjek koji hoda zrakom* doživljaj su njegova lika i djela, koji uz 34 grafike, akvarel i jedan fotografski ispis, sadrži i 17 pjesama. U mapi su predstavljeni i radovi dva naša zavičajna autora Marija Čaušića i Marija Matokovića. Cjelokupan projekt realiziran je pod okriljem edicije „Vid“, koju je osnovao, uređuje i grafički oblikuje Božo Biškupić. Naklada je ograničena na 57 primjeraka.

Ovom vrijednom donacijom, značajno su obogaćene Zavičajna zbirka i zbirka grafika Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek te dan doprinos očuvanju, kako nacionalnih, tako i lokalnih kulturnih vrijednosti.

BDI ZBIRKA

BDI zbirka (Bibliotekarstvo – Dokumentacija – Informacija) zbirka je knjižnične građe s područja knjižničarstva, informacijskih znanosti, arhivistike i muzeologije.

BDI zbirka **broji 2.137 svezaka knjižne građe.**

IZGRADNJA ZBIRKI – NABAVA KNJIŽNIČNE GRAĐE

Izgradnja zbirke Knjižnice i nabava nove građe odvijala se u 2025. godini u skladu s temeljnim zadaćama Knjižnice u njezinoj dvojnoj misiji gradske, odnosno narodne i sveučilišne knjižnice:

1. Nabava knjiga, periodike i druge tiskane građe, kao i građe na drugim medijima (AV, elektroničke i druge građe) u skladu sa zahtjevima Standarda za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj s ciljem zadovoljavanja različitih informacijskih potreba korisnika Knjižnice – građana Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije, kao i drugih korisnika.
2. Nabava građe i osiguravanje pristupa informacijama i knjižničnoj građi za potrebe visokoškolske naobrazbe i znanstveno-istraživačke djelatnosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

PRINOVLJENA GRAĐA PO VRSTI GRAĐE

PODACI O PRINOVLJENOJ GRAĐI		
Vrsta građe	Ukupan broj naslova	Ukupan broj primjeraka
Knjige – tiskana	6.662	15.521
AV građa	27	27
E-građa	5	5
Igračke	67	67
Novine	133	18.422
Časopisi	669	3.154
Ostala građa		
Grafičke mape	2	2
Izložbeni katalozi	269	269
Sitni tisak – OP	184	184

REVIZIJA I OTPIS

Sukladno Pravilniku o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/2023), Knjižnice s više od 500.000 jedinica knjižnične građe sveobuhvatnu reviziju provode kontinuirano. Tako je u 2025. godini izvršena revizija Posudbenog odjela – zatvorenog spremišta, a u svrhu održavanja

fonda aktualnim, proveden je i redovan godišnji otpis građe posudbenih odjela i Studijske čitaonice.

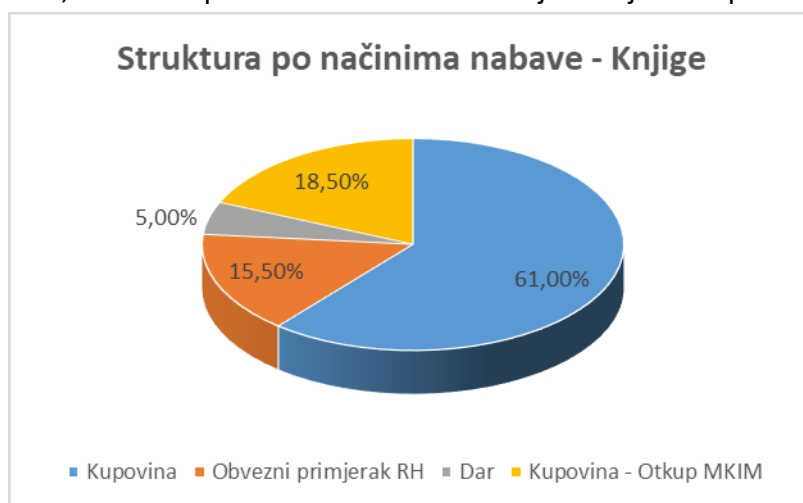
PRINOVLJENA GRAĐA PO NAČINIMA NABAVE

PODACI O PRINOVLJENOJ GRAĐI		
Način pristizanja knjižne građe	Ukupan broj naslova	Ukupan broj primjeraka
Kupovina – redovna nabava	2.736	9.520
Kupovina – otkup MKM	915	2.866
Obvezni primjerak RH	2.396	2.396
Dar:	615	739
Dar – fizičke osobe	147	165
Dar – pravne osobe	128	174
Dar Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku	53	71
Dar – Doktorski radovi	62	62
Dar Austrijske vlade	91	91
Dar – otkup Ministarstva znanosti	134	176
Ukupno	6.662	15.521

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske mjeru otkupa knjiga za narodne knjižnice i u 2025. godine provodilo je prema modelu otkupa gdje knjižnice nabavljaju građu kupovinom, a na temelju iskazanih interesa za otkup knjiga, uvrštenih na popis A i popis B.

Otkupom Ministarstva kulture i medija u vrijednosti od 55.000,00 € kupljeno je 915 naslova u 2.866 primjeraka, što je 11 % manje naslova i 5 % manje primjeraka, nego prethodne godine.

Bezobzira na promjene načina nabave vezane uz otkup Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, struktura po načinima nabave u omjerima je kao i prethodnih godina.

OSTALA GRAĐA

AV -građa			
Vrsta građe	Način pristizanja	Ukupan broj naslova	Ukupan broj primjeraka
CD	Obvezni primjerak RH	9	9
	Dar – Austrijska vlada	18	18
	Ukupno	27	27

Elektronička građa			
Vrsta građe	Način pristizanja	Ukupan broj naslova	Ukupan broj primjeraka
CD-ROM	Obvezni primjerak RH	1	1
USB	Obvezni primjerak RH	4	4
	Ukupno	5	5

Igračke			
	Način pristizanja	Ukupan broj naslova	Ukupan broj primjeraka
	Kupovina	67	67

Ostala građa			
Vrsta građe	Način pristizanja	Ukupan broj naslova	Ukupan broj primjeraka
Grafičke mape	Kupovina	1	1
	Dar – fizička osoba	1	1
Izložbeni katalozi	Obvezni primjerak RH	269	269

I u 2025. godini Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, preko Službe nabave, prikupljala je darove fizičkih i pravnih osoba. Dio darovanih knjiga uvršten je u zbirke Knjižnice, a prekobrojni primjerci proslijeđeni su pojedinim osnovnoškolskim i srednjoškolskim knjižnicama, općinskoj narodnoj knjižnici u osnivanju u Bizovcu i dr.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, u okviru nacionalne kampanje „Čitaj mi!“, pod geslom „Čitam, dam, sretan sam – svoju knjigu daruj i tuđe srce obraduj“, obilježila je Međunarodni dan darivanja knjigom (14. veljače) kojim su korisnici darivali slikovnice i knjige za djecu i mlade. Ove su godine prikupljene knjige darovane Knjižnici Osnovne škole Milka Cepelića Vuka.

STRUKTURA NOVIH NASLOVA KUPLJENIH KNJIGA

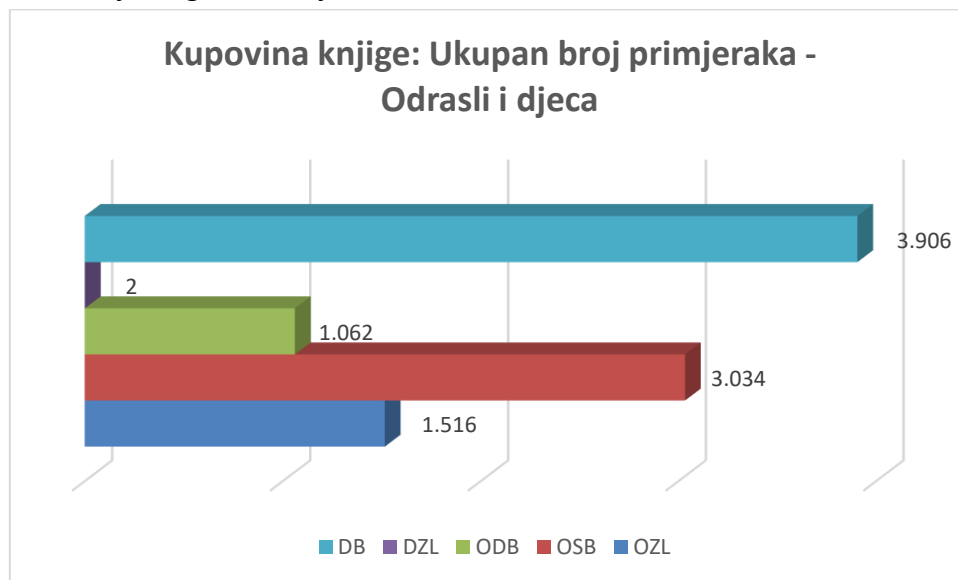
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek u 2025. godini nabavila je knjižničnu građu u skladu s potrebama svih kategorija korisnika.

STRUKTURA NOVIH NASLOVA KUPLJENIH KNJIGA

Za odrasle	Ukupan broj naslova	Ukupan broj primjeraka
OZL – Znanstvena literatura	753	1.516
OSB – Strana beletristika	795	3.034
ODB – Domaća beletristika	369	1.062
Ukupno	1.917	5.612
Za djecu	Ukupan broj naslova	Ukupan broj primjeraka
DZL – Popularno-znanstvena literatura	1	2
DB – Dječja beletristika	818	3.906
Ukupno	819	3.908

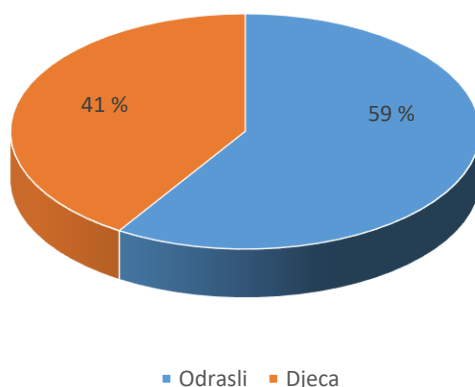
U 2025. godini građa je nabavljana od 97 različitih izdavača / dobavljača.

Fond Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek obuhvaća svu knjižničnu građu za djecu i odrasle, a formira se na osnovi Standarda za narodne knjižnice u RH, prema profilu i zahtjevima korisnika, postojećih i potencijalnih. Prema Standardima za narodne knjižnice u RH, knjižni fond županijske matične knjižnice, u pravilu, treba sadržavati 55 % beletristike, 45 % stručne, znanstvene i popularno-znanstvene literature, od koje najmanje 1 % čini referentna građa. U odnosu na dobnu strukturu korisnika, ukupan fond narodne knjižnice treba sadržavati najmanje 25 % knjižne građe za djecu i mlade.

Sukladno Standardima za narodne knjižnice u RH, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek kupovinu je knjižne građe u 2025. i nastavak izgradanje fonda izvršila u okviru preporuka s neznatnim odstupanjima u postotnim parametrima.

Sredstva utrošena za nabavu građe - Odrasli i djeca

STRUKTURA PRINOVE PERIODIKE

Struktura prinove građe – periodika			
	Način pristizanja	Ukupan broj naslova	Ukupan broj primjeraka
Novine	Kupovina	8	10.082
	Obvezni primjerak RH	119	3.082
	Dar	1	93
	Dar – Zavičajna zbirka	2	5.062
	Dar – Austrijska čitaonica	3	103
	Ukupno	133	18.422
Časopisi	Kupovina	23	1.021
	Obvezni primjerak RH	605	1.862
	Dar (pojedinaac, ustanova)	11	48
	Dar – Zavičajna zbirka	14	41
	Dar – Austrijska čitaonica	16	182
	Ukupno	669	3.154

OBRADA GRAĐE

Na Odjelu je obrade, osim redovnih poslova formalne i sadržajne obrade prinovljene i neobrađene građe, u 2025. posebna pozornost posvećena održavanju lokalne, normative i bibliografske baze (GISKO OPAC i SKOBŽ OPAC), ujednačavanju kataložne prakse u Knjižnici za sve vrste građe, analizi CROLIST programa s ciljem utvrđivanja zahtjeva za izmjenama i dopunama programa, upoznavanju s građom na suvremenim medijima, kao i obradi građe na stranim jezicima pribavljenim kupnjom ili darom te poslove vezane uz digitalizaciju građe i obradu periodičkih publikacija.

Knjižnica je aktivno uključena u sustav kooperativne katalogizacije Udruge knjižnica „Konzorcij CROLIST“.

Knjižnica je nastavila s aktivnostima na formiranju i održavanju Skupnog kataloga Osječko-baranjske županije. U katalog su uključene knjižnica Centra za kulturu Čepin i 6 visokoškolskih knjižnica koje preuzimaju kataložne zapise. Na serveru se nalaze još dvije visokoškolske knjižnice izravno uključene u Skupni katalog hrvatskih knjižnica.

Odjel obrade izrađuje Biltene prinova za svu vrstu građe, na svim medijima (http://161.53.208.100/cgi-bin/zelko?bib_bibmenu) te HTML katalog Zavičajne zbirke, DVD-a i CD-a (<http://baza.gskos.hr/liste/>).

Knjižnica, kao županijska matična narodna knjižnica, sudjeluje u sustavu za prikupljanje podataka radi provedbe prava na naknadu za javnu posudbu. Odjel obrade intenzivno je radio na stvaranju uvjeta za implementaciju prava na autorske naknade za javnu posudbu navođenjem autorskih podataka u kataložnim zapisima.

U sklopu Odjela obrade djeluje CIP ured koji izrađuje CIP zapis (Cataloging in Publication – Katalogizacija u publikaciji) za područje Slavonije i Baranje te Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku od 1986. godine. U 2025. godini izrađeno je **138 CIP zapisa**. U rujnu 2025. GISKO je prestala s radom na izradi CIP zapisa budući da je NSK prešla na novi računalni program Almu te privremeno preuzela izradu svih CIP zapisa.

Odjel obrade, nakon što Povjerenstvo za provođenje revizije i otpisa knjižnične građe u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek odobri otpis knjižnične građe, briše otpisane jedinice građe kroz Integrirani knjižnični informacijski sustav „CROLIST“. U 2025. godini obrisane su **10.274** jedinice građe.

BIBLIOGRAFSKA BAZA – nastaje formalnom obradom knjižnične građe, navođenjem formalnih elemenata bitnih za identifikaciju određenog primjerka u knjižničnom katalogu.

Bibliografska baza	
Preuzimanje zapisa iz Skupnog kataloga CROLIST	3.766
Ukupno preuzeti zapisi iz SK CROLIST u Skupni katalog OBŽ	4.887
Preuzeti novi zapisi iz SK CROLIST za SKOBŽ/GISKO	6.254
Katalogizacija u Skupnom katalogu CROLIST	1.240
Katalogizacija u Skupnom katalogu OBŽ/GISKO	3.757
Samostalno izrađeni novi kataložni zapisi	4.997

U izvještajnom razdoblju izrađeno je ukupno 11.251 novih kataložnih zapisa.

NORMATIVNA BAZA – nastaje u postupku katalogizacije, izrađuju se pregledne kataložne jedinice (osobne, korporativne, zemljopisne, obiteljske, tematske).

Normativna baza	
Izrađeno normativnih zapisa u GISKO-u	2.634
Izrađeno normativnih zapisa u SKOBŽ-u	3.507
Ukupno normativnih zapisa u GISKO-u na dan 31. prosinca 2025.	308.498
Ukupno normativnih zapisa u SKOBŽ-u na dan 31. prosinca 2025.	327.285

HOLDING BAZA – jest baza podataka o fondu knjižnice, o svim naslovima koje knjižnica posjeduje i njihovim primjercima. Sastoji se od master i *copy* zapisa.

Na dan 31. prosinca 2025. godine ukupno je 268.318 kataložnih zapisa u GISKO bazi.

Holding baza		
Master zapisi¹	Izrađeni u 2025.	5.458
	Ukupno u GISKO CROLIST bazi	93.720
Copy zapisi²	Izrađeni u 2025.	12.795
	Ukupno u GISKO CROLIST bazi	177.983

ZAŠTITA KNJIŽNIČNE GRAĐE

U okviru zaštite knjižnične građe obavljali su se poslovi preventivne i kurativne zaštite. Prioritet u zaštiti imala je građa obveznog primjerka, prvenstveno novine te građa Zavičajne zbirke.

KORISNICI I KORIŠTENJE KNJIŽNIČNE GRAĐE

Usluge knjižnice tijekom 2025. godine koristilo je 10.289 korisnika. Tijekom godine korisnici su izvan Knjižnice posudili 177.493 knjige, a u čitaonicama 3.595 knjiga, 1.554 primjerka časopisa i 8.976 primjeraka novina.

Osim upisa na razdoblje od godinu dana, Knjižnica omogućava upis i na kraće razdoblje – mjesec.

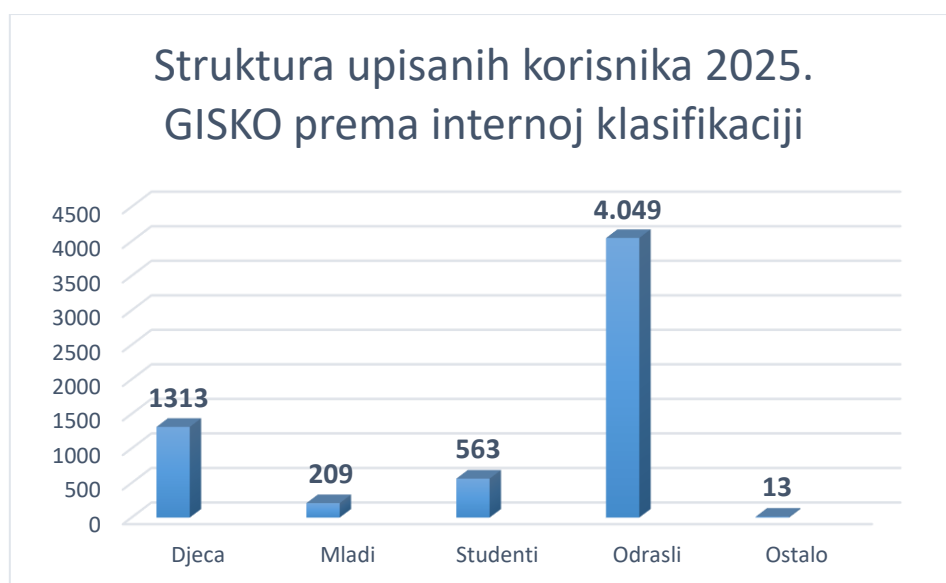
Besplatno je članstvo omogućeno članovima Društva multiple skleroze OBŽ, članovima Udruge za Down-sindrom OBŽ i Grada Osijeka, izbjeglicama iz Ukrajine i korisnicima u sustavu socijalne skrbi uz predložene dokaze o primanju socijalne pomoći za tekuću godinu.

Struktura upisanih korisnika GISKO prema internoj klasifikaciji			
VRSTA KORISNIKA	UPIS	OBNOVA	UKUPNO
KV	0	3	3
NSS	0	13	13
SSS	160	918	1.078
VŠS	42	240	282
VSS	210	1.440	1.650
dr. sc.	6	49	55
mr. sc.	4	30	34
Predškcolci	389	256	645

¹ Glavni primjerak – pokazuju broj bibliografskih jedinica građe

² Pokazuju broj primjeraka jedinice građe

Učenici OŠ	167	501	668
Učenici SŠ	79	130	209
Studenti	211	352	563
Umirovljenici	94	734	828
Stariji od 65 godina	9	97	106
Udruge	0	2	2
Odjel Knjižnice	0	11	11
UKUPNO	1.371	4.776	6.147

Tijekom 2025. godine u Knjižnicu se upisalo 6.147 korisnika, a kako članstvo vrijedi godinu dana od dana upisa, usluge Knjižnice koristilo je 7.616 korisnika s važećim iskaznicama.

Broj upisanih korisnika u GISKO prema lokaciji			
ODJEL	UPIS	OBNOVA	UKUPNO
Posudbeni odjel Gornji grad	388	1.666	2.054
Odjel za rad s djecom i mladima	433	784	1.217
Ogranak Donji grad	228	764	1.013
Ogranak Industrijska četvrt	98	422	538
Ogranak Retfala	142	722	964
Ogranak Jug II	82	135	317
Ogranak Novi grad	0	18	18
Studijska čitaonica	17	9	26

UKUPNO	1.388	4.759	6.147
---------------	--------------	--------------	--------------

Broj upisanih korisnika u GISKO prema lokaciji	
Skupni / obiteljski	2.673
Individualni	4.943
UKUPNO	7.616

ONLINE UPISI

Gradska i sveučilišna knjižnica pruža mogućnost *online* učlanjenja, kao i *online* obnovu članstva, s ciljem lakšeg korištenja usluga Knjižnice i života uz dobru knjigu. *Online* učlanjenje ili produljenje članstva moguće je za sve nove i postojeće članove. Nužno je da su korisnici upoznati s uvjetima upisa te važećim cjenikom usluga Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. U 2025. godini ostvarena su **33 online upisa**, od čega je 25 novih učlanjenja i 8 obnova članstva. **Stvarni broj korisnika Knjižnice u 2025. godini jest 10.289 jer obiteljsku iskaznicu koriste najmanje dva člana iste obitelji.**

POSUDBA KNJIŽNIČNE GRAĐE		
	VRSTA GRAĐE	BROJ PRIMJERAKA
POSUĐENO IZVAN KNJIŽNICE	Knjige	177.016
	E-knjige	225
	AV građa	152
	Elektronička građa	100
	Ukupno	177.493
POSUĐENO U ČITAONICAMA	Knjige	3.595
	Časopisi	1.554
	Novine (tisak)	8.976
	Ukupno	14.125
MEĐUKNJIŽNIČNA POSUDBA		331

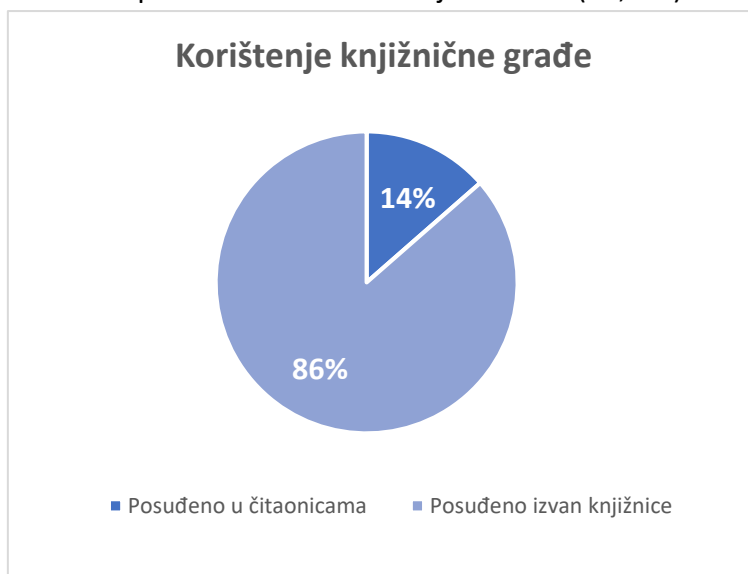
POSUDBA ELEKTRONIČKIH KNJIGA

Korisnicima je od 2021. godine omogućena posudba elektroničkih knjiga putem platforme iBiblos. Program je razvijen u suradnji s izdavačkom kućom Beletrina iz Ljubljane. Svaka e-knjiga može se posuditi 52 puta. Svaki član knjižnice ima pravo posuditi 3 naslova odjednom, na 21 dan, bez mogućnosti rezervacija. iBiblos trenutno je primarno namijenjen mobilnim uređajima iOS (iPad, iPhone) i mobilnim uređajima s operativnim sustavom Android (mobilnim telefonima, tablet računalima i čitačima s e-tintom). Knjige je moguće čitati na

najviše pet različitih uređaja, no svi moraju biti autorizirani istim korisničkim podacima. Zahtjev za aktivacijom korisničkog iBiblos računa podnosi se putem mrežnog obrasca.

Elektroničke knjige dostupne su korisnicima putem platforme iBiblos: <https://www.ibiblos.com/>. Korisnicima je za posudbu na raspolaganju 675 knjiga. U izvještajnom razdoblju 207 korisnika posudilo je 225 knjiga, a ukupno su posuđene 2.382 knjige. U 2025. godini došlo je do promjene platforme za posudbu knjiga, a tranzicija je prošla bez problema. Najviše je puta posuđena knjiga *Olivino nasljeđe* autorice Alide Bremer.

U čitaoničkim prostorima korišteno je 14.125 jedinica knjižnične građe. Od toga su 7.839 (55 %) jedinice knjižnične građe korištene u Studijskoj čitaonici. U čitaonicama su zabilježena 5.862 posjeta korisnikâ. Najviše korisnika, njih 49 % korisnici su čitaoničkog prostora i građe, njih 11 % korisnici su prostora i računala, dok je dio korisnika, njih 25 % koristilo samo čitaonički prostor za vlastite potrebe, što potvrđuje trend da knjižnice postaju dnevni boravci. Uz najviše korišten prostor Studijske čitaonice (42 %), dosta je posjećena čitaonica Ogranka Donji grad (30 %). Umirovljenici i osobe srednje stručne spreme (69,3 %) najčešći su korisnici čitaoničkih prostora u ograncima Knjižnice, dok su studenti (26,7 %) najčešći korisnici Studijske čitaonice. U Studijskoj čitaonici korištene se uglavnom monografske publikacije (53,6 %), a u ograncima se pretežito čita dnevni i tjedni tisak (91,8 %)

Tijekom 2025. godine bila su 3 pojedinačna korisnika usluge *Knjižnica na kućnom pragu* koji su u 21 dostavi posudili 121 jedinicu građe.

MEĐUKNJIŽNIČNA POSUDBA

Građu koju ne posjeduje u vlastitim zbirkama, Knjižnica za potrebe svojih korisnika, putem međuknjižnične posudbe, može nabaviti iz drugih knjižnica u Hrvatskoj i svijetu. U 2025. godini zaprimljen je i obrađen ukupno **331 zahtjev**, od čega je **315 zahtjeva za međuknjižničnu posudbu fizičke građe** te **9 zahtjeva za posudbu elektroničke građe**. Uspješno je riješen **271 zahtjev**.

Obavljajući uslugu međuknjižnične posudbe, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek surađivala je ponajprije s visokoškolskim, narodnim i školskim knjižnicama Slavonije i Baranje te arhivima i muzejima.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek za potrebe svojih korisnika surađivala je s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu korištenjem novog servisa digitalne dostave dokumenata RapidILL. Servis je namijenjen svim korisnicima u svrhu međuknjižnične brze digitalne dostave članaka i poglavlja iz knjiga isključivo iz građe koju Nacionalna i sveučilišna knjižnica nema u svojem fondu.

FOTOKOPIRANJE I DRUGE REPROGRAFSKE USLUGE

Knjižnica pruža usluge fotokopiranja svoje građe prema zahtjevu korisnikâ. Usluge fotokopiranja obavljaju se u skladu s propisima o zaštiti autorskih prava.

U 2025. zaprimljeno je 195 zahtjeva i izrađene su 3.102 kopije.

OPREMA ZA SLIJEPE I SLABOVIDNE

Oprema za slijepe i slabovidne obuhvaća: Magnifier – program za uvećanje sadržaja na zaslonu računala, elektroničko povećalo za slabovidne korisnike, Plectalk – *CD player* za zvučne knjige na CD-ima, Magni Link Zip – elektronično autofokusno vizualno pomagalo koje se sastoji od 17" zaslona, kamere i površine za čitanje; a služi za povećanje klasično tiskane građe, omogućava prilagođavanje kontrasta jasnoće i oštine prikaza te sadrži višebojni način korištenja. Sva oprema za slijepe i slabovidne nalazi se u ogranku Knjižnice u Donjem gradu. Slijepi i slabovidni korisnici mogu posuditi izvan Knjižnice zvučne knjige koje su dostupne na Posudbenom odjelu Gornji grad.

Korisnicima je Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek od studenoga 2025. u prostorima čitaonica ogranaka omogućen pristup aplikaciji Lexie putem projekta „Čitam lakše! – pristupačnost čitanja digitalnih sadržaja“, a u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu. Aplikacija Lexie omogućava lakše čitanje digitalnih sadržaja iz zbirke NSK, koji su prilagođeni i učinjeni dostupnijim za osobe s disleksijom i drugim teškoćama u čitanju, zbirkama s e-lektirama, klasicima i kratkim pričama. Pristup aplikaciji omogućen je do lipnja 2026. godine.

INFORMATIVNO-REFERALNA DJELATNOST

Pružanje informacijskih usluga najznačajnija je aktivnost korisničkih službi. Informacijski su zahtjevi korisnika različiti i pokrivaju sva područja interesa, kako u odnosu na korisnike gradske, tako i korisnike sveučilišne djelatnosti Knjižnice. Analiza informacijskih upita pokazuje da korisnici od knjižničnog osoblja najčešće traže pomoć u tematskim pretraživanjima. I u 2025. godini korisnicima je pružen velik broj stručnih (faktografskih, bibliografskih i drugih) informacija s različitih područja. Informacije se pružaju neposredno, korisniku po dolasku u knjižnicu te posredno putem elektroničke pošte, društvenih mreža, telefonom.

Informativno-referalnu djelatnost obavljali su diplomirani knjižničari, magistri informatologije, magistri kulturologije i informatori pedagozi.

Korisnicima je za samostalno pretraživanje osigurano 28 računala, od toga 5 radnih mjesta u sklopu Studijske čitaonice, 7 radnih mjesta u American Corneru, 4 radna mjesta u Ogranku Donji grad, 3 radna mjesta u Ogranku Industrijska četvrt, 2 radna mjesta u Ogranku Retfala i jedno radno mjesto u Ogranku Jug II. Korisnicima je na raspolaganju i 5 prijenosnih računala u American Corneru i 1 prijenosno računalo u Odjelu za rad s djecom i mladima.

Na programu „**Traži se informacija!**“ na kojemu se od travnja 2024. edukiraju korisnici o relevantnim izvorima informacija, portalima znanja i bazama podataka, knjižničnim katalogima, vrstama stručnih i znanstvenih radova, načinima navođenja literature te lokalnim i nacionalnim knjižničnim uslugama za pripremu literature, tijekom 2025. educirano je **36 polaznika**.

Mobilna aplikacija mKnjižnica uvedena krajem 2020. godine, izvrsno je prihvaćena kod korisnika i u 2025. godini. Koristilo ju je **7.887 korisnika**, a od toga 5.795 korisnika na Android platformi, a 2.051 korisnik iPhona, te 41 korisnik Huawei operativnog sustava.

Aplikacija ima i opciju za disleksiju te dostupan prijevod na engleski, talijanski, njemački i mađarski jezik. U 2025. godini Aplikacija je nadograđena i prilagođena novim uređajima.

VODIČ ZA STUDENTE GISKO-A

Vodič za studente GISKO-a, izdan u prosincu 2025., namijenjen je lakšem snalaženju studenata u uslugama, fondovima i prostorima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. U vodiču su sažeto i pregledno predstavljene osnovne informacije o upisu i članstvu, korištenju knjižnične građe, radnom vremenu, pravilima posudbe te dostupnim tiskanim i elektroničkim izvorima. Posebna je pozornost posvećena uslugama koje podržavaju studiranje i znanstveno-istraživački rad, kao i praktičnim savjetima za učinkovito korištenje knjižnice. Vodič je dostupan u tiskanom izdanju te na mrežnim stranicama GISKO-a u rubrici Naša izdanja na <https://www.gskos.unios.hr/index.php/nasa-izdanja/>.

„REFERATI, SEMINARI, DIPLOMSKI RADOVI, ...“

<http://www.gskos.unios.hr/referati>

„Referati, seminari, diplomski radovi, ...“ *online* je informacijska usluga tematskog pretraživanja izvora informacija, prvenstveno zbirke knjižnične građe Knjižnice, ali i kataloga drugih knjižnica, interneta, baza podataka.

U 2025. godini odgovoreno je na **362 upita** korisnika. **Arhiva odgovora**, strukturiranih prema Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji, na dan 31. prosinca 2025. **sadrži 17.479 odgovora**. Svi odgovori, prije uvrštavanja u arhivu, prolaze redakciju i u arhivi se nalaze najrelevantniji odgovori koji postaju dostupnima svima preko mrežne stranice Knjižnice.

Svake godine raste broj korisnika ove usluge koji nisu članovi Knjižnice, što je u 2025. njih čak 30,9 % nečlanova.

Ipak, uslugu najčešće koriste studenti (64,4 %), pretežno s osječkog Sveučilišta, no velik broj upita postavljaju studenti ostalih hrvatskih sveučilišta i veleučilišta. Od svih korisnika koji su ispunili evaluacijski upitnik, njih 96,3 % zadovoljno je pruženom uslugom, dok je njih 53,8 % koristilo uslugu više puta.

Stručni djelatnici Knjižnice uključeni su i u projekt narodnih knjižnica u RH „Pitajte knjižničare“ i u navedenom razdoblju odgovorili su na **44 pitanja**.

Na upite pristigle putem društvenih mreža odgovoreno je na **59 upita**, na adresu gisko@gskos.hr odgovoreno je na **141 upit**, a na e-adrese pojedinih korisničkih odjela odgovoreno je još na oko **214 upita**.

WEBPAC STATISTIKA: BROJ UPITA PO MJESECIMA GSKO KATALOGA (31. prosinca 2025.)

	autor	naslov	keyword	predmet	number	slozena	pregled	* VERO	ostalo	mjesecno	
2025-01	6612	10924	1502	2532	120	9	14171	41519	1457	78846	0.95%
2025-02	6568	11407	1628	2786	87	2	12586	36703	1752	73519	0.89%
2025-03	6452	11221	1599	3266	122	5	15594	37112	2027	77398	0.93%
2025-04	6336	9539	1213	3671	118	2	14250	34184	2487	71800	0.87%
2025-05	7043	9743	1263	3331	870	4	15834	33088	2792	73968	0.89%
2025-06	77227	7704	1190	116976	63	2	204263	36298	211141	654864	7.89%
2025-07	102617	7231	1132	164811	26	1	222119	97554	392452	987943	11.91%
2025-08	26672	6820	930	37981	35	34	73039	803469	45326	994306	11.98%
2025-09	21432	8442	1004	21377	93	0	56944	2172197	13421	2294910	27.66%
2025-10	26786	11109	1267	31301	57	1	75857	2628764	23307	2798449	33.73%
2025-11	8723	10843	1097	5370	59	0	18604	67084	2966	114746	1.38%
2025-12	7031	8424	941	3323	34	12	14888	37694	4063	76410	0.92%
ukupno	303499	113407	14766	396725	1684	72	738149	6025666	703191	8297159	100%
	3.66%	1.37%	0.18%	4.78%	0.02%	0.00%	8.90%	72.62%	8.48%	100%	

WEBPAC STATISTIKA: BROJ UPITA PO MJESECIMA SKUPNI KATALOG KNJIŽNICA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE 31. PROSINCA 2025.

	autor	naslov	keyword	predmet	number	slozena	pregled	* VERO	ostalo	mjesecno	
2025-01	1971	1842	87	2469	40	2	4131	252	2441	13235	8.74%
2025-02	3290	2142	48	2777	36	9	5603	318	3372	17595	11.62%
2025-03	2596	2260	110	2668	16	1	5882	125	3215	16873	11.14%
2025-04	1919	1825	113	2365	1470	14	5280	152	2843	15981	10.55%
2025-05	2635	1852	59	1299	1115	8	5164	141	3139	15412	10.18%
2025-06	2134	1228	32	1131	7	2	3895	77	1565	10071	6.65%
2025-07	1682	1348	28	696	25	0	3933	140	1627	9479	6.26%
2025-08	1842	950	22	1324	4	0	3481	64	1497	9184	6.06%
2025-09	1839	1806	28	595	28	1	3975	126	1972	10370	6.85%
2025-10	2054	1643	11	1167	11	0	4887	103	1948	11824	7.81%
2025-11	1272	1544	18	749	17	0	2833	115	1466	8014	5.29%
2025-12	2073	2696	51	1129	13	4	4965	137	2332	13400	8.85%
ukupno	25307	21136	607	18369	2782	41	54029	1750	27417	151438	100%
	16.71%	13.96%	0.40%	12.13%	1.84%	0.03%	35.68%	1.16%	18.10%	100%	

BAZE PODATAKA

Tijekom 2025. godine korisnicima je posredstvom Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu bio omogućen pristup čitavom nizu bibliografskih, citatnih i baza s cjelovitim tekstom te repozitorija sa svih područja znanosti. **Putem nacionalne licence** bile su dostupne **44 baze podataka**, a u **slobodnom pristupu 16**. Tijekom 2025. godine korisnici Knjižnice imali su mogućnost i probnog pristupa bazama podataka AKJournals, New England Journal of Medicine, Britannica Academic Suite, Ovid Nutrition and Health (NutriHealth) i Statista.

Sveučilište u Osijeku tijekom 2025. osiguralo je pristup platformi Kanopy za sve svoje studente i djelatnike. Pristup je omogućen u Studijskoj čitaonici u GISKO-u i drugim sastavnicama Sveučilišta u Osijeku.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek u 2025. je godini samostalnom pretplatom omogućila svojim korisnicima pristup dvjema bazama, pristup **pravnom portalu IUS-INFO** i digitalnoj **arhivi** tiskanog izdanja **Večernjeg lista**. Tako u Studijskoj čitaonici korisnici lako i brzo mogu pretraživati informacije s područja prava u Republici Hrvatskoj, kao i čitati i pretraživati Večernji list od 1959. do 2010. godine.

BIBLIOMETRIJA

Knjižnica svojim korisnicima, prvenstveno znanstveno-nastavnom osoblju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, ali i ostalima, nudi uslugu bibliometrijskih istraživanja za potrebe napredovanja u zvanjima, prijava na projekte, stipendije i slično.

Na zahtjev korisnika te uvidom u mrežne baze podataka kojima knjižnica ima pristup u okviru nacionalne licencije koju osigurava projekt e-Izvori, izdaju se sljedeće potvrde: potvrda o zastupljenosti i citiranosti radova znanstvenika te potvrda o zastupljenosti časopisa za potrebe uredništva domaćih, znanstvenih i stručnih časopisa. Potvrda o zastupljenosti i citiranosti radova može se zatražiti ispunjavanjem mrežnog obrasca.

Tijekom 2025. godine izrađene su 23 potvrde o zastupljenosti i citiranosti radova.

Edukacija o izradi bibliometrijskih analiza

U suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu za djelatnike Gradske i sveučilišne knjižnice knjižnice (njih sedam) održana je edukacijska radionica iz područja bibliometrije od 1. do 4. prosinca 2025. Tijekom radionice upoznali su se s važećim pravilnicima i zakonskim odredbama koje se odnose na vrjednovanje i napredovanje u znanstvenim zvanjima te s radom središnjeg sustava za bibliometrijska istraživanja, uključujući način unosa, obrade i analize bibliografskih podataka. Poseban naglasak stavljen je na primjenu sustava u postupcima vrjednovanja znanstvene i stručne djelatnosti, praćenje znanstvene produktivnosti te provjeru ispunjavanja kriterija propisanih važećim pravilnicima.

INFORMATIZACIJA

Budući da je gotovo cjelokupno poslovanje knjižnice automatizirano, Služba za informatičku potporu brine se za sigurnost informatičkog sustava, logistiku, tj. osiguravanje informatičke potpore poslovanju – nabavu i održavanje potrebne opreme te uvođenje novih i poboljšavanje postojećih programskih rješenja.

I u 2025. godini izvršena je djelomična zamjena zastarjelih radnih stanica, pisača i drugih uređaja. Kupljeno je 9 osobna računala, 1 poslužitelj, 2 prijenosna računala, 3 monitora, 1 čitač bar koda, 1 mikrofona, 1 televizor, 1 konzola Playstation 5, 1 fotokopirni uređaj u boji, 2 laserska printera. Obnovljene su licencije za Antivirusni program NOD, Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, program Abby Fine Reader, Zoom i vatrozid Fortigate.

Knjižnica ima 102 osobna računala (od čega je 29 računala za korisnike), 5 fizičkih i 6 virtualnih poslužitelja, 4 pisača, 3 fotokopirna uređaja, 22 multifunkcijska uređaja te veliki broj

raznovrsne informatičke opreme. Knjižnica ima i 1 elektroničko povećalo za slabovidne korisnike.

Bežična mreža GISKO-a na glavnoj lokaciji knjižnice nadograđena je novim uređajima.

Poticanje razvoja informatičke pismenosti i upoznavanje sa suvremenim tehnologijama postale su veliki dio knjižnične svakodnevice. Stoga Knjižnica svojim korisnicima kroz različite programe i opremu osigurava pristup novim tehnologijama, posebice sa STEM područja. Knjižnica posjeduje STEM opremu još od 2016. godine koja se redovno upotpunjuje novim tehnološkim alatima. Djelatnici Službe za informatičku potporu aktivno su sudjelovali u organiziranju i provođenju različitih radionica, a u svrhu korištenja nove opreme i upoznavanja novih tehnologija. Radionice su organizirane za korisnike, najčešće djecu te za zainteresirane djelatnike knjižnica. **Informatička služba provela je 12 radionica „3D printanje, modeliranje i kultura digitalnog stvaralaštva“ za 87 učenika osnovnih škola te 2 VR radionice za zainteresirane građane.**

Nastavljena je suradnja s Institutom za razvoj i inovativnost mladih (IRIM) koja traje od 2017. godine. U opremljenom Makerspace prostoru knjižnice korisnicima je na raspolaganju sljedeća oprema: Boson Inventor kit (3 komada), Boson Starter kit (5 komada), *micro:Maqueen* robot (6 komada), 3D printer Prusa Mini (1 komad), laserski rezač Cricut maker (1 komad), Dasduino Connect set (6 komada) i DFRobot Gravity KIT0011 (2 komada). Makerspace prostori namijenjeni su izradi, učenju i istraživanju koristeći STEM tehnologije i uradi-sâm metode, a razvijaju znanja iz STEM područja, unaprjeđuju vještine i kompetencije poput ručnog rada, kreativnosti, kritičkog razmišljanja, samopouzdanja, projektnog tipa razmišljanja, poduzetništva i drugog.

Nastavljen je rad na uparivanju podataka radi ostvarivanja prava autora na naknadu za javnu posudbute su u 2025. godini pripremljeni i poslani podaci za posljednji kvartal 2024. i za tri kvartala 2025. godine.

Za knjižnice čije su baze podataka na GISKO poslužitelju, pružena je informatička potpora. U prosincu su napravljene izmjene u korisničkim profilima, za one knjižnice koje su to zatražile. Redovno certificiranje matičnih ustanova završeno je dobrom usklađenošću, što znači da su zadovoljene sve obavezne i preporučene norme. Službeni rezultati certificiranja matičnih ustanova za 2025. godinu dostupni su na adresi: <https://www.aaiedu.hr/certificiranje-ustanova/2025>.

U okviru projekta e-Sveučilišta koji provodi CARNET s ciljem digitalne preobrazbe javnih ustanova visokog obrazovanja (VO) u Republici Hrvatskoj (RH), uvođenjem digitalnih nastavnih alata te osnaživanjem digitalnih kompetencija nastavnika za poučavanje u digitalnom okruženju, Katica Rakovac sudjelovala je na Bootcampu za IT osoblje u Zadru (24.-26. ožujka 2025.) i na Konferenciji The CUC u Rovinju (4.-7. studeni 2025.).

DIGITALNA KNJIŽNICA

Digitalna knjižnica sadrži vrijednu i rijetku građu našeg zavičaja, pohranjenu u zbirkama i odjelima Knjižnice. Digitaliziraju se značajni naslovi iz zavičajne periodike s početka 20. stoljeća koje uglavnom čine dio zavičajne i spomeničke zbirke (tjednik Osječka pozornica i časopis Hrvatska pčela, Kazališni list Narodnog kazališta u Osijeku, Časopis za književnost i

kulturu „Put“, Osječka scena, Hrvatski sjever, Izvještaji Državne trgovačke akademije u Osijeku, Vjesnik osječke niže pučke osnovne škole mađarske kraljevske državne željeznice), značajne monografije (iz zavičajne zbirke, rare ili legata), osječke stare razglednice, grafičke zbirke s motivima Osijeka te katalozi izložbi i zbornici radova sa skupova održanih u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek. Poseban je projekt digitalizacija književne baštine legata Magjer obuhvatio cjelokupni uvid u život i djelo toga osječkog književnika i pedagoga.

Korisnicima Knjižnice u prostoru Studijske čitaonice omogućeno je pregledavanje ratnih brojeva Glasa Slavonije, Informativnog lista Osječkog narodnog kazališta, časopisa Saponia i drugih djela.

Zaključno s 2025. godinom, ukupno je izrađeno 997 jedinica digitalizirane građe, na 38.857 stranica, veličine 7.143,98 MB. Digitalizirana građa objavljena je na mrežnoj stranici knjižnice u Digitalnoj zavičajnoj zbirci.

U suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom (NSK) u Zagrebu, nastavio se projekt „e-kultura – Digitalizacija kulturne baštine“ te je na portalu **e-kultura** dostupnom na <https://ekultura.hr/item-sets/1999436/> postavljeno ukupno 110 jedinica knjižnične građe GISKO-a.

Još 2017. započelo je pohranjivanje objekata u **repozitorij Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek (RGISKO)** koji se nalazi unutar sustava Digitalni akademski arhivi i repozitorij (DABAR). Do kraja 2025. ukupno je objavljeno 379 objekata, od kojih je 204 otvorenog pristupa (53,8 %) u kojemu su pohranjeni radovi djelatnikâ Knjižnice te sva građa koja se odnosi na djelovanje ove ustanove od njezina osnivanja do danas, kao i zavičajna građa.

KULTURNO-PROMOTIVNA DJELATNOST

*U okviru kulturno-promotivne djelatnosti za odrasle korisnike Knjižnice postavljena je **31** velika izložba knjižnične i druge građe te mnoštvo manjih prigodnih izložbi, održano je **25** susreta s autorima i **4** predavanja, provedeno je **8** radionica te **10** ostalih aktivnosti.*

Ukupno je organizirano 78 knjižničnih događanja za odrasle na kojima je bilo 1.955 posjetitelja.

Nizom različitih kulturnih programa Knjižnica je, unatoč izmijenjenim i otežanim uvjetima rada, nastojala promovirati sve oblike i mogućnosti svoje djelatnosti cjelokupnom građanstvu Osijeka i regije. Posebna pozornost posvećena je, kao i svih ranijih godina, obilježavanju važnih datuma: Međunarodnog dana materinskog jezika (21. veljače), Dana dječje knjige (2. travnja), Noći knjige (23. travnja), Mjeseca hrvatske knjige 2025. godine (od 15. listopada do 15. studenoga), Dana grada Osijeka (2. prosinca) te svih drugih značajnijih datuma.

IZLOŽBE	
Siječanj	„Od izvornika do prijevoda“ – izložba plakata Društva hrvatskih književnih prevodilaca
Veljača	„Strip o stripu“ – izložba plakata i knjižne građe Gradske knjižnice Vukovar
Ožujak	„Bábbarra Designs“ – izložba ručno tiskanih tkanina Bábbarra Centra iz Australije

Travanj	„Knjige koje osvajaju: najčitanije knjige za djecu i mlade GSKO“ – izložba knjižne i neknjižne građe Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek
Svibanj	„Osamdesete su bile godine“ – izložba plakata i neknjižne građe Stjepana Kadovića
Lipanj	„80. godišnjica organiziranog stradanja i progona njemačke manjine u Hrvatskoj“ – izložba plakata i knjižne građe Gorana Beusa Richembergha
Studeni	„Putujuća izložba o Stefanu Zweigu“ – izložba plakata (postavljeno na Filozofskom fakultetu u Osijeku)

MALA GALERIJA GSKO

Osim organiziranjem velikih izložbi, Knjižnica nastoji lokalnu kulturnu baštinu promovirati i različitim umjetničkim izložbama lokalnih autora. Rezultat suradnje knjižnice i lokalne zajednice jest projekt *Mala galerija GSKO*, koji uključuje priređivanje u ograncima Knjižnice. Posebice je atraktivan izložbeni prostor ogranka u Donjem gradu, stakleni izlozi okrenuti na ulicu i dostupni pogledu cjelodnevnih prolaznika. U sklopu ovoga projekta u prostorima Knjižnice izlagali su, ali i aktivno sudjelovali u kreiranju izložbenog postava mnogi naši sugrađani, učenici, afirmirani umjetnici te umjetnici amateri i njihove udruge.

MALA GALERIJA GSKO 2025. – OGRANAK DONJI GRAD	
Siječanj	„Iz svijeta poznatih“ – izložba lutaka Mile Lončar
Veljača	„Moj svijet“ – izložba umjetničkih radova Suzane Križanović
Ožujak	„Osječki nokturno“ – izložba slikarskih radova Veljka Đorđevića
Travanj	„Horizonti duše“ – izložba slikarskih radova Jasne Dumenčić
Svibanj	„Osvrt na aktivnosti Obrtničke škole Osijek u šk. god. 2023./24. i 2024./25.“ – izložba plakata učenika Obrtničke škole Osijek
Lipanj	„Lica“ – izložba likovnih radova skupine autora
Srpanj	„Čarobni svijet 3D olovke“ – izložba trodimenzionalnih radova Daniele Bolf-Kovačić
Kolovoz	„Putevi života“ – izložba slikarskih radova Sonje Papuga i Zdenka Bikija
Rujan	„More – ti i ja“ – izložba slikarskih radova Mie Kiridžija Andrić
Listopad	„Kistom kroz san“ – izložba slikarskih radova Fahre Alempić
Studeni	„Čitav svijet pod prstima autorica“ – izložba taktilnih slikovnica Marte Senković i Ankice Valentić Butković
Prosinac	„Boje kao odgovor na manjak empatije“ – izložba slikarskih radova Matea Balabana

MALA GALERIJA GSKO 2025. – OGRANAK INDUSTRIJSKA ČETVRT	
Siječanj	„Od grafike do Pykule“ – izložba grafika i ilustracija Stele Stapić
Veljača	„Ususret Valentinovu“ – izložba slikarskih radova Marice Čičin i Jelke Turkalj
Ožujak	„Kistićem by Čer“ – izložba slikarskih radova Tamare Čer
Travanj	„Uskrs i proljeće“ – izložba ručno pletenih radova Rahele Janson Lozančić
Svibanj	„Wuzlly Muzlly“ – izložba ručnih vunjenih radova Wuzlly Muzlly
Lipanj	„Sjećanja, snovi i mašta“ – izložba slikarskih radova Jelice Barišić
Srpanj	„Sandolina“ – izložba slikarskih i ručnih radova Sande Pinter Zelić

Kolovoz	„Sandolina” – izložba slikarskih i ručnih radova Sande Pinter Zelić
Listopad	„Drvena bajka u knjižnici” – izložba rukotvorina od drveta obrta Emibu obitelji Buha
Studeni	„Wooden Glow mirisna priča” – izložba mirisnih svijeća Ivane Brkić i Alena Filipovića
Prosinac	„Ususret blagdanima” – izložba slikarskih radova Olge Sabolek-Tegzeš i Slavice Marko

MALA GALERIJA GSKO 2025. – OGRANAK JUG II

Listopad	„S cvijećem kroz život” – izložba radova od kolaža Blaženke Dukić
-----------------	---

Kako je od 22. rujna 2025. godine prostor središnje Knjižnice zbog energetske obnove bio zatvoren za korisnike, sve usluge i programi odvijali su se na Ograncima Knjižnice u skladu s mogućnostima i prostornim kapacitetima pojedinih Ogranaka.

PREDAVANJA

Veljača	Tomislav Jantol: „Moć meditacije” – predavanje
Ožujak	Dražen Jerabek: „Što je zvjezdano sjeme?” – predavanje
Svibanj	Bhakti Vasudeva Swami: „Bhakti joga” – predavanje
Lipanj	Goran Beus Richembergh: „80. godišnjica organiziranog stradanja i progona njemačke manjine u Hrvatskoj” – predavanje

KNJIŽEVNI SUSRETI

Siječanj	Predstavljanje slikovnice „Plavi svemir” – Daliborka Pavošević, Zrinka Kukuljica Merčep, Majda Kurbalić
Veljača	Predstavljanje knjige „Zimski suncostaj” – Ljupka Tanevska
	Književna večer „Ljubav – po mojoj mjeri” – Saša Jakšić
	Predstavljanje knjige „Čika Ivan Fruškogorac” – Cecilija Marković
	Predstavljanje knjige „Kronike Carstva – Ljetni dvori” – Jusuf Džomba
	Predstavljanje knjige „Šrimad Bhagavatam: deseta knjiga” – Tomislav Jantol
	Predstavljanje knjige „Tajna stare lipe” – Bojana Novaković
Ožujak	Predstavljanje knjige „Na Caminu Croatia” – Viktorija Alagić
	Predstavljanje slikovnice „Sretan mačak Smuc” – Karla Kuzle
	Predstavljanje sveučilišnog udžbenika „Perspektive suvremenog kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja” – Vesnica Mlinarević i Višnja Vekić Kljajić
Travanj	Tribina i književni susret „Svijet koji ne stane na značku” – Igor Rajki
	Predstavljanje stripa „Psihotična mjesečeva sonata” – Matija Pisačić
	Predstavljanje knjige „Djeca bijesa” – Miljenko Gambiraža
Svibanj	Predstavljanje knjige „Kamen ljubavi” – Rona Miler
	Predstavljanje knjige „Zadnja boca vina na prvoj liniji bojišta” – Goran Srdarević
	Predstavljanje knjige „Idemo u Supermarket” – Cecilija Marković
	Predstavljanje knjige „Plave kute idu na more” – Ana Rajković Pejić
Listopad	Predstavljanje knjige „Einsteinov mozak” – Franzobel
	Predstavljanje knjige „Stani, diši, pusti, pleši” – Lea Ivančić Žic

	Književna večer „Posudite od prevodilaca“ – Jelena Pataki Šumiga i Selma Muftić Pustički
Studen	Predstavljanje knjige „Sanonit iz Osijeka – književno stvaralaštvo za djecu Ante Gardaša“ – Vedrana Živković Zebec
	Književno-dramsko čitanje „Posljednji dani čovječanstva“ Karla Krausa – Martin Ploderer
	Predstavljanje knjige „Tatendräng“ – Theresia Töglhofer
	Predstavljanje knjige „Očevo more“ – Deniz Utlu
Prosinac	Predstavljanje knjige „Fikcija“ – Ivana Bodrožić

RADIONICE	
Siječanj	Sara Kakuk Fridl: „Roditeljske vještine za 5!“
	Toni Adžić: „Vino i bonsai“
Veljača	Toni Adžić: „Vino i bonsai“
Ožujak	Ivana Maltašić: „Pokreni se u 5 minuta (čak i onda kada ti se ne da!)“
Travanj	Korina Moslavac: „Rekonektivno iscjeljivanje“
Listopad	Tena Tormaš Marković, Luka Marijanović i Celine Carette: „Pričom do promišljanja“
Prosinac	Tena Tormaš Marković, Luka Marijanović i Celine Carette: „Ulicama moga Osijeka“
	Mila Lončar, Jasminka Marjanović Baglama, Veronika Kuruc, Barbara i Ivana Jurišić i Kristina Janković: Ciklus radionica „E.L.E.A.N. – Empowerment through Leadership, Education, and Networking“

OSTALO	
Veljača	Festival jezika GISKO 2025.
Ožujak	Proglašenje Najčitatelja Posudbenoga odjela za odrasle GISKO-a u 2024.
	Prikazivanje filma „Zemljak – Countryman“ Petera Pecotića
	Tribina „Granice kućnog praga – što imamo, a što nemamo pravo znati na suđenjima za nasilje nad ženama“ – Zlata Đurđević, Snježana Pavić i Maja Celing Celić
	Obilježavanje 30. obljetnice Centra za ženske studije
Travanj	Noć knjige 2025.
	„U društvu riječi“ – čitanje priča šticećenicima Doma za starije i nemoćne Osijek uz druženje, uzimajući u obzir biblioterapijski učinak s ciljem unaprjeđenja pamćenja, mentalne dobrobiti i kvalitete života svih sudionika
Svibanj	„Kako to mislite, guranje s litice?“ – tribina o kulturi s Igorom Mihovilovićem
Listopad	Drugi Festival austrijske, njemačke i švicarske književnosti
Studen	15. Dani austrijske kulture u Osijeku

PEDAGOŠKO-ANIMATORSKE AKTIVNOSTI S DJECOM I MLADIMA

Na Odjelu za rad s djecom i mladima od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. godine provedeno je ukupno 95 različitih aktivnosti na kojima je sudjelovalo 5.090 djece.

Uz uobičajene aktivnosti organiziraju se i prigodne akcije i manifestacije, najčešće vezane uz obilježavanje značajnih datuma. Cilj je ovih programa, koji se provode kroz niz djeci zanimljivih aktivnosti, poticanje ljubavi prema knjizi i čitanju te zadovoljavanje potreba i prava djece i mladih na informaciju, učenje, kulturu, zabavu i osobni razvoj.

Osim na matičnom odjelu aktivnosti se provode i u područnim odjelima Knjižnice.

IGRAONICA: Posebno osmišljen program namijenjen djeci predškolske i osnovnoškolske dobi u prostoru knjižnice u kojem djeca, pod stručnim vodstvom educiranih djelatnika, provode kvalitetno vrijeme u sigurnom okruženju, birajući igre i aktivnosti uz razne interaktivne i zabavne sadržaje koji okupiraju njihovu pozornost te potiču maštovitost.

Uz poticajno okruženje i mogućnost izbora kvalitetnih slikovnica, Igraonica omogućuje sigurno odgojno okruženje u kojem se djeca mogu igrati i učiti. Potiču rani razvoj mozga kroz igru te omogućuju djeci da stvaraju, izrađuju, promišljaju i rješavaju probleme. Pomažu djeci da nauče socijalne vještine, rješavaju konflikte, dijele i stječu nove prijatelje. Igraonica knjižnice postaje sigurno i ugodno mjesto što joj daje značajnu ulogu u razvoju ljubavi prema knjizi i čitanju.

U igraonici se tijekom 2025. godine igralo i družilo 2.908 djece.

PRIČAONICA: Program je namijenjen djeci predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta. Održava se u najavljenom i prethodno dogovorenom terminu pod vodstvom stručne osobe. Pričaonice uključuju aktivnosti poput pričanja i čitanja priča, crtanja i dramatizacije priča, biblioterapije, zavičajnih pričaonica, natjecanja u glasnom čitanju, obrade lektire na drugačiji način.

Prstići pričaju obiteljska je igraonica i pričaonica za djecu od rođenja do 3 godine u pratnji roditelja. Zajedničkom igrom djece i odraslih stvara se poticajno i sigurno okruženje te stvara osjećaj emocionalnog zadovoljstva što stvara preduvjet razvoju ljubavi prema knjizi i čitanju.

U 2025. godini održano je 10 pričaonica kojima su prisustvovala 202 djeteta.

RADIONICE (glazbene, likovne, dramske, glumačke, istraživačke, edukativne): Program je namijenjen predškolskoj i školskoj djeci, a cilj je poticati na kreativno izražavanje uz usvajanje određenih znanja i vještina. Radionice vodi stručno osoblje knjižnice ili vanjski suradnici, stručnjaci iz određenog područja.

Održano je 20 različitih radionica na kojima su bila prisutna 233 djeteta.

EDUKATIVNI POSJETI: Aktivnosti su s unaprijed dogovorenim grupama djece predškolskih ustanova, učenika osnovnih škola i srednjih škola, studenata i drugih. Cilj je ovih posjeta upoznavanje djece i mladih s prostorom, sadržajima i uslugama Odjela za rad s djecom i mladima. Program je posebno prilagođen svakoj skupini posjetitelja. **Tijekom 2025. godine Odjel su posjetila 322 učenika osnovnih škola i djece predškolske dobi kroz 14 susreta.**

OBILJEŽAVANJE VAŽNIH DATUMA, BLAGDANA I OBIČAJA: Kroz izložbe, susrete, radionice i druge prigodne aktivnosti obilježavaju se važni datumi, blagdani i običaji poput: Svjetskog dana čitanja naglas, Međunarodnog dana materinskog jezika, Rođendana Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, Svjetskog dana voda, Uskrsa, Međunarodnog dana darivanja knjigom, Dječjeg tjedna, Noći knjige, rođendana H. C. Andersena i mnogih drugih.

SUSRETI S KNJIŽEVNICIMA, ILUSTRATORIMA I DRUGIM JAVNIM OSOBAMA

Tijekom 2025. godine organizirano je **11 susreta** na kojima su svoje stvaralaštvo djeci predstavili: Maja Šimleša, Ivana Šojat, Kristina Zvonar Brkić, Dubravka Pađen Farkaš, Željka Mezić, Rachel Katstaller, Sanja Pribić, Maja Marčinko, Tihana Ostreš, Jasmina Šijan i Dražen Jerabek.

IZLOŽBE: u prostoru odjela postavljaju se tematske ili prigodne izložbe knjižnične građe, umjetničkih ilustracija, dječjih radova, a u povodu Međunarodnog dana dječje knjige, u izložbenom prostoru Knjižnice, postavljena je izložba „Knjige koje osvajaju“.

Aktivnosti Odjela za rad s djecom i mladima		
VRSTA AKTIVNOSTI	BROJ SUSRETA	BROJ DJECE
Igraonica ³		2.506
Pričaonice za starije od 3 god.	10	451
Prstići pričaju – program za bebe	10	313
Radionice	15	558
Edukativni posjeti	14	1.162
Susreti s književnicima, ilustratorima i javnim osobama	5	341
Ostale aktivnosti i programi	30	1.785
Aktivnosti na ograncima	68	991
UKUPNO	163	10.471

GISKO online

Online aktivnosti	Broj	Broj pregleda
Festival jezika	1	86
Svjetski dan čitanja naglas	4	1007
MHK – čitateljski izazov	2	18

Različite usluge, aktivnosti i programi provedeni su u mrežnom izdanju. Obilježen je Svjetski dan čitanja naglas, na kojemu u sudjelovale knjižničarke, a u okviru Festivala jezika obilježen

³ Program se odvija svakodnevno u radno vrijeme Knjižnice

je Međunarodni dan materinskog jezika. **Od 1. siječnja do 31. prosinca 2025. godine** na YouTube kanal postavljeno je **7 videa** s više od **1.111 pregleda**.

Odjel za rad s djecom i mladima ostvaruje kontinuiranu i uspješnu suradnju s obrazovnim institucijama u gradu, dječjim vrtićima i školama, Sveučilištem J.J. Strossmayera, dječjim i učeničkim domovima, udrugama kroz različite oblike suradničkih aktivnosti.

Potraga za bijelim zecom ove je godine održana 17. travnja. Tisuću šarenih zečeva bilo je skriveno u policama s knjigama na odjelima Knjižnice koji u svojim zbirkama imaju knjige za djecu. Glavnu je nagradu dobila djevojčica Livija (10 godina) koja je pronašla bijelog zeca. **U potrazi je sudjelovalo 80 djece.**

Kazalište sjena

Nakon predstave kazališta sjena održanoga u okviru manifestacije HeadOnEast, zbog velikog interesa djece i roditelja, Odjel za rad s djecom i mladima uvrstio je ovu aktivnost u svoj redovni program. **Tijekom 2025. godine četiri je predstave pogledalo 201 dijete.**

Panonski festival knjige

U razdoblju od 21. do 23. svibnja 2025. godine održan je treći Panonski festival knjige na kojem je sudjelovao i Odjel za rad s djecom i mladima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. Prvi i drugi dan održane su pričaonice uz kazalište sjena, a treći dan Festivala održane su **2** kreativne radionice namijenjene djeci školske dobi, koje je posjetilo **80 djece.**

Mjesec hrvatske knjige

Uslijed energetske obnove Središnje knjižnice, sve aktivnosti Mjeseca hrvatske knjige odvijale su se u ograncima Industrijska četvrt, Retfala, Ogranak Jug II i Donji grad. Program za djecu uključivao je predstavljanje književnog rada zavičajnih spisatelja: Dubravke Pađen Frakaš i Tihomira Dunderovića. Provodile su se edukativne posjete osnovnoškolaca i djece predškolske dobi, pričaonice i radionice s „3D olovkama“, društvene igre za djecu i mlade. **Na Programu je sudjelovalo ukupno 438 posjetitelja.**

Volonterski programi

Volonterski rad jedna je od ključnih odrednica civilnog društva i kako je to djelovanje za opće dobro, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek prepoznaje ulogu i značaj volonterstva te uključuje volontere u svoj rad, u pripremi i provođenju aktivnosti s djecom i mladima u ograncima. Vrijeme za priču na ograncima program je poticanja čitanja za djecu stariju od 3 godine, a tijekom godine **održano je 28 pričaonica na kojima su priče pričale volonterke Željka Pavošević i Vlasta Ostojić.**

IZDVAJAMO

ČITATELJSKI KLUBOVI

Čitateljski klub za odrasle „Matilda“

Čitateljski klub za odrasle „Matilda“ u lipnju 2025. godine obilježio je 4. rođendan. Klub broji ukupno **21 član**, a djeluje u dvije skupine koje su formirane prema dobnim skupinama sudionika. Tijekom 2025. godine održano je **20 susreta** na kojem je pročitano ukupno **20 naslova** svjetske i hrvatske književnosti. I ove su godine, u svibnju, članice čitateljskog kluba

posjetile Panonski festival knjige u Osijeku, a prosinac je obilježen tradicionalnim božićnim domjenkom i razmjenom darova.

Čitateljski klub za starije i nemoćne osobe

U suradnji Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek i Doma za starije i nemoćne Osijek, od studenoga 2024. u Domu djeluje čitateljski klub za njihove korisnike. Sastanci se provode u dvije skupine, čitateljskom klubu i druženje sa štićenicima kroz zajedničko čitanje priča i raspravu. Tijekom 2025. godine održano je **20 susreta**, od toga **10 susreta** čitateljskog kluba „Prijatelji knjige“ i **10 susreta** „Druženje s djelatnicima GISKO-a.“ U sklopu projekta pročitano je **10 naslova** svjetske i hrvatske književnosti. Projekt vodi troje knjižničara – Tena Tormaš Marković, Celine Carette i Luka Marijanović u suradnji s gospođom Marijom Bubalo, radno-okupacijskim terapeutom Doma.

NAJČITATELJI KNJIŽNICE U 2025. GODINI

Pri odabiru Najčitatelja knjižnice, uz statističke podatke o posudbi, važni su i drugi kriteriji poput, dugogodišnjeg članstva u knjižnici, korištenja ostalih usluga Knjižnice, vraćanja posuđenih knjiga na vrijeme i drugog.

Osječanka Ana Hmura, diplomirana pravica, posudila je i pročitala tijekom 2024. godine 139 knjiga i tako postala najčitateljicom Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. Nagradu najčitateljici uručila je novinarka i urednica Televizije Slavonije i Baranje Jelena Grgić.

Najčitatelji Odjela za rad s djecom i mladima u 2024. godini proglašeni su 2. travnja 2025. godine, a priznanje im je uručila ravnateljica Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek Dubravka Pađen Farkaš, novinarka Željka Živković i koordinatorica aktivnosti za djecu i mlade Suzana Biglbauer. Čitateljskom nadom proglašena je Nola Kuleš (3,5 godina) s pročitanih 289 knjiga, mlađi najčitatelj Rita Grgić (8,5 godina) s pročitanih 218 knjiga, a stariji je najčitatelj Luka Jerković koji je pročitao 199 knjiga.

NOĆ KNJIGE 2025.

Noć knjige 2025. obilježena je po 14. put u utorak, 23. travnja 2025. pod motom: „O životinjama i ljudima“. Kao i ranijih godina u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek organizirane su brojne aktivnosti i događanja.

Za odrasle su u sklopu Noći knjige održane tri aktivnosti. U suradnji s Domom za starije i nemoćne osobe Osijek organiziran je program „U društvu riječi“, tijekom kojega je održano čitanje priča štićenicima uz zajedničko druženje. U večernjem je terminu održana tribina i književni susret „Svijet koji ne stane na značku“ s piscem Igorom Rajkijem, dok je program zaključen predstavljanjem strip-albuma „Psihotična mjesečeva sonata“ autora Matije Pisačića.

U prijepodnevnim je satima održana „Zavičajna pričaonica za mlade“ s Ivanom Šojat, s posebnim osvrtom na romane za mlade „Oblak čvoraka“, „Zmajevi koji ne lete“, „Po zidovima crtam drveće“ i „Onaj svijet vani“. Kroz književni se susret pavela zanimljiva rasprava s učenicima osnovnih škola, u kojoj su se otvorile teme koje se tiču problema s kojima se današnji mladi susreću. Večernji je program otvoren glazbenim nastupom dječjeg zbora Osječki Zumbići, nakon kojeg je, u prostoru Igraonice Odjela za rad s djecom i mladima, održano „Vrijeme za priču“ uz kazalište sjena. Nakon priče, djeca, roditelji, ali i svi ostali

zainteresirani sugrađani prisustvovali radionicama društvenih igara i STEM radionicama virtualne stvarnosti.

Za Noć knjige organizirano je 9 različitih aktivnosti za djecu i odrasle u kojima je sudjelovalo 345 posjetitelja.

MEĐUNARODNI FESTIVAL SLIKOVNICE „ČUVARI PRIČA“

U gradu Osijeku Međunarodni festival slikovnice „Čuvari priča“ označava početak ljeta te nerijetko „otvara“ Osječko ljeto kulture u čijem je programu neizostavan dio stavka. Njegovu su organizaciju, uz Gradska i sveučilišna knjižnicu Osijek, ove godine podržali Ministarstvo kulture i medija RH, Austrijski kulturni forum, Veleposlanstvo SAD-a u Hrvatskoj, Udruga za rad s mladima „Breza“, Dječji kreativni centar Dokkica i Arheološki muzej Osijek.

Tijekom tri dana, od 3. do 5. srpnja 2025. godine pod nazivom „Zvezdani putnici“ Festival je održan po jedanaesti put, a veliki broj djece kao i ostali zainteresirani imali su priliku sudjelovati na brojnim kreativnim radionicama, promocijama slikovnica, pričaonicama, susretima s umjetnicima i drugim zanimljivim programima. Većina je programa zbog energetske obnove zgrade Knjižnice održana u unutrašnjem i dvorišnom prostoru Dokkice, a zajednička izložba ilustracija i instalacija, sudionika festivala u prostoru Kulturnog centra. Festival je ugostio Dražena Jerabeka, Željku Mezić, Rachel Katstaller, Tihanu Ostreš, Maju Marčinko, Sanju Pribić, Jasminu Šijan, Danielu Skoković, Davora Vrandečića.

Međunarodni karakter Festivala potvrdili su španjolska ilustratorica koja živi u Austriji, Rachel Katstaller, koja se, osim što su joj ilustracije bile zastupljene u skupnoj izložbi, putem video zapisa predstavila čitateljima te gošća iz Srbije, Daniela Skoković. **Program Festivala posjetilo je ukupno 210 sudionika.**

STEAM RADIONICE

Provodeći pokuse iz fizike, tehnologije, inženjerstva i umjetnosti, na zabavan način su polaznici radionica tijekom zimskih praznika u knjižnici učili o znanosti, o pojmovima kao što su refrakcija, aerodinamika i dr. Izrađivali su se avioni i auti na zračni pogon, izvodili pokusi raspršivanja svjetlosti, dokazivanja različitih boja svjetlosti, kao i igre i istraživačke aktivnosti vezane uz različite vrste osjeta. Navedenim se aktivnostima kod djece potaknulo kritičko i logičko promišljanje upotrebom metoda promatranja, predviđanja, rješavanja problema i učenja putem pokušaja i pogreške.

U povodu školskih praznika organizirano je 5 radionica na kojima je sudjelovalo 61 dijete.

10. GISKO TJEDAN HARRYJA POTTERA

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek organizirala je 10. GISKO tjedan Harryja Pottera, koji se održao od 25. do 29. kolovoza, a **okupio je 87 čarobnjaka i bezjaka** u dobi od 9 do 99 godina. Tijekom GISKO tjedna Harryja Pottera održano je 5 različitih radionica na kojima su sudionici izrađivali čarobne štapiće, zmajeva jaja, kravate, HP igru i radili s čarobnim 3D olovkama.

SAJAM SLOBODNOG VREMENA OŠ FRAN KRSTO FRANKOPAN I PRVI SAJAM IZVANŠKOLSKIH AKTIVNOSTI U OSIJEKU

Sredinu rujna obilježile su različite sajamske aktivnosti. Tako su Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek i American Corner Osijek 18. rujna sudjelovali na Sajmu Slobodnog vremena u Osnovnoj

školi Fran Krsto Frankopan u Osijeku, a 20. rujna na prvom Sajmu izvanškolskih aktivnosti u dvorištu Stare pekare u Osijeku.

Cilj je oba programa okupiti udruge, klubove, centre i organizacije koji svojim programima obogaćuju slobodno vrijeme djece i mladih te na jednom mjestu predstaviti široku ponudu izvanškolskih aktivnosti. Predstavljen je rad Odjela kroz razne aktivnosti te izložena oprema kojom se djelatnici svakodnevno služe. Na taj je način posjetiteljima približeno ono što se svakodnevno radi te ih se potaknulo da se priključe u aktivnostima kroz koje mogu **kreativno provoditi svoje slobodno vrijeme**.

PROJEKT „ULICE SREDNJOVJEKOVNIH VLADARA”

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek uključila u nacionalni projekt „Ulice srednjovjekovnih vladara”, aktivnost građanske znanosti koju je tijekom 2025. provodila Radna grupa za građansku znanost u knjižnicama (GZUK) u suradnji s narodnim i školskim knjižnicama diljem Hrvatske. Cilj je bio istražiti i geolocirati ulice, trgove i parkove u Hrvatskoj koji nose ime kralja Tomislava i ostalih odabranih kraljeva i kneževa, čime se obilježavala 1100. obljetnica krunidbe kralja Tomislava. Projekt je proveden u suradnji s Osnovnom školom Josipovac.

PROGRAMSKI UGOVORI 2025. – 2029.

U okviru programskih ugovora (2025.–2029.), Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek usmjerila je svoje aktivnosti na ostvarenje posebnih ciljeva vezanih uz digitalizaciju poslovanja te popularizaciju znanosti i umjetnosti, u skladu s Uredbom o programskom financiranju javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta (NN 78/2023) te Strateškim planom Knjižnice u razdobljima 2021.–2025. i 2026.–2029.

Digitalizacija poslovanja usmjerena je na jačanje uloge Knjižnice kao informacijskog središta Sveučilišta u Osijeku kroz razvoj integriranih digitalnih rješenja i suvremenih e-usluga. Ključna razvojna aktivnost odnosi se na organizacijsku i funkcionalnu integraciju knjižničkog sustava Sveučilišta putem Portala knjižničkog sustava Sveučilišta u Osijeku – PULS.unios. Portal omogućuje objedinjavanje knjižničnih procesa, jednostavniji pristup fondovima i uslugama te unaprjeđenje međuknjižnične suradnje i digitalne interoperabilnosti. Tijekom razdoblja 2025.–2029. ulaganja su usmjerena u razvoj digitalne infrastrukture, specijaliziranih softverskih alata i jačanje digitalnih kompetencija knjižničnih djelatnika.

U sklopu popularizacije znanosti i umjetnosti provodit će se aktivnosti vezane uz organizaciju tematskih predavanja i izložbi u okviru nacionalnih manifestacija. Time se želi postići jačanje društvene i kulturne uloge Knjižnice te povećanje vidljivosti znanstvenih i umjetničkih sadržaja u široj javnosti. Planira se i sustavna promocija, dokumentiranje i evaluacija provedenih programa putem portala PULS.unios, što omogućuje praćenje učinaka aktivnosti i unaprjeđenje strateškog planiranja.

Provedbom navedenih aktivnosti, Knjižnica dodatno osnažuje svoju ulogu otvorenog, inovativnog i strateški relevantnog partnera u sustavu znanosti, obrazovanja i kulture. Integracija digitalnih rješenja i aktivnosti popularizacije znanosti i umjetnosti potvrđuje strateški značaj Knjižnice te doprinosi razvoju kulturnog i znanstvenog kapitala u zajednici.

6. OKRUGLI STOL S MEĐUNARODNIM SUDJELOVANJEM: ZAVIČAJNI FONDovi I ZBIRKE U KNJIŽNICAMA PANONSKOG PROSTORA

Već više od 12 godina Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek jedan je od glavnih organizatora okruglog stola na temu zavičajnih fondova i zbirke u knjižnicama panonskog prostora. Tako je u Gradskoj knjižnici Požega, 12. rujna 2025. održan je 6. Okrugli stol s međunarodnim sudjelovanjem: *Zavičajni fondovi i zbirke u knjižnicama panonskog prostora*. Organizatori skupa bili su Društvo knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema, Hrvatsko knjižničarsko društvo – Komisija za zavičajne zbirke, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek te Gradska knjižnica Požega. Skup je okupio knjižničare, muzealce i stručnjake za baštinu iz različitih institucija sa šireg panonskog područja, kako bi razmotrili stanje, izazove i mogućnosti razvoja zavičajnih zbirki i fondova u knjižnicama panonskog prostora, uz uključivanje iskustava manjinskih zajednica i knjižnica iz šire regije (iz Austrije i Mađarske) koji su predstavili teme vezane uz hrvatsko nakladništvo u gradišćanskom području, rad zavičajnih knjižnica izvan granica Hrvatske te ulogu manjinskih kulturnih centara u očuvanju jezične i kulturne baštine. Sudionici su istaknuli važnost suradnje knjižnica, muzeja i obrazovnih institucija kako bi se osigurala trajnost zavičajnih zbirki te njihova veća vidljivost u kulturnom i obrazovnom prostoru.

28. SEMINAR ARHIVI, KNJIŽNICE, MUZEJI

28. Seminar „Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture“ po prvi se put održao u Osijeku, od 24. do 26. studenoga, na različitim lokacijama, odnosno u Hotelu Osijek, na Filozofskom fakultetu u Osijeku te u Muzeju Slavonije Osijek, u čijem su organizacijskom odboru sudjelovali i djelatnici Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. Tema je skupa bila Peto informacijsko doba – promjena paradigme u AKM zajednici, a na skupu su održana brojna pozvana predavanja, izlaganja, posterska izlaganja i radionice iz područja arhivistike, knjižničarstva i muzeologije te predstavljanje izdanja AKM zajednice. Svrha je seminara okupiti stručnjake koji se bave teorijskim postavkama i njihovom primjenom u obradi i korištenju građe u arhivima, knjižnicama i muzejima. Seminar je još jednom potvrdio važnost suradnje među arhivima, knjižnicama i muzejima, pružajući prostor za razmjenu znanja, iskustava i stručnih praksi te jačanje profesionalnih veza unutar AKM zajednice.

MEĐUNARODNA KULTURNA SURADNJA

MEĐUNARODNI PROJEKT „CLIMATE FOR READING“

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek (GISKO) i tijekom 2025. Nastavila je sudjelovanje kao jedan od partnera u dvogodišnjem međunarodnom projektu pod nazivom „Climate for Reading“, sufinanciranom iz programa Erasmus+, KA210-ADU – Small-Scale Partnerships in Adult Education. Primarni ciljevi projekta jesu razmjena najboljih praksi i jačanje kompetencija sudionika, koje će se primjenjivati u knjižnicama za promicanje čitanja odraslih i uključivanje odraslih koji čitaju vrlo malo ili uopće ne čitaju. Gradska javna knjižnica u Żory (Poljska) koordinator je projekta, a partneri na projektu jesu Okružna knjižnica Innlandet (Norveška), Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek (Hrvatska) i Gradska knjižnica Ljubljana (Slovenija). Iz

Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek u projektu su aktivno sudjelovali Dubravka Pađen Farkaš, Siniša Petković, Celine Carette i Tena Tormaš Marković.

Prvo međunarodno okupljanje održano je u Żoryju (Poljska) u listopadu 2024., s fokusom na uključivanje ciljnih skupina i razmjenu inicijalnih strategija. Drugi međunarodni susret održan je u Ljubljani (Slovenija) od 25. do 27. ožujka 2025. s naglaskom na metode rada s migrantima i ranjivim skupinama. Treće međunarodno okupljanje u Norveškoj od 25. do 27. lipnja 2025. fokusiralo se na rad s odraslim osobama s teškoćama čitanja.

Osijek je od 24. do 26. rujna 2025. bio domaćin posljednjeg sastanka uz edukativne posjete Vukovaru i okolici te izlete edukativnog karaktera za sudionike projekta.

Glavni ciljevi projekta usmjereni su na: povećanje interesa za čitanje kod odraslih, razmjenu dobrih praksi i inovativnih pristupa među knjižnicama, jačanje profesionalnih kompetencija knjižničara i edukatora odraslih, korištenje suvremenih metoda i alata u promociji čitanja.

Na radionicama su sudionici razmjenjivali iskustva i razvijali nove pristupe radu s ciljom skupinom. Poseban naglasak stavljen je na uključivanje ranjivih skupina odraslih te na prilagodbu knjižničnih programa njihovim potrebama. U sklopu projekta izrađeni su i vizualni i zvučni promotivni materijali usmjereni na osvještavanje važnosti čitanja.

Sudjelovanje u projektu „Klima za čitanje“ pridonijelo je unaprijeđenju stručnih znanja djelatnika, jačanju međunarodne suradnje te dodatnom pozicioniranju knjižnice kao aktivnog dionika u području obrazovanja odraslih i kulturnog razvoja zajednice.

MEĐUNARODNA SURADNJA OSIJEK-APATIN

U cilju buduće suradnje dviju ustanova, 15. svibnja 2025. godine potpisan je sporazum između Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koju zastupa ravnateljica Dubravka Pađen-Farkaš i Narodne biblioteke „Miodrag Borisavljević iz Apatina, Republika Srbija, koju zastupa ravnateljica Sanja Šijan. Ovaj je korak otvorio vrata intenzivnijoj kulturnoj razmjeni te predstavlja uvod u bližu suradnju dviju javnih knjižnica, usredotočenu na razmjenu kulturnih programa i aktivnosti.

Od 2025. godine, obje ustanove uskladit će svoju stručnu knjižnično-informacijsku djelatnost i kulturnu suradnju, na način naveden u sporazumu, koji se odnosi na ostvarivanje i usklađivanje programa, priredbi i izložbi. Knjižnice partneri obvezale su se kako će minimalno jednom godišnje organizirati zajedničke manifestacije, izložbe i slično te kako će međusobno promovirati djelatnosti i manifestacije.

Obje ravnateljice izrazile su nadu da će ova suradnja biti početak dugoročne i plodonosne razmjene između Osijeka i Apatina, a samim time između Republike Hrvatske i Republike Srbije.

AMERICAN CORNER OSIJEK

Tijekom 2025. godine American Corner Osijek proveo je raznolike i sadržajno bogate programe usmjerene na obrazovanje, osnaživanje zajednice i poticanje cjeloživotnog učenja. Programi su od samog početka pokazali snažan pozitivan učinak, osobito među djecom, mladima i mladim odraslima, dok je unaprijeđena tehnička oprema omogućila kvalitetniju, moderniju i interaktivniju provedbu radionica te veću dostupnost sadržaja. Realizirano je 115

programa, uključujući predavanja i radionice, kojima je prisustvovalo 1.828 sudionika. Ukupno je zabilježeno 579 posjetitelja prostora American Cornera.

American Corner Osijek bio je mjesto važnih susreta i suradnji. Posjet zamjenice otpravnika poslova Danielle Harms i Erice King, savjetnica u Uredu za odnose s javnošću Veleposlanstva SAD-a u travnju te kulturnog atašea Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih država u Zagrebu Oscara Avile, dodatno su potvrdili dugogodišnje partnerstvo i kontinuiranu podršku razvoju programa koji već gotovo dva desetljeća pridonose kulturnoj i obrazovnoj razmjeni.

Poseban naglasak tijekom godine stavljen je na razvoj engleskog jezika i njegovu praktičnu primjenu. Iako je engleski jezik dio formalnog obrazovanja, American Corner Osijek prepoznao je potrebu za jačanjem komunikacijskih i profesionalnih vještina kroz neformalno i iskustveno učenje. U suradnji s Fulbright ETA Mary Dimitrov, provedene su radionice temeljene na projektnom učenju za studente Ekonomskog fakulteta u Osijeku, usmjerene na razvoj zapošljivosti i prenosivih vještina poput timskog rada, prezentacijskih sposobnosti, kritičkog razmišljanja i pripreme za tržište rada. Dodatno, kroz predavanja o studiranju u Sjedinjenim Američkim Državama promovirane su mogućnosti akademske mobilnosti i međunarodnog obrazovanja. Tijekom cijele godine nastavljena je uspješna suradnja s Udrugom Izvor, kroz redovite radionice engleskog jezika namijenjene umirovljenicima, nezaposlenima, osobama s invaliditetom i drugim ranjivim skupinama. Ovim je programima American Corner Osijek dodatno naglasio važnost inkluzije i jednakog pristupa obrazovanju. U listopadu je u suradnji s Udrugom hrvatskih književnih prevodilaca održana književna večer „Posudite od prevodilaca“ s dr. sc. Jelenom Pataki Šumiga i Selmom Muftić Pustički.

STEM i *STEAM* aktivnosti bile su jedan od ključnih stupova rada u 2025. godini, a radionice su obuhvaćale teme iz znanosti, tehnologije, inženjerstva, umjetnosti i matematike, tijekom kojih su kroz popularno-znanstvenu literaturu sudionici upoznali rad znanstvenike poput Marie Curie, Nikole Tesle, Ade Lovelace i Stephena Hawkinga te kroz praktične pokuse učili o fizici, kemiji, biologiji i tehnologiji na kreativan i pristupačan način. Velik doprinos jačanju društvene povezanosti i međugeneracijskog dijaloga dao je program Let's Play a Game, kroz koji su se tijekom cijele godine organizirale radionice društvenih igara u prostoru American Cornera i u ograncima knjižnice. Program je okupio djecu, mlade i odrasle korisnike te poticao suradnju, strateško razmišljanje, komunikaciju i zajedničko rješavanje problema, osobito tijekom Noći knjige i obilježavanja 20 godina djelovanja American Cornera Osijek.

Kulturni i umjetnički programi činili su važan dio godišnjeg plana. Kroz program English Language Through Art u sklopu Festivala slikovnice Čuvari priča velik je broj osnovnoškolaca učio engleski jezik putem američke književnosti i likovnog izražavanja, a radovi su predstavljeni javnosti u sklopu festivala. 2025. je godina donijela je i novi program E.L.E.A.N. (Empowerment through Leadership, Education, and Networking). Program je kroz niz radionica i kreativnih aktivnosti pružio podršku mladima i odraslima u razvoju osobnih i profesionalnih vještina, uz naglasak na osnaživanje, umrežavanje i inspiraciju kroz primjere uspješnih lokalnih inicijativa i poduzetničkih priča.

Povodom obilježavanja dvadeset godina djelovanja American Cornera Osijek, programi su se tijekom renovacije matičnog prostora realizirali u obliku pop-up radionica u ograncima

Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. Time je American Corner dodatno približen široj javnosti i različitim dijelovima grada, potvrđujući svoju prilagodljivost i snažnu povezanost sa zajednicom.

U provedbi aktivnosti korišteni su i brojni digitalni resursi, uključujući eLibraryUSA, ShareAmerica i sadržaje Smithsonian Institutiona, čime su programi dodatno obogaćeni i povezani s relevantnim američkim obrazovnim i kulturnim izvorima. Zahvaljujući tehničkim unaprjeđenjima, dio programa bio je dostupan i *online*, što je omogućilo širi doseg i veću uključenost korisnika.

Kroz sve navedene aktivnosti American Corner Osijek u 2025. godini potvrdio je svoju ulogu mjesta učenja, inspiracije i povezivanja zajednice. Sustavnim radom, inovativnim pristupima i prilagodbom potrebama korisnika, American Corner nastavio je razvijati prostor za razmjenu znanja, ideja i iskustava, u skladu s jasnom vizijom budućeg razvoja i jačanja lokalne zajednice.

AMERICAN CORNER OSIJEK

During 2025, American Corner Osijek implemented a wide range of diverse and high-quality programs focused on education, community empowerment, and the promotion of lifelong learning. From the outset, the programs demonstrated a strong positive impact, particularly among children, youth, and young adults. Improved technical equipment enabled higher-quality, more modern, and more interactive workshops, as well as greater accessibility of content. A total of 115 programs, including lectures and workshops, were delivered, with 1,828 participants attending. Additionally, 579 visitors were recorded in the American Corner Osijek space.

American Corner Osijek was also a venue for important meetings and partnerships. Visits by Deputy Chief of Mission Danielle Harms and Erica King, Public Affairs Officer at the U.S. Embassy, as well as by Oscar Avila, Cultural Attaché of the U.S. Embassy in Zagreb, further confirmed the long-standing partnership and continuous support for programs that have been contributing to cultural and educational exchange for nearly two decades.

Throughout the year, special emphasis was placed on the development of English language skills and their practical application. While English is part of formal education, American Corner Osijek identified the need to strengthen communication and professional skills through non-formal and experiential learning. In cooperation with Fulbright English Teaching Assistant Mary Dimitrov, project-based learning workshops were organized for students of the Faculty of Economics in Osijek, focusing on employability and transferable skills such as teamwork, presentation skills, critical thinking, and preparation for the labor market. In addition, lectures on studying in the United States promoted academic mobility and international education opportunities. Successful cooperation with the Izvor Association continued throughout the year through regular English language workshops for retirees, unemployed individuals, people with disabilities, and other vulnerable groups, further emphasizing the importance of inclusion and equal access to education. In October, in cooperation with the Croatian Literary Translators' Association, a literary event titled „Borrow from Translators“ was held, featuring Dr. Jelena Pataki Šumiga and Selma Muftić Pustički.

STEM and STEAM activities represented one of the key pillars of American Corner Osijek's work in 2025. Workshops covered topics in science, technology, engineering, arts, and mathematics. Through popular science literature, participants were introduced to the work of scientists such as Marie Curie, Nikola Tesla, Ada Lovelace, and Stephen Hawking, while hands-on experiments enabled learning about physics, chemistry, biology, and technology in a creative and accessible way. A significant contribution to strengthening social cohesion and intergenerational dialogue was provided by the „Let's Play a Game“ program, through which board game workshops were organized throughout the year in the American Corner space and library branches. The program brought together children, youth, and adult users, encouraging cooperation, strategic thinking, communication, and collaborative problem-solving, particularly during the Book Night and the celebration of the 20th anniversary of American Corner Osijek.

Cultural and artistic programs were also an important part of the annual plan. Through the „English Language Through Art“ program, implemented as part of the Picture Book Festival Čuvari priča, a large number of elementary school students learned English through American literature and visual expression, with their artworks presented to the public during the festival. The year 2025 also introduced a new program, E.L.E.A.N. (Empowerment through Leadership, Education, and Networking). Through a series of workshops and creative activities, the program supported young people and adults in developing personal and professional skills, with a focus on empowerment, networking, and inspiration drawn from successful local initiatives and entrepreneurial stories.

In celebration of the 20th anniversary of American Corner Osijek, programs were implemented as pop-up workshops in branches of the City and University Library Osijek during the renovation of the main space. This approach brought American Corner programs closer to a wider audience across different parts of the city, demonstrating adaptability and a strong connection with the local community.

Various digital resources were also used in program implementation, including eLibraryUSA, ShareAmerica, and content from the Smithsonian Institution, further enriching programs and connecting them with relevant American educational and cultural resources. Thanks to technical improvements, some programs were also made available online, enabling wider reach and greater participant engagement.

Through all of these activities, American Corner Osijek reaffirmed its role in 2025 as a place of learning, inspiration, and community connection. Through systematic work, innovative approaches, and continuous adaptation to user needs, American Corner Osijek continued to develop a space for the exchange of knowledge, ideas, and experiences, guided by a clear vision for future development and the strengthening of the local community.

AUSTRIJSKA ČITAONICA

Austrijska čitaonica obavlja zadaću središnje knjižnice Austrijanaca u Republici Hrvatskoj. Raspolaze ukupnim knjižničnim zbirkama od 8.392 sv. knjiga, 24 naslova periodike i 346 jedinica audiovizualne građe.

Austrijska je čitaonica u suradnji s ostalim odjelima Knjižnice, ustanovama kulture i školstva grada Osijeka te Austrijskim kulturnim forumom iz Zagreba tijekom protekle godine organizirala različita događanja s područja kulturno-animatorske djelatnosti. Održane su 3 edukativne video projekcije za studente i učenike srednjih i osnovnih škola (u sklopu njihovih posjeta Austrijskoj čitaonici) te je priređeno više manjih izložbi građe.

U organizaciji Društva hrvatskih književnih prevodilaca i Austrijske čitaonice, tijekom siječnja 2025. godine postavljena je izložba plakata i knjižne građe pod nazivom „Od izvornika do prijevoda: 18. godišnja izložba Društva hrvatskih književnih prevodilaca“. Svoje prijevode predstavilo je trideset sedam prevoditelja.

U sklopu Festivala jezika 2025., u organizaciji Austrijske čitaonice, u veljači je održana plesno-literarna radionica za djecu predškolskog uzrasta, prilikom koje su imali prigodu pokazati svoje znanje njemačkoga jezika kroz pjesmu, ples i igru.

U lipnju je održana radionica kreativnog pisanja pod nazivom „Svijet bajki“ u organizaciji Austrijske čitaonice i Njemačke zajednice Osijek. Tom su prigodom učenici osnovne škole poslušali poznate bajke u izvornom obliku na njemačkom jeziku te su s pomoću kratkih natuknica sami osmislili svoje bajke. Radionica kreativnog pisanja najbolja je prilika da se kod mladih potakne kreativnost.

U organizaciji Austrijskog kulturnog foruma i Austrijske čitaonice, a u sklopu Festivala slikovnice, 3. srpnja održana je online aktivnost pod nazivom „Upoznajte ilustratoricu – video druženje i radionica s Rachel Katstaller“, a autoričini umjetnički radovi predstavljeni su na zajedničkoj izložbi ilustratora, sudionika Festivala u Arheološkom muzeju Osijek.

U sklopu drugog Festivala suvremene austrijske, njemačke i švicarske književnosti koji se održavao od 6. do 9. listopada 2025. u Zagrebu i Osijeku, održano je predstavljanje knjige „Einsteinov mozak“ austrijskog spisatelja Franzobela. Festival je donio bogat program kroz koji je publiku upoznao s autoricama i autorima mlađe i srednje generacije iz Austrije, Njemačke i Švicarske.

Austrijski kulturni forum Zagreb u suradnji s Austrijskom čitaonicom Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek i Odsjekom za njemački jezik i književnost Filozofskog fakulteta Osijek, u razdoblju od 11. do 13. studenoga 2025. organizirao je petnaeste za redom Dane austrijske kulture u Osijeku. 15. Dani austrijske kulture otvoreni su književno-dramskim čitanjem ulomaka iz djela Posljednji dani čovječanstva Karla Krausa u interpretaciji austrijskog glumca Martina Ploderera. Drugog dana održano je predstavljanje knjige Tatendrang austrijske spisateljice Theresia Töglhofer. Treći dan bio je posvećen Stefanu Zweigu prigodom čega je bila otvorena putujuća izložba. 15. Danima austrijske kulture u Osijeku prisustvovala su Njezina ekselencija veleposlanica Republike Austrije u Republici Hrvatskoj gospođa Yvonne Tončić-Sorinj i direktorica Austrijskog kulturnog foruma Zagreb gospođa Marina Chrystoph.

U studenom je voditelj Austrijske čitaonice sudjelovao kao moderator na 33. znanstvenom skupu „Nijemci i Austrijanci u hrvatskom kulturnom krugu“. Skup je organizirala Njemačka zajednica – Zemaljska udruga Podunavskih Švaba u Hrvatskoj – Osijek.

ÖSTERREICH-BIBLIOTHEK

Die Österreich-Bibliothek erfüllt die Aufgabe der Zentralbibliothek der ÖsterreicherInnen in der Republik Kroatien. Sie umfasst insgesamt 8.392 Buchbände, 24 Zeitschriften und 346 audiovisuelle Medien.

Die Österreich-Bibliothek hat im vergangenen Jahr in Zusammenarbeit mit anderen Abteilungen der Bibliothek, den Kultur- und Bildungseinrichtungen der Stadt Osijek und dem Österreichischen Kulturforum in Zagreb zahlreiche Veranstaltungen im Bereich der Kultur sowie Werbeaktivitäten organisiert. Es gab 3 lehrreiche Videovorführungen für StudentInnen und SchülerInnen von Hoch- und Grundschulen (im Rahmen ihrer Besuche der Österreich-Bibliothek) und es wurden auch mehrere kleinere Veranstaltungen organisiert.

Organisiert von der Kroatianischen Gesellschaft für Literaturübersetzer und der Österreichisch-Bibliothek wurde eine Ausstellung mit Postern und Buchmaterialien mit dem Titel „Vom Original zur Übersetzung: 18. Jahresausstellung der Gesellschaft kroatischer Literaturübersetzer“ im Jänner 2025 veranstaltet. Auf der diesjährigen, siebzehnten Ausstellung präsentierten 37 Übersetzer ihre Übersetzungen. Von den insgesamt 52 Übersetzungen sind die Übersetzungen aus dem Englischen und Deutschen ins Kroatische am zahlreichsten.

Im Rahmen des Sprachenfestivals 2025, organisiert von der Österreich-Bibliothek, fand im Februar ein tanzliterarischer Workshop für Vorschulkinder statt, bei dem diese die Möglichkeit hatten, ihre Deutschkenntnisse durch Gesang, Tanz und Tanz unter Beweis zu stellen.

Im Juni fand ein kreativschreib Workshop mit dem Titel „Die Welt der Märchen“ statt, organisiert von der Österreich-Bibliothek und Deutscher Gemeinschaft Osijek. Grundschüler hörten dabei bekannte Märchen im Original und verfassten anschließend anhand kurzer Anregungen ihre eigenen Geschichten. Ein Kreativschreibworkshop bietet die beste Möglichkeit, die Kreativität junger Menschen zu fördern.

Organisiert vom Österreichischen Kulturforum und der Österreich-Bibliothek, im Rahmen des Bildergalerie-Festivals fand am 3. Juli eine Online-Aktivität mit dem Titel „Meet the illustrator – Videotreffen und Workshop mit Rachel Katstaller“ statt, und die Kunstwerke des Autors wurden auf einer gemeinsamen Ausstellung den Illustratoren, Teilnehmern des Festivals im Archäologisches Museum Osijek präsentiert.

Im Rahmen des zweiten Festivals für zeitgenössische österreichische, deutsche und schweizerische Literatur, das vom 6. bis 9. Oktober 2025 in Zagreb und Osijek stattfand, wurde das Buch „Einsteins Hirn“ des österreichischen Schriftstellers Franzobel vorgestellt. Das Festival bot ein abwechslungsreiches Programm, in dem dem Publikum Autoren der jüngeren und mittleren Generation aus Österreich, Deutschland und der Schweiz präsentiert wurden.

Das Österreichische Kulturforum Zagreb veranstaltete in Zusammenarbeit mit der Österreich-Bibliothek der Stadt- und Universitätsbibliothek Osijek und der Abteilung für Germanistik der Philosophischen Fakultät Osijek vom Dienstag, dem 11., bis Donnerstag, dem 13. November 2025, die 15. Österreichischen Kulturtage in Osijek. Die Veranstaltung wurde mit einer literarisch-szenischen Lesung von Auszügen aus Karl Kraus' „Die letzten Tage der Menschheit“

eröffnet, die vom österreichischen Schauspieler Martin Ploderer interpretiert wurden. Am zweiten Tag fand die Präsentation des Buches „Tatendrang“ der österreichischen Schriftstellerin Theresia Töglhofer statt. Der dritte Tag war Stefan Zweig gewidmet, zu dessen Anlass eine Wanderausstellung eröffnet wurde. An den 15. Österreichischen Kulturtagen in Osijek nahmen Ihre Exzellenz, die Botschafterin der Republik Österreich in der Republik Kroatien, Frau Yvonne Tončić-Sorinj, und die Direktorin des Österreichischen Kulturforums Zagreb, Frau Marina Chrystoph, teil.

Anlässlich der 33. Internationalen Wissenschaftlichen Tagung „Deutsche und Österreicher im kroatischen Kulturkreis“, organisiert von der Deutschen Gemeinschaft – Landsmannschaft der Donauschwaben in Kroatien – Osijek, im November nahm der Leiter der Österreich-Bibliothek als Moderator teil.

KNJIŽNIČNA GRAĐA I USLUGE ZA POTREBE NACIONALNIH MANJINA FESTIVAL JEZIKA

Odjel za rad s djecom i mladima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek održao je 14. Festival jezika. Program se odvijao u razdoblju od 18. do 21. veljače 2025. godine s ciljem razvijanja ljubavi prema pisanoj riječi te produbljivanja svijesti o potrebi očuvanja materinskog jezika. Međunarodni dan materinskoga jezika obilježava se svake godine 21. veljače, a to je ujedno i dan kojim je započeo „Mjesec hrvatskoga jezika“. Ove se godine program održao pod motom „Čarobne riječi koje nas povezuju“, a uključivao je edukativne radionice za učenike OŠ Tin Ujević, kreativne radionice za djecu predškolske dobi pod nazivom „Durch Spielen zum lesen“ – igra uz čarobne riječi na njemačkom jeziku. Sudionici Subotnje školicе Njemačke zajednice predstavili su se lijepim čitanjem naglas na njemačkom jeziku, a videozapis je postavljen na YouTube kanal GISKO-a.

Osim za potrebe austrijske i njemačke nacionalne manjine, Knjižnica raspolaže knjižničnom građom na mađarskom jeziku (oko 3.500 sv.) koja je smještena u ogranku Retfala. U travnju 2025. Knjižnicu je posjetio Tomislav Vojnović, čija je obitelj 1995. darovala tisuću knjiga na mađarskom jeziku za pripadnike mađarske nacionalne manjine i druge građane Osijeka.

U središnjoj zgradi, na Posudbenom odjelu za odrasle nalazi se i građa na albanskom i ukrajinskom jezikom.

RAZVOJNA MATIČNA SLUŽBA

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek kao knjižnica s dvojnomo funkcijom, od početka svog djelovanja obavlja matičnost za sve vrste knjižnica. Matična djelatnost utvrđena je Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti Republike Hrvatske (NN 17/19) i Pravilnikom o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj (NN 81/21), a prema kojima Razvojna matična služba Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek obavlja djelatnost: županijske matične narodne knjižnice za sve narodne i školske knjižnice u Osječko-baranjskoj županiji, sveučilišne matične knjižnice za visokoškolske i specijalne knjižnice u sastavu matičnog sveučilišta, za visokoškolske, samostalne općeznanstvene i specijalne knjižnice te za knjižnice i druge pravne i fizičke osobe čija je knjižnična građa registrirana kao kulturno dobro, na područjima sljedećih

županija: Bjelovarsko-bilogorska, Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Osječko-baranjska i Vukovarsko-srijemska.

ŽUPANIJSKA MATIČNA NARODNA DJELATNOST

U Osječko-baranjskoj županiji djeluje **10 narodnih knjižnica** (7 gradskih i 3 općinske) te **99 školskih knjižnica** (73 osnovnoškolske, 25 srednjoškolskih i 1 knjižnica učeničkog doma).

Stručni nadzor nad radom knjižnica jedan je od temeljnih poslova matične službe. Obavlja se neposrednim uvidom, stručnim posjetom te posredno, putem pregleda mrežno dostupnih podataka i izvješća o radu knjižnica. Obavljeni su stručni posjeti u **3** narodne i **15** školskih knjižnica.

Ostvareni su suradnja i stručni posjeti drugim narodnim knjižnicama u slavonskim županijama (Gradska knjižnica Požega, Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci). Obavljen je posjet općinskoj narodnoj knjižnici u osnivanju u Bizovcu.

Vezano uz nadzor nad radom knjižnica, osobita se pozornost posvećuje dijelu koji se odnosi na poslove otpisa i revizije. Knjižnice su poticane na redovno provođenje revizije i otpisa, a u 2025. godini Matična služba zaprimila je, pregledala i prosljedila dokumentaciju o **30** provedenih otpisa/revizije, i to u **10** narodnih i **34** školske knjižnice.

Matična služba predlagala je programe informatizacije pojedinih knjižnica i njihovo povezivanje u informacijski sustav RH (u **6** školskih knjižnica i **2** narodne općinske knjižnice). Sustavno se provodi edukacija knjižničara i održavaju radionice o raznovrsnim temama. U poslove edukacije uključuju se i ostali djelatnici Knjižnice. GISKO kao županijska matična knjižnica u 2025. godini organizirala je **4** radionice za potrebe cjeloživotnog učenja knjižničara Osječko-baranjske županije, od čega se izdvaja CSSU predavanje Maje Bodiš, Jasmine Kenda „Upravljanje zbirkom izlučivanjem knjižnične građe“ održano 27. svibnja u Osijeku i CSSU *webinar* Dragane Koljenik „Razumijevanje i primjena umjetne inteligencije (AI) u knjižničarskom okruženju“ održano 27. listopada 2025.

Matična služba sudjelovala je i u suorganizaciji 6. okruglog stola s međunarodnim sudjelovanjem *Zavičajni fondovi i zbirke u knjižnicama panonskog prostora* (Požega, 12. rujna 2025.), kao i 15. savjetovanju za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem: *Narodne knjižnice u digitalnom svijetu* (Vinkovci, 8.-10. listopada 2025.) i 28. Seminaru Arhivi, Knjižnice, Muzeji : *Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture* (Osijek, 24.-26. studenog 2025.)

Stručni djelatnici svih vrsta knjižnica na području matičnosti Knjižnice redovito se informiraju o događanjima u matičnoj knjižnici, kao i o stručnim skupovima, predavanjima, radionicama i sl. koji se održavaju u Knjižnici, u Županiji i Hrvatskoj.

Održan je i redovni godišnji sastanak s ravnateljima i voditeljima narodnih knjižnica.

Kao oblik informiranja i edukacije školskih knjižničara održano je **8 Informativnih utoraka** za knjižničare osnovnoškolskih knjižnica (prisustvovalo 38 knjižničara) i **8 Informativnih srijeda** za knjižničare srednjoškolskih knjižnica (prisustvovalo 23 knjižničara). Na ovim sastancima raspravljana je problematika važna za rad školskih knjižnica, razmjenjivane su informacije o radu, predstavljeni su novi naslovi (108 naslova) kao prijedlozi za popunu fondova školskih knjižnica, literatura za stručno usavršavanje knjižničara, knjižničari su prezentirali uspješne

projekte koje su proveli u svojim knjižnicama. Informirani su o događanjima u matičnoj knjižnici GISKO te pozivani na suradnju. Knjižničari su od strane Matične službe poticani da pišu o svom radu, kako za stručne skupove, tako i za stručna glasila. Na Informativnom utorku 4. studenoga održano je i pozvano predavanje doc.dr.sc. Vedrane Živković Zebec: Književno stvaralaštvo za djecu Ante Gardaša.

Jedan od zadataka Razvojne matične službe u 2025. godini bio je i savjetodavno sudjelovati u izradi projektnog zadatka za rekonstrukciju postojeće zgrade u Tvrđi u zgradu buduće nove Gradske knjižnice Osijek. U ovu suradnju uključeni su i voditelji Studijske čitaonice i Posudbenog odjela za odrasle.

SVEUČILIŠNA MATIČNA DJELATNOST

Na području šest slavonskih županija GISKO je matična knjižnica za **29** knjižnica. Knjižnični sustav Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku čine: **1** sveučilišna knjižnica, **15** fakulteta/akademija. Visokoškolske knjižnice koje djeluju izvan Knjižničnog sustava Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku jesu **4** veleučilišne knjižnice. Specijalne knjižnice koje djeluju u sustavu matičnosti Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek jesu **6** muzejskih knjižnica, **1** arhivska knjižnica te **2** bolničke knjižnice. Na području Bjelovarsko-bilogorske županije nalaze se **2** knjižnice, na području Osječko-baranjske županije **21** knjižnica, na području Požeško-slavonske županije **2** knjižnice, na području Virovitičko-podravске županije **1** knjižnica, a na području Vukovarsko-srijemske županije **3** knjižnice. Na području Slavonsko-brodske županije trenutačno nema knjižnica koje su u nadležnosti matične službe.

Na području navedenih šest županija nalazi se **9** zbirke knjižne građe franjevačkih samostana te **1** zbirka knjižne građe Kapucinskog samostana Sv. Jakova u Osijeku. Na navedenom području nalaze se još i **24** zbirke knjižne građe.

Tijekom 2025. godine obavljani su poslovi vezani za sve vrste knjižnica: rad u Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, terenski rad, praćenje knjižnica u provedbi preporuka, izrada izvješća i analiza, vođenje ažuriranih evidencija i dokumentacije o knjižnicama/zbirkama, uspostavljanje sustava informiranja, organizacija edukacije za knjižničare, nacionalni program e-izvori, stručna aktivnost i stručno usavršavanje matičara, izrada adresara visokoškolskih i specijalnih knjižnica na području matičnosti Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, sudjelovanje u oblikovanju rubrike Razvojna matična služba na mrežnom sjedištu Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek.

Obavljeno je **7** stručnih nadzora te izrađena **3** očitovanja o reviziji i otpisu.

Od 2008. godine organiziraju se stručno-informativni sastanci za visokoškolske knjižničare pod nazivom Informativni četvrtak. Sastanci se održavaju sukladno potrebi, a teme o kojima se raspravlja na ovim sastancima vezane su uz nabavu raznovrsnih izvora informacija, npr. baza podataka, oblikovanje i vođenje institucijskih repozitorija završnih radova, edukaciju knjižničarskog osoblja itd. Održana su **2 informativna sastanka** s voditeljima knjižnica u sustavu matičnosti.

Sveučilišna matična djelatnost tijekom 2025., između ostaloga, obuhvaća i poslove vezane uz programske ugovore (rad na prijavi programskog ugovora, rad na koncipiranju arhitekture Portala knjižničnog sustava Sveučilišta u Osijeku, rad na izradi različitih upitnika).

STRUČNI RAD DJELATNIKA KNJIŽNICE

Bakić, Lea; **Hadrović, Merien**; Pleško, Jasenka. Osijek – domaćin 28. seminara Arhivi, knjižnice, muzeji: Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture – Peto informacijsko doba – promjena paradigme u AKM zajednici. // HKD Novosti 92 (prosinac 2025.)

Jukić, Katarina; Jurić Palčok, Jelena. Kazalište sjena u Noći knjige 2025.: kako smo probudili malog puha. // HKD Novosti 90 (srpanj 2025.)

Jukić, Katarina; Jurić Palčok; Jelena. Stručni skup „Rastimo zajedno: uloga dječje knjižnice u multikulturalnoj zajednici“ – 20 godina stručnog skupa za djecu i mladež. // HKD Novosti 90 (srpanj 2025.)

Jurić Palčok, Jelena. Ljeto u knjižnici 2024.: poticanje kognitivnog, socio-emocionalnog i tjelesnog razvoja djece. // Knjižničarstvo 29, 1/2 (2025), str. 271-274.

Jurić Palčok, Jelena. Godina pripovijedanja u GISKO-u. // Knjižničarstvo 29, 1/2 (2025), 292-295.

Jurić Palčok, Jelena. STEAM koncept u GISKO-u: aktivnosti u povodu školskih praznika. // HKD Novosti 89 (proljeće 2025.)

Jurić Palčok, Jelena. Uloga knjižnice u poticanju razvoja znanstvene pismenosti kod djece najranije dobi. // Kalibar 12, 1/2 (2025), str.27-33.

Sudarević, Andrea. Održana 26. izborna skupština Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema. // HKD Novosti 91 (listopad 2025),

Špoljarić Kizivat, Marijana. Ex librisi u legatima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. // HKD Novosti 90 (srpanj 2025)

Špoljarić Kizivat, Marijana. Nastavak slovensko-slavonske suradnje. // Knjižničarstvo 29, 1-2(2025), str. 300-301.

Posterska izlaganja:

Jukić, Katarina; Jurić Palčok, Jelena; Turk, Ivana. Svijet bajki i priča: pripovijedanje u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek. // Stručni skup „Knjižnica u knjižnici 2025.: bajke i baština“ Belišće, 4. travnja 2025.

Izlaganja na stručnim skupovima:

Hadrović, Merien; Turk, Ivana; Špoljarić Kizivat, Marijana. Izazovi digitalizacije u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek. // 15. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – s međunarodnim sudjelovanjem, Vinkovci, 8. - 11. listopada 2025.

Hadrović, Merien; Turk, Ivana. Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. // 28. seminar Arhivi, Knjižnice, Muzeji: Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture, Osijek, 26. – 24. studenoga 2025.

Jukić, Katarina; Jurić Palčok, Jelena. Bogatstvo različitosti: Multikulturalne usluge i programi u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek. // Stručni skup „Rastimo zajedno: uloga dječje knjižnice u multikulturalnoj zajednici“, Zagreb, 28. ožujka 2025.

Špoljarić Kizivat, Marijana. Zaslužne slavonske knjižničarke. // Državni skup za školske knjižničare Ženski tragovi u književnosti i knjižničarstvu, Osijek, 17. listopada 2025.

Kizivat, Marijana Špoljarić; Mirčeta Zakarija, Margita: Evidencija zavičajnih zbirki na području Republike Hrvatske. // 6. okrugli stol s međunarodnim sudjelovanjem Zavičajni fondovi i zbirke u knjižnicama panonskog prostora, Požega, 12. rujna 2025.

Ostalo:

GISKO vodič za studente Osječko-baranjske županije / glavna urednica **Merien Hadrović;** uredništvo **Celine Carrete, Andreja Grošelj, Merien Hadrović Tanja Hercog, Ivana Jurišić Stipančević, Svjetlana Mokriš, Dubravka Pađen Farkaš, Andrea Sudarević, Marijana Špoljarić Kizivat.** Osijek : Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, 2025.

Lista dobrih knjiga za djecu, mlade i roditelje objavljenih u 2024. godini / urednica Morana Peranić; u sastavljanju prijedloga za Listu sudjelovale Sanja Dunatov, Branka Bacinger, Ida Gašpar, **Andreja Grošelj,** Vjera Huić-Pendeš, Mirjana Kotromanović, Ketii Krpan, Blaženka Mavrić Vadlja, Branka Mikačević, Maja Zubčić Peleski, Morana Peranić, Jelena Pisačić, Anita Spevec, Sonja Šimić; oblikovanje **Merien Hadrović,** Morana Peranić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2025.

Smjernice za izgradnju kvalitetne knjižnične zbirke za djecu i mlade / glavna urednica Ida Gašpar ; glavna urednica niza Elektronička izdanja HKD-a/prijelom **Merien Hadrović;** priredile na temelju primjera narodne knjižnice u Lynnu (Lynn Public Library) Ida Gašpar, **Andreja Grošelj,** Alica Kolarić, Dina Kraljić, Ivana Martinović, Vjeruška Štivić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2025.

Uloga/utjecaj digitalne tehnologije/umjetne inteligencije na korisnike školskih knjižnica : zbornik radova 14. okruglog stola za školske knjižnice / uredile Nataša Mesić Muharemi i **Merien Hadrović.** Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2025.

Zovko, Tihonija; Čačić, Marija. Spomenica Društva knjižničara Slavonije, Baranje / [glavna urednica: **Merien Hadrović;** uredništvo: Marija Čačić, **Merien Hadrović, Tanja Hercog, Katarina Jukić, Ivana Jurišić Stipančević, Srđan Lukačević, Dino Maganjić, Andrea Sudarević, Marijana Špoljarić Kizivat,** Tihonija Zovko, **Ivana Turk,** Ana Turkalj, Ana Uremović]. Osijek: Gradska i sveučilišna knjižnica, 2025.

Djelatnici Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek aktivni su članovi Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema, Hrvatskog knjižničarskog društva i Hrvatskog čitateljskog društva. Osim toga, u suradnji s Filozofskim fakultetom, mentori su studentima informatologije u obavljanju njihove stručne prakse. U akademskoj godini 2024./25. njih je 10 odradilo studentsku praksu u Knjižnici.

ERASMUS+ KA1 – mobilnost (ne)nastavnog osoblja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Tijekom 2025. godine devetero djelatnika Knjižnice iskoristilo je mogućnost stručnog usavršavanja u inozemnoj ustanovi putem programa ERASMUS+ mobilnost osoblja u svrhu podučavanja i osposobljavanja. Provedene aktivnosti vezane su uz knjižnično-informacijsko poslovanje, knjižnične programe te upoznavanje s drugim uslugama namijenjenima studentima i istraživačima. Posebna je pozornost posvećena temama upravljanja ljudskim resursima i potencijalne suradnje na projektima u budućnosti.

Tako su Katica Rakovac, Robert Rakovac i Renata Šinko od 24. do 28. veljače 2025. boravili na Escuela Universitaria De Osuna u Španjolskoj. U okviru navedene mobilnosti posjetili su modernu, novu zgradu Escuela Universitaria De Osuna i staru povijesnu zgradu Sveučilišta u Osuni u sklopu koje se nalazi knjižnica, zavod za računarstvo, tajništvo, kadrovska služba, ured za međunarodne odnose, učionice, dvorane, kolegijalna crkva Gospe od Uznesenja Osune (a koja se koristi i kao predavaonica). Tijekom boravka posjetili su još i Gradsku knjižnicu Osuna koja je u sklopu Kulturnog centra Osuna.

Merien Hadrović također je boravila u Osuni od 25. do 29. rujna 2025. te je uz Sveučilište obišla i knjižnice Biblioteca Pública Municipal de Osuna, koja djeluje u sklopu Centro Cultural de Osuna, zatim Red Municipal de Bibliotecas de Córdoba, u Malagi Biblioteca Pública Miguel de Cervantes te u Sevilli Biblioteca de la Universidad de Sevilla, središnju sveučilišnu knjižnicu Sveučilišta u Sevilli.

Marijana Špoljarić Kizivat 19. do 22. svibnja 2025. boravila je u Sjevernoj Makedoniji, na University of Information Science and Technology "St. Paul the Apostle" Ohrid, gdje se upoznala s radom knjižnice, zbirkama koje koriste i računalnom opremom, posebice opremom i građom koju su nabavili s suradnji s Lanzhou Jiaotong sveučilištem iz Kine, na kineskom jeziku. Tijekom boravka išla je i u stručni obilazak Biblioteke „Grigor Prlichev“ Ohrid, kao i obilazak American Cornera Struga, gdje se susrela s Arditom Emush, koordinatoricom, s kojom je prije više od deset godina ostvarena suradnja pri njezinu posjetu American Corneru Osijeku. Na istom programu u Sjevernoj Makedoniji sudjelovale su i Tanja Hercog i Andrea Sudarević od 23. do 27. lipnja 2025.

U sklopu programa Erasmus+ mobilnosti za stručno usavršavanje, od 15. do 24. rujna 2025., Srđan Lukačević i Dino Radmilović putovali su u Istanbul. Primarni cilj bio je upoznavanje s radom i resursima knjižnica u Republici Turskoj, s posebnim naglaskom na Istanbul Arel University Library i nedavno otvorenu Rami knjižnicu. Stručni posjet knjižnici Istanbul Arel University ponudila je uvid u učinkovito funkcioniranje privatnog visokoškolskog knjižničarstva, dok je Rami knjižnica demonstrirala revolucionaran pristup javnom knjižničarstvu kao monumentalnom kulturnom i edukacijskom centru. Kombinacija stručnog usavršavanja i kulturnog istraživanja grada koji leži na raskrižju Istoka i Zapada ponudila je kolegama inspiraciju za implementaciju novih ideja u hrvatsko knjižničarstvo, posebno u segmentu integracije baštine s modernim, inkluzivnim uslugama.

ERASMUS dolazni

U srpnju 2025. godine Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek ugostila je Gökçe Karadeniz iz Knjižnice Sveučilišta Middle East Technical University (METU) iz Grčke. Tijekom Erasmus posjeta kolegica se upoznala s radom knjižnice, organizacijom službi te primjerima dobre prakse u području korisničkih usluga, razvoja digitalnih knjižničnih usluga i stručne potpore akademskoj zajednici. U sklopu posjeta organiziran je i obilazak kulturnih znamenitosti i ustanova u Osijeku.

DJELATNICI

Na dan 31. prosinca 2025. bila su zaposlena 54 djelatnika na neodređeno vrijeme sljedeće strukture:

- **1 ravnateljica** – viši knjižničar (VSS)

Knjižnično stručno osoblje (ukupno 39)

- 1 knjižničarski savjetnik (dr.sc.), 1 knjižničarski savjetnik, 1 viši knjižničar (dr.sc.), 1 viši knjižničar (mr.sc.), 4 viša knjižničara (VSS), 19 knjižničara (VSS), 3 knjižničarska suradnika (VŠS), 10 pomoćnih knjižničara (SSS)

Stručno-administrativno, tehničko i pomoćno osoblje (ukupno 14)

- 1 voditelj službe za pravne, stručne i administrativne poslove/tajnik (VSS), 1 voditelj odjela za kadrovske i opće poslove (VSS), 1 voditelj računovodstveno-financijske službe (VSS), 1 voditelj službe za informatičku potporu (VSS), 1 suradnik za računovodstveno-knjigovodstvene poslove (VSS), 1 suradnik za poslove pokretne knjižnice, tehničke poslove i zaštitu na radu (VSS), 1 voditelj ureda ravnatelja (SSS), 1 voditelj ureda za izdatke zaposlenika i računovodstvo, (SSS), 1 informatički tehničar (SSS) te 5 tehničkog i pomoćnog osoblja (1 domar SSS i 4 spremačice NSS).

Pregled zaposlenika po Službama i Odjelima s nazivom radnog mjesta i stručnom spremom:

RAVNATELJICA USTANOVE		
Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
1. PAĐEN-FARKAŠ, DUBRAVKA ravnateljica	Viša knjižničarka	VSS

RAZVOJNA MATIČNA SLUŽBA		
RMS za narodne i školske knjižnice		
Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
2. ŠPOLJARIĆ KIZIVAT, MARIJANA Voditeljica Razvojne matične službe	Viša knjižničarka	DR.SC.
3. TURK, IVANA	Viša knjižničarka	VSS

RAZVOJNA MATIČNA SLUŽBA		
RMS za visokoškolske i specijalne knjižnice		
Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
4. MOKRIŠ, SVJETLANA	Knjižničarska savjetnica	DR.SC.

SLUŽBA NABAVE		
Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema

5.	LUKAČEVIĆ, SRĐAN Voditelj Službe nabave	Knjižničarski savjetnik	VSS
6.	GREIF, MATIJA	Knjižničarski tehničar	SSS
7.	RICHTER, EVA	Knjižničarska tehničarka	SSS

SLUŽBA OBRADE			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
8.	MAJLINGER-TANOČKI, INGE Voditeljica Službe obrade	Viša knjižničarka	MR. SC.
9.	ČEBIĆ, SONJA	Knjižničarka	VSS
10.	DUMANČIĆ, ANICA	Knjižničarka	VSS
11.	JURIŠIĆ STIPANČEVIĆ, IVANA	Knjižničarka	VSS
12.	RUNJE, SENKA	Knjižničarska tehničarka	SSS

POSUDBENI ODJEL			
Gornji grad			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
13.	PETKOVIĆ, SINIŠA Voditelj Posudbenog odjela	Viši knjižničar	VSS
14.	MAGANJIĆ, DINO	Knjižničar	VSS
15.	RADMILOVIĆ, DINO	Knjižničar	VSS
16.	TORMAŠ MARKOVIĆ, TENA	Knjižničarka	VSS
17.	MARIJANOVIĆ, LUKA	Knjižničarski suradnik	VŠS
18.	KOVAČEVIĆ, KATARINA	Knjižničarska tehničarka	SSS
19.	MILAS, VESNA	Knjižničarska tehničarka	SSS
20.	MOVRIN, SANJA	Knjižničarska tehničarka	SSS

POSUDBENI ODJEL			
Donji grad			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
21.	FRANJIĆ, IVANA	Knjižničar	VSS
22.	LIŠNIĆ, MARIJA	Knjižničarska tehničarka	SSS

POSUDBENI ODJEL			
Jug II			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
23.	GAŠIĆ, ĐURĐA	Knjižničarska tehničarka	SSS

POSUDBENI ODJEL			
Retfala			
Prezime i ime		Radno mjesto	Stručna sprema
24.	ŠOKČEVIĆ, KREŠIMIR	Knjižničar	VSS
25.	RAKOVAC, ROBERT	Knjižničarski tehničar	SSS

POSUDBENI ODJEL			
Industrijska četvrt			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
26.	ZAVOĐA, SANJA	Knjižničarka	VSS
27.	KLAIĆ, ANA	Knjižničarska suradnica	VŠS

POSUDBENI ODJEL		
Novi grad		
Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema

ODJEL STUDIJSKE ČITAONICE			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
28.	HADROVIĆ, MERIEN Voditeljica Studijske čitaonice	Viša knjižničarka	VSS
29.	CARETTE, CELINE	Knjižničarka	VSS
30.	HERCOG, TANJA	Knjižničarka	VSS
31.	LAUC-ĐANIŠ, VEDRANA	Knjižničarka	VSS
32.	MARATOVIĆ-VASILJEVIĆ, GORDANA	Knjižničarka	VSS
33.	SUDAREVIĆ, ANDREA	Knjižničarka	VSS
34.	SENAŠI, ĐURĐICA	Knjižničarska suradnica	VŠS
35.	KARAPANDŽA, BORIS	Knjižničarski tehničar	SSS

ODJEL ZA RAD S DJECOM I MLADIMA			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
36.	BIGLBAUER, SUZANA	Knjižničarka	VSS
37.	GROŠELJ, ANDREJA	Knjižničarka	VSS
38.	JUKIĆ, KATARINA	Knjižničarka	VSS
39.	JURIĆ PALČOK, JELENA	Knjižničarka	VSS
40.	NAĐ, MELITA	Knjižničarka	VSS

SLUŽBA ZA PRAVNE, STRUČNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE/TAJNIŠTVO			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
41.	PTIČAR, BISERKA	Voditelj službe za pravne, stručne i administrativne poslove/tajnik	VSS
42.	ŠINKO, RENATA	Voditelj odjela za kadrovske i opće poslove	VSS
43.	KRPELJEVIĆ-FILIPE, ADRIAN AZINHEIRA	Suradnik za poslove pokretne knjižnice, tehničke poslove i zaštitu na radu	VSS

URED RAVNATELJA			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
44.	MIHAJLOVIĆ, SANDRA	Voditelj Ureda ravnatelja	SSS

RAČUNOVODSTVENO FINACIJSKA SLUŽBA			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
45.	CRNKOVIĆ, SANDRA	Voditeljica Računovodstveno-financijske službe	VSS
46.	KRSTANOVIĆ, RUŽICA	Suradnica za računovodstveno-knjigovodstvene poslove	VSS
47.	ŠEREMET, KATICA	Voditeljica ureda za izdatke zaposlenika i računovodstvo	SSS

SLUŽBA ZA INFORMATIČKU POTPORU			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema

48.	RAKOVAC, KATICA	Voditeljica Službe za informatičku potporu	VSS
49.	ŠIMUNOVIĆ, BRUNO	Informatički tehničar	SSS

TEHNIČKO I POMOĆNO OSOBLJE			
	Prezime i ime	Radno mjesto	Stručna sprema
50.	MAJOR, DANIEL	Domar	SSS
51.	LUČIĆ, KLAUDIJA	Spremačica	NSS
52.	MAROJEVIĆ, DANIJELA	Spremačica	NSS
53.	POPOVSKI, DUŠANKA	Spremačica	NSS
54.	STUPAR, ANČICA	Spremačica	NSS

ODLAZAK U MIROVINU

Valerija Bolješić

Na Valentinovo, Međunarodni dan darivanja knjigom, nakon gotovo 39 godina predanog rada, u mirovinu odlazi Valerija Bolješić. Naši uredi i radni prostori pod njezinom su rukom uvijek bili besprijekorno uređeni, na vrijeme i s posebnom pažnjom koju može pružiti samo netko tko istinski poznaje svaki kutak zgrade, ali i osobnost kolegica i kolega. Za Valeriju su i knjige bile više od posla koji ju je okruživao, bile su joj suputnici i izvor zadovoljstva. U slobodno vrijeme u njima je pronalazila radost, mir i inspiraciju.

Ono što Valeriju čini posebnom jest njezin postojan i čvrst karakter. Ona je bila glas odmjerenosti i diskrecije. Cijenili smo njezinu izrazitu korektnost. Kolegica Valerija nikada nije bila sklona suvišnim riječima, zadržavajući dostojanstven stav i profesionalni integritet u svakoj situaciji.

Hvala joj na desetljećima u kojima je svojom marljivošću i stabilnošću činila našu knjižnicu ugodnim mjestom za rad.

Ružica Wendling

Krajem ljeta, nakon nepunih 46 godina u zasluženu mirovinu odlazi i Ružica Wendling. Njezin profesionalni put unutar knjižnice predstavlja rijedak spoj duboke empatije prema korisnicima i visokostručne predanosti knjižničarskoj struci.

Značajan dio radnog vijeka Ružica je provela na posudbenim odjelima, gdje je neposrednim radom s korisnicima izgradila odnos međusobnog uvažavanja i povjerenja. Svojom susretljivošću i razumijevanjem čitateljskih potreba postala je prepoznatljivo lice Knjižnice, posebice Ogranka Industrijska četvrt.

Posljednje desetljeće rada posvetila je Službi nabave, gdje je njezino bogato iskustvo postalo ključan faktor u izgradnji naših zbirki. Kao izrazito vrijedan i stručan djelatnik, Ružica je procesima nabave pristupala s vizijom, osiguravajući da knjižnični fond ostane relevantan i kvalitetan.

Osim stručnog doprinosa, njezin rad u kolektivu obilježili su bezrezervna spremnost na pomoć, jer Ružica je bila mentorica i podrška kolegama u svakom trenutku. Svojim je vedrim duhom unosila stabilnost i optimizam u svakodnevno radno okruženje.

Njezinim odlaskom u mirovinu, Knjižnica gubi vrsnu stručnjakinju, ali dobiva trajnu baštinu njezina rada utkanu u svaku полицу naših zbirki. Zahvalni smo na godinama zajedničkog rada i doprinosu koji je nadilazio puko ispunjavanje radnih zadataka. Hvala, Ružice!

GISKO U MEDIJIMA

Stručni djelatnici Knjižnice tijekom 2025. godine redovito su javno nastupali u medijima vezano za aktivnosti u Knjižnici, u emisijama: Dobro jutro Hrvatska, Županijska panorama i Prizma, gostovali su u Otvorenom studiju na STV-u, emisiji Koktel na Osječkoj televiziji i lokalnim radijskim postajama.

Djelatnica Ivana Turk gostovala je 6. listopada 2025. godine u emisiji *Inspirativne priče* Slavonske televizije, koju vodi Robert Kovač. Tijekom razgovora obrađene su teme knjižničarstva i e-knjiga, povijesti zgrade Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek te njezina uloga i značaj u lokalnoj zajednici. Posebno su se osvrnuli na poticanje čitanja i razvijanje čitateljskih navika kod djece i mladih.

Nove i tematski pripremljene naslove, dva puta mjesečno kroz 2025. godinu, u emisiji "Ritam grada" Slavonske televizije, predstavljale su diplomirani knjižničari Melita Nađ, Sanja Zavođa, Tena Tormaš Marković i Dino Radmilović.

Knjige na dobrom glasu – s ciljem poticanja čitanja i razvijanja svijesti o važnosti čitanja, jednom mjesečno knjižničari-informatori korisnicima predstavljaju naslove knjiga na određenu temu, dostupne u knjižnici za posudbu. Članci s preporukama objavljeni na mrežnoj stranici GISKO-a te portalu Osijek031 tako su dostupni svim korisnicima i onima koji to žele postati. Neke od izabranih tema bile su: toplih 20, strašno dobre knjige za jesen, kako začiniti ljeto, tko se boji vuka još, europski strip, Mario Vargas Llosa, odvikavanje od pelena, humor na stranicama domaćih autora i dr.

GISKO NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

Uredništvo društvenih mreža Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, koje vodi službenu stranicu Knjižnice, ali i dvije sestrinske – American Corner Osijek i Čuvari priča – Odjel za rad s djecom i mladima GISKO; na Facebook, Instagram i TikTok profilima svakodnevno postavlja obavijesti, preporuke, edukativne i zabavne videozapise, najavljuje događanja, ističe zanimljivosti, odgovara na pitanja i zahtjeve korisnika, a sve u svrhu dodatne promocije i interakcije s korisnicima.

Na dan 31. prosinca 2025. godine Facebook stranicu GISKO prate 12.742 osobe. U *inbox* Knjižnice pristigao je 21 upit tijekom 2025. godine. Facebook stranicu Odjela za rad s djecom i mladima – Čuvari priča na dan 31. prosinca 2025. pratilo je 1.677 osoba, a porukom su stigla 3 upita. Facebook stranicu American Cornera Osijek na dan 31. prosinca 2025. ukupno je pratilo 1.056 osoba te je kroz *inbox* 5 korisnika poslalo upite. Instagram Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek prate 1.274 osobe, a ostvareno je 20 korisničkih interakcija kroz DM (*direct message*). Stranice Knjižnice na društvenim mrežama pratilo je 16.749 osoba.

U skladu s korisničkom strukturom knjižnice, žene su najčešće pratiteljice društvenih mreža (Facebook GSKO prati 78,6 % žena, American Corner Osijek 77,2 % žena, a Čuvare priča čak 91,5 % žena, Instagram prati 85,8 % žena). Najveći je broj pratitelja na društvenim mrežama između 35 i 44 godine.

Tijekom prve polovice godine na društvenim mrežama redovito su objavljivane preporuke djelatnikâ Knjižnice. Ukupno je objavljeno osam preporuka, pri čemu je naglasak bio, ponajprije, na beletrističkim naslovima, uz povremeno uključivanje publicistike i grafičkih romana. Aktivnost je bila usmjerena na promicanje čitanja i upoznavanje korisnika s raznolikošću knjižničnog fonda. U okviru promocije zavičajne kulturne baštine, tijekom godine objavljivane su digitalizirane stare razglednice iz Grafičke zbirke, koja je dio Zavičajne zbirke Knjižnice dostupne i pretražive kroz knjižnični katalog, pod nazivom „Zavičajna baština“. Kroz ukupno osam objava predstavljene su stare vizure grada Osijeka, zaboravljene lokacije te dijelovi gradske povijesti čiji su se izgled, nazivlje ili namjena s vremenom promijenili ili u potpunosti nestali.

POPIS ČLANAKA IZ TISKA – 2025.

1. Izložba grafika i ilustracija „Od grafike do Pykule“/M.Bu.//Glas Slavonije br.32779 god.105 (utorak, 7.1.25.) str. 11,
2. Od 1976. posuđujem knjige u GSKO-u. Kad odem u mirovinu, bit ću Najčitatelj./I.R.G.//Glas Slavonije br.32780 god.105 (srijeda, 8.1.25.) str. 12,
3. GSKO pokrenuo čitateljske klubove u Domu na Drinskoj/I.R.G.//Glas Slavonije br.32786 god.105 (ponedjeljak, 13.1.25.) str. 10,
4. Ako ne možete u Knjižnicu, ona dolazi na vaš kućni prag /I.R.G.//Glas Slavonije br.32789 god.105 (četvrtak, 16.1.25.) str. 10,
5. Izložba lutaka Iz svijeta poznatih /I.R.G.//Glas Slavonije br.32792 god.105 (ponedjeljak, 20.1.25.) str. 9,
6. GSKO: Svjetski dan čitanja naglas/I.R.G.//Glas Slavonije br.32800 god.105 (srijeda, 29.1.25.) str. 11,
7. Promocija slikovnice „Plavi svemir“/I.R.G.//Glas Slavonije br.32801 god.105 (četvrtak, 30.1.25.) str. 11,
8. O slikovnici „Plavi svemir“ u GSKO-u/I.R.G.//Glas Slavonije br.32805 god.105 (utorak, 4.2.25.) str.9,
9. „Strip u stripu“ V. Surma Szabo/I.R.G.//Glas Slavonije br.32805 god.105 (utorak, 4.2.25.) str.9,
10. GSKO: Promocija knjige poezije „Zimski suncostaj“/I.R.G.//Glas Slavonije br.32808 god.105 (petak, 7.2.25.) str.11,
11. Unijela svoj svijet boja u donjogradsku knjižnicu /D.P.//Glas Slavonije br.32810 god.105 (ponedjeljak, 10.2.25.) str.9,
12. Ljubav po mjeri Saše Jakšić/I.R.G.//Glas Slavonije br.32811 god.105 (utorak, 11.2.25.) str.9,
13. Prijateljice izlažu slikarske radove/I.R.G.//Glas Slavonije br.32811 god.105 (utorak, 11.2.25.) str.9,

14. Zimski suncostaj Ljupke Tanevske/I.R.G.//Glas Slavonije br.32813 god.105 (četrvtak,13.2.25.) str.9,
15. Darovali knjige u OŠ Mirka Cipelića/I.R.G.//Glas Slavonije br.32817 god.105 (utorak, 18.2.25.) str.9,
16. Ovu knjigu posvetila sebi, a sljedeću svom unutarnjem djetetu/I.R.G.//Glas Slavonije br.32818 god.105 (srijeda, 19.2.25.) str.19,
17. GISKO: Proglašenje Najčitatelja 2024./I.R.G.//Glas Slavonije br.32819 god.105 (četrvtak, 20.2.25.) str.10,
18. Festival jezika do 21. veljače./I.R.G.//Glas Slavonije br.32819 god.105 (četrvtak, 20.2.25.) str.10,
19. Osječanka Ana Hmura lani posudila i pročitala 139 knjiga./I.R.G.//Glas Slavonije br.32825 god.105 (četrvtak, 27.2.25.) str.9,
20. Izložbene kulturno-promotivne aktivnosti u GISKO-u/S.P.//Sveučilišni glasnik - Glas Slavonije: posebni prilog br.111 (petak,28.2.25.) str.26,
21. Radionica „Pokreni se u 5 minuta!“ /I.R.G.//Glas Slavonije br.32834 god.105 (ponedjeljak, 10.3.25.) str. 9,
22. Pjesničko-grafička mapa u čast Paljetku/I.R.G.//Glas Slavonije br.32835 god.105 (utorak, 11.3.25.) str. 20,
23. Uz Čovpasa, Teslu, Einsteina i ostale – poučno i zabavno/J.J.P.// Glas Slavonije br.32837 god.105 (četrvtak, 13.3.25.) str.10,
24. O perspektivama suvremenog kurikulumu/I.R.G.//Glas Slavonije br.32839 god.105 (14.,15.3.25.) str. 9,
25. „Sretan mačak Smuc“ priča je o individualnosti i svačijem osobnom razvoju/E.L.//Glas Slavonije br.32841 god.105 (utorak, 18.3.25.) str. 19,
26. „Kistićem by Čer“/I.R.G.//Glas Slavonije br.32841 god.105 (utorak, 18.3.25.) str.9,
27. Dašak dalekih kultura i povijesne fantastike u GISKO-u/S.P.//Sveučilišni glasnik - Glas Slavonije: posebni prilog br.112 (petak,28.3.25.) str.12,
28. Izložba ručno pletenih radova/M.Bu// Glas Slavonije br.32861 god.105 (četrvtak, 10.4.25.) str. 8,
29. Susret za djecu s Majom Šimlešom/I.R.G.//Glas Slavonije br.32862 god.105(petak,11.4.25.) str.7,
30. Livija našla bijelog zeca u knjizi/I.A.//Glas Slavonije br.32868 god.105 (petak, 18.4.25.) str.11,
31. Rekonektivno iscjeljivanje/M.Bu// Glas Slavonije br.32872 god.105 (četrvtak, 24.4.25.) str.10,
32. Izdanja Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek/M.H.//Sveučilišni glasnik - Glas Slavonije: posebni prilog br.113 (petak,25.4.25.) str.6,
33. Pokretne stepenice i topli sendviči/I.P//Glas Slavonije br.32886 god.105(ponedjeljak, 12.5.25.) str.9,
34. Knjiga o radničkoj svakodnevnici/I.A.//Glas Slavonije br.32893 god.105 (srijeda, 21.5.25.)str.11

35. Manifestacija Noć knjige 2025. u GISKO-u/S.P.// Sveučilišni glasnik - Glas Slavonije: posebni prilog br.114 (petak,23.5.25.) str.12,
36. Nostalgija iz Kadovićeve kolekcije/I.A.//Glas Slavonije br.32898 god.105 (utorak, 27.5.25.)str.8,
37. Izložba slika Jelice Barišić/I.R.G.//Glas Slavonije br.32909 god.105 (utorak, 10.6.25.)str.8,
38. Književni susreti u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek/S.P.//Sveučilišni glasnik - Glas Slavonije: posebni prilog br.115 (petak,27.6.25.) str.12,
39. Festival slikovnica za djecu/I.P.//Glas Slavonije br.32924 god.105 (28.,29.6.25.)str.9,
40. Poziv na Dane društvenih igara/M.Bu.//Glas Slavonije br.32926 god.105 (utorak, 1.7.25.)str.8,
41. Petak je dan za društvene igre/I.R.G.//Glas Slavonije br.32928 god.105 (četvrtak, 3.7.25.)str.8,
42. Izložba „Lica“/I.R.G.//Glas Slavonije br.32931 god.105 (ponedjeljak, 7.7.25.)str.9,
43. Mali zvjezdani putnici u kreativnoj avanturi/J.J.P.//Glas Slavonije br.32933 god.105 (srijeda, 9.7.25.)str.10,
44. Radionice „3D olovke u ograncima Knjižnice“/I.R.G.//Glas Slavonije br.32934 god.105 (četvrtak, 10.7.25.)str.8,
45. Izložba „Čarobni svijet 3D olovke“/I.R.G.//Glas Slavonije br.32935 god.105(petak, 11.7.25.)str.12
46. Slike, nakit i radovi na staklu/I.R.G.//Glas Slavonije br.32937 god.105(ponedjeljak, 14.7.25.)str.9
47. Dan društvenih igara 18.srpnja/I.R.G.//Glas Slavonije br.32937 god.105(ponedjeljak, 14.7.25.)str.11,
48. GISKO: 3D olovke u Donjem gradu/I.R.G.//Glas Slavonije br.32940 god.105(četvrtak, 17.7.25.) str.9,
49. „Sandolina“ u Industrijskoj četvrti/I.R.G.//Glas Slavonije br.32940 god.105(četvrtak, 17.7.25.) str.9,
50. U četvrtak 3D radionica u ogranku GISKO-a Jug 2/I.R.G.//Glas Slavonije br.32951 god.105(srijeda, 30.7.25.)str.10,
51. Dani društvenih igara u ograncima/I.R.G.//Glas Slavonije br.32952 god.105(četvrtak, 31.7.25.)str.9,
52. „Putevi života“ – slike u tehnici eukalistike/I.R.G.//Glas Slavonije br.32957 god.105(četvrtak, 7.8.25.)str.11,
53. „Putevi života“ u GISKO-u Donji grad/M.Bu.//Glas Slavonije br.32964 god.105(16., 17.8.25.)str.10,
54. Deseti Tjedan Harry Pottera/I.A.//Glas Slavonije br.32966 god.105(utorak, 19.8.25.)str.9,
55. 3D olovke/M.Bu.//Glas Slavonije br.32967 god.105 (srijeda, 20.8.25.) str.10,
56. Izložba radova M. Kiridžije Andrić/I.A.//Glas Slavonije br.32981 god.105 (petak, 5.9.25.)str.9,
57. Zatvara se GISKO na Europskoj av./I.R.G.//Glas Slavonije br.32994 god.105 (20., 21.9.25.) str.9,

58. GISKO: niža članarina 16.10./I.R.G.//Glas Slavonije br.33012 god.105 (11.,12.10.25.) str.11,
59. Izložba „Drvena bajka“ u knjižnici/I.R.G.//Glas Slavonije br.33013 god.105 (ponedjeljak, 13.10.25.) str.11,
60. U četvrtak 2 eura jeftinija članarina/M.Bu.//Glas Slavonije br.33013 god.105 (utorak, 14.10.25.)str.10,
61. Jug 2: Pričaonica s D. Pađen Farkaš/I.R.G.//Glas Slavonije br.33015 god.105 (srijeda, 15.10.25.) str.10,
62. Uz Zavičajnu pričaonicu u GISKO-u je počeo Mjesec hrvatske knjige/I.P.//Glas Slavonije br.33015 god.105 (srijeda, 15.10.25.) str.11,
63. Knjižničari u gostima u Domu umirovljenika: Pričom do promišljanja/I.R.G.//Glas Slavonije br.33019 god.105 (ponedjeljak, 20.10.25.) str.10,
64. Bez zakasnine/I.R.G.//Glas Slavonije br.33031 god.105 (utorak, 4.11.25.) str.11,
65. Gardaš i neistražena književnost autora himne NK Osijek/E.L.//Glas Slavonije br.33033 god.105 (četvrtak, 6.11.25.) str.18,
66. Izložba taktilnih slikovnica/I.R.G.//Glas Slavonije br.33034 god.105 (petak, 7.11.25.) str.11,
67. Probni pristup aplikaciji „Lexie“ u čitaonicama/I.R.G.//Glas Slavonije br.33036 god.105 (ponedjeljak, 10.11.25.) str.10,
68. T. Dunđerović u ogranku Retfala/I.R.G.//Glas Slavonije br.33037 god.105(utorak, 11.11.25.)str.9,
69. Ciklus radionica E.L.E.A.N./M.Bu.//Glas Slavonije br.33044 god.105 (četvrtak, 20.11.25.) str.9,
70. GISKO jeftiniji na Crni petak/I.R.G.//Glas Slavonije br.33050 god.105(četvrtak, 27.11.25.)str.10
71. S knjižničarima ulicama Osijeka/I.R.G.//Glas Slavonije br.33060 god.105 (utorak, 9.12.25.)str.8

FINANCIRANJE

Zakon o proračunu (NN 87/08 i 136/12), Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (NN 124/14, 115/15 i 87/16, 126/19, 108/20) i Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN 3/15 i 93/15 i dopune) obvezuje sve proračunske korisnike da izrade financijske izvještaje za proračunsku godinu.

Sukladno Statutu Knjižnice Upravno vijeće prihvaća godišnje financijske izvještaje, a sukladno Statutu Sveučilišta Josip Jurja Strossmayera u Osijeku, Senat prihvaća godišnji obračun svih sastavnica Sveučilišta, a time i Knjižnice. Gradsko vijeće Grada Osijeka prihvaća godišnja izvješća Knjižnice za gradsku djelatnost.

Prema Pravilniku o utvrđivanju korisnika proračuna i o vođenju registra korisnika Proračuna Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek je i u 2025. godini registrirana kao proračunski korisnik Državnog proračuna.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku svojim financijskim planom planira sredstva za redovno poslovanje Knjižnice. Senat Sveučilišta donosi odluku o raspodjeli odobrenih godišnjih sredstava za plaće, materijalna prava zaposlenika, troškove poslovanja i dr., koje doznaju nadležno Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH mjesečno iz Državne riznice, a prema zahtjevima Sveučilišta.

Sukladno Zakonu o knjižnicama, Knjižnica obavlja dvojnu djelatnost: gradsku i sveučilišnu. Gradsku djelatnost financira Grad Osijek iz svog proračuna po odobrenom Programu rada Knjižnice. Grad Osijek iz Proračuna, prema pismenim zahtjevima Knjižnice, doznaju mjesečno odobrena sredstva za zaposlene, materijalne rashode i nabavu knjižne i neknjižne građe kao tekuću pomoć iz gradskog proračuna.

Prema objavljenim natječajima za pojedine programe gradske djelatnosti kao što su: rad Razvojno matične službe, rad Matične službe za visokoškolske i specijalne knjižnice, rad Središnje knjižnice za Austrijance, nabava knjižne građe, oprema te ostale programe sredstva osigurava Ministarstvo kulture i medija. Za program nabave knjižne građe Knjižnica dobiva sredstva i od Osječko-baranjske županije. Svim proračunima redovito se dostavljaju potrebni financijski izvještaji o utrošku odobrenih sredstava.

Upravno vijeće je na 4. sjednici održanoj 24.10.2025. usvojilo Financijski plan za 2026., a na 5. sjednici održanoj 17.12.2025. rebalans za 2025. godinu.

U prilogu su podaci iz obveznih financijskih izvještaja za 2025. godinu, i to: tablica 1. s podacima iz obrasca PR- RAS o ostvarenim prihodima i rashodima (rekapitulacija); tablica 2. s detaljnim podacima o prihodima i rashodima; tablica 3. s podacima iz Bilance o stanju imovine, potraživanja, obveza i izvora i Bilješke. U bilješkama, koje su obvezne i čine dopunu podataka uz financijske izvještaje, dane su kratke dopune za pojedine stavke prihoda, rashoda i bilance.

REKAPITULACIJA PRIHODA I RASHODA ZA 1.1. DO 31.12.2025. GODINU

Račun	ŠIFRA	Naziv računa	Rashodi za zaposlene	Rashodi poslovanja	Nabavka opreme	Knjižna građa	Dodatna ulaganja u zgradu	Ostvareno I-XII 2025	Ostvareno prethodne 2024. godine	INDEKS ostv. 2025./2024.	Udio 2025.
1		2	3	4	5	6	7	9=3+4+5+6+7+8	10	11	12
631	631	Pomoć od inozemnih vlada		9.208,35				9.208,35	31.477,02	29	0
632	632	Tekuće pomoći od institucija i tijela EU		9.992,00				9.992,00	8.070,00	124	0
636	636	Pomoći iz Proračuna Grada Osijeka	458.997,77	50.002,23		16.000,00		525.000,00	511.374,00	103	20
636	636	Pomoći iz županijskog proračuna		800,00	700,00			1.500,00	1.600,00	94	0
671	671	Prihodi od Ministarstva znanosti i mladih RH	984.911,15	85.128,26	4.042,50			1.074.081,91	990.404,49	108	41
639	639	Prihodi iz Ministarstva kulture i medija RH	166.858,12	16.658,26		138.000,00		321.516,38	289.983,00	111	12
639	639	Prihodi iz Ministarstva kulture i medija RH - EU projekt En.obnova			26.835,75		294.843,68	321.679,43	27.500,00	1.170	12
639	639	Tekući prijenos Erasmus		10.236,00				10.236,00	6.260,00	164	0
652	652	Prihodi od upisa	27.200,00	32.695,20		13.294,96		106.586,51	116.408,40	92	5
652	652	Prihodi za ostale namjene - Kulturni centar, Čuvari p...		2.000,00				2.000,00	1.500,00	133	0
652	652	Sveučilište J.J.Strossmayera u Osijeku - projekt En. obnova				200.000,00		200.000,00	0,00	0	9
661	661	Vlastiti prihodi (fotokopiranje, najam baza i dr.)			4.981,50		5.718,15	10.699,65	10.938,77	98	0
663	663	Tekuće donacije fizičkih i pravnih osoba						0,00	100,00	0	0
663	663	Kapitalne donacije fizičkih i pravnih osoba				11.317,93		11.317,93	8.186,82	138	0
641	077	Kamate na sredstva po viđenju				122,27		122,27	135,36	90	0
I	X067	PRIHODI	1.637.967,04	216.720,30	36.559,75	178.735,16	533.958,18	2.603.940,43	2.003.937,86	130	100
31	31	Rashodi za zaposlene	1.767.173,12					1.767.173,12	1.496.316,20	118	66
321	321	Naknade troškova zaposlenicima za službeni put,prijevoz i stručno usavršavanje		38.490,80				38.490,80	28.961,88	133	1
322	322	Rashodi za materijal i energiju		65.977,66				65.977,66	74.571,60	88	2
323	323	Rashodi za usluge		102.990,61				102.990,61	107.078,85	96	4
324	324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa		1.037,03				1.037,03	1.056,32	98	0
329	329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja		18.768,76				18.768,76	14.159,61	133	1
343	343	Financijski rashodi		2.815,18				2.815,18	3.099,30	91	0
422	422	Rashodi za nabavu računalne i knjižnične opreme			55.845,38			55.845,38	17.582,21	318	2
423	423	Rashodi za nabavu prijevoznog sredstva						0,00	0,00		0
424	424	Rashodi za nabavu knjižna građa-knjige i av građa				176.009,93		176.009,93	161.084,81	109	7
451	451	Dodatna ulaganja na građevinskim objektima					464.188,79	464.188,79	5.161,99	8.992	17
II	Y034	RASHODI	1.767.173,12	230.080,04	55.845,38	176.009,93	464.188,79	2.693.297,26	1.909.072,77	141	100
I-II		Višak/-manjak prihoda nad rashodima 2025.g.	-129.206,08	-13.359,74	-19.285,63	2.725,23	69.769,39	-89.356,83	94.865,09		
922		Preneseni višak prihoda iz prethodne godine						122.051,06	32.335,97		
922		Višak prihoda tekuće godine - 2025. godina						32.694,23	127.201,06		

Izvor podataka: Obrazac PR-RAS 2025.

29.01.2026.

PREGLED PRIHODA I PRIMITAKA ZA RAZDOBLJE 1.1. DO 31.12. 2025. G.

KLASIFIKACIJA RAČUNA			PRIHODI I PRIMICI	OSTVARENO PRETHODNE 2024.	OSTVARENO 2025.	Indeks ost.2025/ 2024
6			PRIHODI	2.003.937,86	2.603.940,43	130
63			POMOĆI IZ NENADLEŽNOG PRORAČUNA	876.264,02	1.199.132,16	137
	631		Tekuće pomoći	31.477,02	9.208,35	
		6311	Tekuće pomoći od inozemnih vlada izvan EU	23.104,14	9.208,35	
		6312	Kapitalne pomoći od inozemnih vlada	8.372,88		
	632		Pomoći od među.org. te institucija i tijela EU	8.070,00	9.992,00	
		6323	Tekuće pomoći od institucija i tijela EU - Erasmus +	8.070,00	9.992,00	
	636		Pomoći iz nenadležnog proračuna	512.974,00	526.500,00	103
		6361	Tekuće pomoći iz Proračuna Grada Osijeka za gradsku djelatnost	495.374,00	509.000,00	103
		6361	Tekuće pomoći iz Proračuna OBŽ za gradsku djelatnost	800,00	800,00	
		6362	Kapitalne pomoći iz Proračuna Grada Osijeka za gradsku djelatnost	16.000,00	16.000,00	0
		6362	Kapitalne pomoći iz Proračuna OBŽ za gradsku djelatnost	800,00	700,00	
	639		Prijenosi između prorač. korisnika istog proračuna	323.743,00	653.431,81	202
		6391	Tekući prijenosi iz Ministarstva kulture i medija RH	163.983,00	183.516,38	112
		6392	Kapitalni prijenos iz Ministarstva kulture i medija RH	126.000,00	138.000,00	110
		6393	Tekući prijenos između pror. korisnika istog proračuna Erasmus	6.260,00	10.236,00	164
		6394	Kapitalni prijenos iz Ministarstva kulture i medija RH - prijenos EU	27.500,00	321.679,43	1.170
64	641	6411	PRIHODI OD IMOVINE - kamate po viđenju	135,36	122,27	90
65			PRIHODI PO POSEBNIM PROPISIMA	117.908,40	308.586,51	262
	652	6526	Ostali nespomenuti prihodi	117.908,40	308.586,51	262
66			PRIHODI OD PRUŽENIH USLUGA I DONACIJA	19.225,59	22.017,58	115
	661	6615	Vlastiti prihodi od fotokopiranja i međukn.	10.938,77	10.699,65	98
	663		Donacije od fizičkih i pravnih osoba	8.286,82	11.317,93	137
		6631	Tekuće donacije pravnih osoba	100,00	0,00	
		6632	Kapitalne donacije fizičkih i pravnih osoba	8.186,82	11.317,93	138
67			PRIHODI IZ NADLEŽNOG PRORAČUNA	990.404,49	1.074.081,91	108
	671	6711	Prihodi od Ministarstva znanosti i obrazovanja RH	990.404,49	1.074.081,91	108
68	683	6831	Ostali prihodi			
SVEUKUPNI PRIHODI I PRIMICI				2.003.937,86	2.603.940,43	130

PREGLED RASHODA I IZDATAKA ZA 2025. GODINU

EKONOMSKA KLASIFIKACIJA RAČUNA	RASHODI I IZDACI	OSTVARENO 2024.	OSTVARENO 2025.	Indeks ost.202 5/ 2024
3	RASHODI	1.725.243,76	1.997.253,16	116
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	1.496.316,20	1.767.173,12	118
311	Bruto plaća i plaća u naravi	1.225.359,50	1.433.355,49	117
312	Ostali rashodi za zaposlene	82.967,31	104.068,58	125
313	Doprinosi na bruto plaću	187.989,39	229.749,05	122
32	MATERIJALNI RASHODI	225.828,26	227.264,86	101
321	Naknade troškova zaposlenima	28.961,88	38.490,80	133
3211	Službena putovanja	4.941,10	8.236,28	167
3212	Naknade za prijevoz na posao i s posla	16.741,45	18.338,52	110
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	7.279,33	11.916,00	164
3214	Ostale naknade troškova zaposlenika	0,00	0,00	0
322	Rashodi za materijal i energiju	74.571,60	65.977,66	88
3221	Uredski materijal i ost. materijal	35.418,35	28.854,60	81
3223	Energija	30.649,52	28.491,34	93
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i invest.održ.	8.103,28	5.157,32	64
3225	Sitni inventar (+igračke)	241,50	3.474,40	1.439
3227	Službena radna i zaštitna odjeća	158,95		0
323	Rashodi za usluge	107.078,85	102.990,61	96
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	6.517,25	6.394,20	98
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	40.455,50	31.873,59	79
3233	Promidžbeni materijal	200,00		
3234	Komunalne usluge	10.636,39	10.766,45	101
3235	Zakupnine i najamnine	4.893,50	8.551,33	175
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	6.880,00	7.007,88	102
3237	Intelektualne i osobne usluge	14.567,71	17.911,40	123
3238	Računalne usluge (Crolist, rač. progr.)	9.989,40	9.989,40	100
3239	Ostale usluge	12.939,10	10.496,36	81
324	3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	1.056,32	1.037,03	98
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	14.159,61	18.768,76	133
3291	Naknade za rad predstavničkih tijela	1.541,62	1.538,27	100
3292	Premije osiguranja zgrade i opreme	3.006,87	3.057,74	102
3293	Reprezentacija	3.193,83	5.978,11	187
3294	Domaće članarine	200,00	527,50	264
3295	Pristojbe i naknade	4.358,32	5.342,46	123
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja (cvijeće, ključevi, hrt pretplata)	1.858,97	2.324,68	125
34	343 Ostali financijski rashodi	3.099,30	2.815,18	91
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	3.099,30	2.815,18	91
4	RASHODI ZA NEFIN. IMOVINU	183.829,01	696.044,10	379
42	Rashodi za nabavku dugotrajnu imovinu	178.667,02	231.855,31	130
422	Rashodi za nabavku opreme	17.582,21	55.845,38	318
4221	Uredska oprema i namještaj	13.222,43	27.343,13	207
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	4.359,78	28.502,25	654
424	4241 Knjižna građa (knjige i AV građa)	161.084,81	176.009,93	109
45	451 451 Dodatna ulaganja na građevinskim	5.161,99	464.188,79	8.992
UKUPNI RASHODI (3+4)		1.909.072,77	2.693.297,26	141
UKUPNI VIŠAK/MANJAK PRIHODA		94.865,09	-89.356,83	
PRENESENI VIŠAK PRIHODA IZ PRETHODNE GODINE		32.335,97	122.051,06	
UKUPNI VIŠAK PRIHODA ZA SLJUDEĆU GODINU		127.201,06	32.694,23	

Izvor podataka: Obrazac PR-RAS 2025.

Osijek, 31.1.2026.

Ravnateljica
Dubravka Pađen Farkaš, viša knjižničarica

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK

BILANCA NA DAN 31.12. 2025.GODINE

Račun iz računskog plana	Oznaka iz Bilance	OPIS	Stanje 1.1. 2025.	Stanje 31.12. 2025.	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
		IMOVINA	3.939.724,47	3.616.475,90	92
O	0	Nefinancijska imovina	3.677.130,64	3.372.778,94	92
011	011	Zemljište	19.114,47	19.114,47	100
021	0211,0212	Građevinski objekti	333.407,93	333.407,93	100
029	013	Ispravak vrijednosti građ.objekata	117.243,68	121.411,28	
022	015,016,017,020.021	Uredska oprema i namještaj	841.424,39	880.353,71	105
029	029	Ispravak vrijednosti opreme	754.557,90	770.079,73	102
023	023	Prijevozno sredstvo	42.725,32	42.725,32	100
029	029	Ispravak vrijednosti prijevoznog sredstva	42.725,32	42.725,32	100
024	0241, 0242	Knjige, AV građa u Knjižnici	5.524.838,52	5.705.020,65	103
029	029	Ispravak vrijednosti knjiga, AV građe	2.184.538,58	3.152.501,09	144
026	026	Nematerijalna imovina (idejni i izvedbeni proje	14.685,49	14.685,49	100
029	029	IVOS nematerijalne imovine			
042	042	Kratkotrajna imovina (sitni inventar)	34.590,31	38.008,97	110
049	049	Ispravak vrijednosti kratkotrajne imovine	34.590,31	38.008,97	110
51	051	Građevinski objekti u pripremi		464.188,79	
1		Financijska imovina	262.593,83	243.696,96	93
111	111	Novac u banci	131.045,94	201.638,37	154
113	113	Novac u glavnoj i pomoćnim blagajnama	507,16	200,00	39
123	123	Potraživanja od zaposlenika			
124	124	Potraživanja za više plaćene poreze i doprinose			
129	129	Ostala potraživanja	3.760,82	2.944,44	78
144	1441	Obveznice za prodaju otkupljenih stanova	1.321,39	1.321,39	100
163	163			37.592,76	
19	19	Rashodi budućeg razdoblja	125.958,52		0
		OBVEZE I VLASTITI IZVORI	3.939.724,47	3.616.475,90	92
2	2	Obveze	134.071,38	172.088,58	128
231	231	Obveze za zaposlene	125.587,68	130.944,72	104
232	232	Obveze za materijalne rashode	6.719,24	4.978,83	74
234	234	Obveze za financijske rashode	295,01	241,64	82
239	239	Ostale tekuće obveze	1.469,45	28,84	2
24	24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	0,00	35.354,55	0
27	27	Obveze za predujmove, jamčevne pologe i dr		540,00	0
292	292	Naplaćeni prihodi budućih razdoblja			
9	9	Vlastiti izvori	3.805.653,09	3.444.387,32	91
91	91	Vlastiti izvori (iz proračuna i donacije)	3.678.452,03	3.374.100,33	92
922	9221	Višak prihoda od poslovanja	138.370,27	122.350,53	88
922	9222	Manjak prihoda od nefinancijske imovine	11.169,21	89.656,30	803
96	96	Obračunati prihodi poslovanja		37.592,76	0
991	991	Izvanbilančni zapisi - aktiva	287.368,76	1.200.106,01	418
996	996	Izvanbilančni zapisi - pasiva	287.368,76	1.200.106,01	418

Izvor podataka: obrazac: BIL 2025.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA OSIJEK

31000 OSIJEK, EUROPSKA AVENIJA 24,

OIB: **46627536930**; ŽUPANIJA **14**; GRAD **312**;

RKP: **2508**

MB: **03014347**

RAZINA:**11**, RAZDJEL: **080**

ŠIFRA DJELATNOSTI: **9101**

Razina prema NKD: 11

**BILJEŠKE UZ FINANIJSKE IZVJEŠTAJE ZA RAZDOBLJE
1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2025. GODINE**

Bilješke su obvezne i čine dopunu podataka uz financijske izvještaje.

U prilogu su kratke dopune za pojedine stavke u obveznim financijskim izvještajima: Izvještaju o prihodima i rashodima, primitcima i izdancima (PR-RAS), Bilanci na dan 31. prosinca 2025. (BIL), Izvještaju o promjenama vrijednosti imovine (P-VRIO) i Izvještaju o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji (RAS-funkcijski) s objašnjenjem većih odstupanja (iznad 10 %) u odnosu na prethodno razdoblje.

UVOD

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek najveća je knjižnica istočne Hrvatske i djeluje kao knjižnica s dvojom funkcijom: središnja gradska, odnosno narodna knjižnica grada Osijeka i županijska, matična narodna knjižnica Osječko-baranjske županije te matična sveučilišna knjižnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Osim Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, jedina je knjižnica u kontinentalnom dijelu Hrvatske koja prima Obvezni primjerak RH.

Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22) osnivačka i vlasnička prava nad Knjižnicom prenesena su na Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te je Knjižnica definirana kao ustanova čija djelatnost osigurava cjelovitost i potrebni standard sustava visoke naobrazbe na Sveučilištu, a u knjižničnom smislu kao sveučilišna, odnosno znanstvena knjižnica.

Zakon o proračunu, Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu obavezuje sve proračunske korisnike da izrade financijske izvještaje za proračunsku godinu.

Sukladno Statutu Knjižnice, Upravno vijeće prihvaća godišnje financijske izvještaje, a sukladno Statutu Sveučilišta Josip Jurja Strossmayera u Osijeku, Senat prihvaća godišnji obračun svih sastavnica Sveučilišta, a time i Knjižnice. Gradsko vijeće Grada Osijeka prihvaća godišnja izvješća Knjižnice za gradsku djelatnost.

Prema Pravilniku o utvrđivanju korisnika proračuna i o vođenju registra korisnika Proračuna, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek i u 2025. godini registrirana je kao proračunski korisnik Državnog proračuna.

Odgovorna je osoba Knjižnice ravnateljica, Dubravka Pađen Farkaš, viša knjižničarka.

Knjižnica nije u sustavu PDV.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku svojim financijskim planom planira sredstva za redovno poslovanje Knjižnice. Senat Sveučilišta donosi odluku o raspodjeli odobrenih godišnjih sredstava za plaće, materijalna prava zaposlenikâ, troškove poslovanja i dr., koje doznaju nadležno Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih RH mjesečno iz Državne riznice, a prema zahtjevima Sveučilišta.

Sukladno Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Knjižnica obavlja dvojnu djelatnost: gradsku i sveučilišnu. Gradsku djelatnost financira Grad Osijek iz svog proračuna po odobrenom Programu rada Knjižnice. Grad Osijek iz Proračuna, prema pismenim zahtjevima Knjižnice, doznaju mjesečno odobrena sredstva za zaposlene, materijalne rashode i nabavu knjižne i neknjižne građe kao pomoć iz gradskog proračuna.

Prema objavljenim natječajima za pojedine programe knjižnične djelatnosti: rad Razvojne matične službe, rad Matične službe za visokoškolske i specijalne knjižnice, rad Središnje knjižnice Austrijanaca u RH, nabava knjižne građe, opreme te za ostale programe, sredstva osigurava Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske. Svim proračunima redovito se dostavljaju potrebni financijski izvještaji o utrošku odobrenih sredstava.

IZVJEŠTAJ O PRIHODIMA I RASHODIMA, PRIMITCIMA I IZDATCIMA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2025. GODINE – (PR- RAS)

1. Ukupni prihodi poslovanja (šifra 6)

Knjižnica djeluje kao knjižnica s dvojnou funkcijom i financira se iz više izvora: gradsku djelatnost iz Proračuna grada Osijeka i Državnog proračuna putem Ministarstva kulture i medija RH; sveučilišnu djelatnost iz Državnog proračuna od Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih RH, odnosno Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Ukupni prihodi u 2025. povećani su u odnosu na 2024. godine.

2. Pomoći od inozemnih vlada (šifra 631)

Knjižnica temeljem prijave prijedloga programa od Američkog veleposlanstva SAD-a prima sredstva za financiranje American Cornera. U 2024. godini primili smo sredstva za 2024. godinu i krajem iste prvi dio za 2025. godinu, tako da su primljena sredstva u 2025. niža (primili smo samo drugi dio).

3. Pomoći od međunarodnih organizacija i institucija i tijela EU (632)

Sredstva za projekt Climate for reading, za poticanje čitanja.

4. Pomoći iz proračuna koji im nije nadležan (šifra 636)

Sredstva Grada Osijeka za financiranje gradske djelatnosti Knjižnice planirana su u Proračunu Grada i Rebalansima proračuna Grada za 2025. godinu i to za rashode za zaposlene i

materijalne rashode te nabavu opreme i knjižne građe. U odnosu na 2024. sredstva su povećana; došlo je do povećanja osnovice za izračun plaće u javnim službama.

Prema objavljenom natječaju za knjižničnu narodnu djelatnost, Osječko-baranjska županija odobrila je projekte – Obrada digitalne kulturne baštine knjižnica OBŽ i GISKO vodič za studente OBŽ.

5. Pomoći Ministarstva kulture i medija RH (šifra 6391, 6392) jesu pomoći istog proračuna (Državnog) i 2025. godine, prema Pravilniku o proračunskom računovodstvu, evidentiraju se na grupi 639. U 2025. došlo je do povećanja plaće zaposlenih, došlo je do povećanja osnovice za izračun plaće u javnim službama. Kao i prošle godine, na temelju javnih potreba, primili smo sredstva za nabavu računalne opreme i knjižne građe (uz redovnu kupovinu knjižne i neknjižne građe nabavljamo i knjige po modelu Otkup knjižne i neknjižne građe).

6. Tekući prijenos između proračunskih korisnika temeljem prijenosa EU sredstava (šifra 6393)

U 2025. godini djelatnici Knjižnice išli su na stručno usavršavanje u okviru Erasmus programa.

7. Kapitalni prijenos između proračunskih korisnika temeljem prijenosa EU sredstava (šifra 6394)

Od Ministarstva kulture i medija primili smo sredstva za obavljene radove temeljem EU projekta „Energetska obnova zgrade Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek“.

8. Prihodi od kamata po viđenju (šifra 64)

Knjižnica ima otvoren žiro račun za obavljanje platnog prometa u zemlji u PBZ d.d. Zagreb te je ostvarila kamate po viđenju za sredstva na računu.

9. Prihodi po posebnim propisima (šifra 65)

Temeljem Tumačenja Ministarstva financija RH, upisnina u Knjižnicu predstavlja sufinanciranje cijene u kulturi i knjiži se na konto 6526 – ostali nespomenuti prihodi. Namjenski prihodi (prihodi od upisa i zakasnina) u 2025. istovjetni su onima iz 2024. Ukupni prihodi na 65 povećani su u odnosu na godinu prije jer smo 2025. od Sveučilišta J. J. Strossmayera primili 200.000,00 eura za troškove EU projekta „Energetska obnova zgrade knjižnice“, koji nisu prihvaćeni troškovnikom, a nužni su za izvođenje programa u cijelosti.

10. Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga (šifra 661)

Vlastiti prihodi Knjižnice u 2025. godini jesu prihodi od fotokopiranja knjižnične građe, međuknjižnične posudbe, korištenja programa za knjižnično poslovanje (CROLIST) u knjižnicama pojedinih fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, najma prostora i dr.

11. Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna (šifra 663)

Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna odnose se na donacije knjižne građe pravnih i fizičkih osoba kojih je u ovoj godini bilo više, nego u prethodnoj.

12. Prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti korisnika proračuna (šifra 67)

Knjižnica je prema razvrstavanju u Registru korisnika državnog proračuna. Prihodi nadležnog Ministarstva znanosti i obrazovanja i mladih RH za sveučilišnu djelatnost u 2025. godinu povećani su u odnosu na godinu prije jer je došlo do povećanja plaće zbog rasta osnovice za izračun plaće u javnim službama. U listopadu 2025. potpisani su četverogodišnji programski

ugovori te smo u prosincu 2025. primili sredstva za razvojnu programsku sastavnicu programskog ugovora (portal UNIOS).

13. Rashodi poslovanja (šifra 3)

Sveukupni rashodi poslovanja povećani su u odnosu na 2024. godinu.

14. Rashodi za zaposlene (šifra 31)

Rashodi za zaposlene u 2025. povećani su u odnosu na 2024. Došlo je do povećanja plaće zaposlenih jer je došlo do rasta osnovice za izračun plaće.

15. Materijalni rashodi (šifra 32)

Materijalni rashodi istovjetni su godini prije.

16. Naknade troškova zaposlenika (šifra 321)

Povećana su sredstva jer se u 2025. odvijao EU projekt „Climate for reading“ pa su naši djelatnici odlazili na službena putovanja te je veći broj djelatnika išao na stručno osposobljavanje kroz Erasmus.

17. Uredski materijal i ostali materijalni rashodi (šifra 3221)

Troškovi su smanjeni u odnosu na 2024., manje je bilo potrebe za uredskim materijalom.

18. Rashodi za energiju (šifra 3223)

Rashodi za energiju ovise o cijeni na tržištu energenata i stvarnoj potrošnji.

19. Rashodi za materijal i dijelove za tekuće i investicijsko održavanje (šifra 3224)

Rashodi su smanjeni, manje je kupovano materijala.

20. Rashodi za sitni inventar i autogume (šifra 3225)

Rashodi su povećani u odnosu na prošlu godinu jer je nabavljeno više neknjižne građe – igračaka za Odjel za rad s djecom i mladima.

21. Usluge telefona, pošte i prijevoza (šifra 3231)

Rashodi su istovjetni onima iz 2024.

22. Rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja (šifra 3232)

Rashodi su smanjeni u odnosu na 2024. Zbog energetske obnove zgrade Knjižnice manje smo sredstava uložili na tekuće obnavljanje.

23. Komunalne usluge (šifra 3234)

Istovjetne prethodnoj godini.

24. Rashodi za zakupnine i najamnine (šifra 3235)

Nabavljene su licencije za knjižnične i računovodstvene programe.

25. Rashodi za zdravstvene usluge (šifra 3236)

Rashodi su povećani u odnosu na prošlu godinu – veći broj djelatnika išao je na sistematski pregled.

26. Intelektualne usluge i osobne usluge (šifra 3237)

Tu ulaze autorski honorari, ugovori o djelu i usluge studentskog servisa.

27. Računalne usluge (šifra 3238)

Istovjetni rashodima 2024.

28. Ostale usluge (3239)

Smanjenje u odnosu na prošlu godinu, u 2024. došlo je do povećanja jer smo prijavom na natječaj od Ministarstva znanosti i obrazovanja RH dobili sredstva za tisak Spomenice.

29. Naknada troškova osobama izvan radnog odnosa (šifra 324)

Trošak dnevnice i smještaja autorima koji su sudjelovali na manifestaciji Čuvari priča.

30. Naknada za rad predstavničkim tijelima (šifra 3291)

Naknada članovima Upravnog vijeća za održane sjednice.

31. Premije osiguranja (šifra 3292)

Rashodi osiguranja djelatnika gradske djelatnosti, imovine, službenih vozila.

32. Reprezentacija (šifra 3293)

Povećana u odnosu na prošlu godinu zbog provedbe EU projekta – Climate for reading.

33. Pristojbe i naknade (šifra 3295)

U 2025. naknada je za nezapošljavanje invalida porasla te na ovom kontu knjižimo HRT pretplatu.

34. Bankarske usluge i usluge platnog prometa (šifra 3431)

Troškovi su za usluge smanjeni.

35. Uredska oprema i namještaj (šifra 4221)

U 2025. nabavljena je oprema (odvlaživač prostora i pročišćivači zraka) kroz projekt Energetska obnova zgrade Knjižnice.

36. Uređaji, strojevi i oprema (šifra 4227)

U 2024. iz sredstava Vlade SAD-a kupili smo pomičnu rampu za osobe s invaliditetom.

37. Dodatna ulaganja na građevinskim objektima (šifra 451)

U 2025. traje provedba EU projekta Energetska obnova zgrade GSKO.

38. Manjak prihoda i primitaka (šifra Y005)

U izvještajnom razdoblju ostvarili smo manjak prihoda i primitaka. U Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, u članku 233. propisano je da se s danom 1. siječnja 2025. ukida podskupina računa 193 Kontinuirani rashodi budućeg razdoblja, tako da smo plaću za 12/2025 i naknadu za nezapošljavanje invalida za 12/2025 knjižili na 3 Rashod poslovanja.

39. Višak prihoda – prenesen (šifra 9221-9222)

Višak prihoda činila su :

- neutrošena sredstva od prihoda od upisa namijenjena za nabavu knjižne i neknjižne građe u 2025. godini (13.000,00 EURA) te za troškove energetske obnove zgrade Knjižnice (89.347,22 eura), a koji su potrebni za izvođenje projekta u cijelosti i koji će se realizirati do završetka projekta
- Neutrošena vlastita sredstva (5.528,84) koja su se u 2025. godini utrošila u troškove energetske obnove zgrade
- Sredstva primljena od Veleposlanstva SAD-a (14.175,00 eura), sredstva koja su primljena na kraju 2024. kao prva rata za 2025.

Prenesena sredstva u cijelosti su utrošena u 2025. godini.

40 . Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju (šifra X006)

U 2025. godini ostvarili smo višak prihoda za sljedeće razdoblje.

Ukupno po svim izvorima zajedno ostvaren je višak prihoda od poslovanja u iznosu od 257.513,23 eura te manjak prihoda poslovanja 135.162,70 eura, što rezultira viškom prihoda

poslovanja od 122.350,53 eura. Ukupni manjak od nefinancijske imovine 89.656,13, što je rezultira konačnim viškom prihoda od 32.964,23 za sljedeće razdoblje.

BILANCA

40. Imovina (šifra B001)

Bilanca stanja uravnotežena je jer je vrijednost imovine istovjetna vrijednosti obveza i vlastitih izvora.

Vrijednost zemljišta i stambenih zgrada (zgrada Europske avenije 24 i neotkupljenog stana) knjigovodstvena je. Izvršeno je i isknjiženje rashodovane dugotrajne imovine iz 2024. godine.

41. Novac u banci i blagajni (šifra 1112)

Financijsku imovinu čine novčana sredstva na žiro računu kod PBZ banke i u pomoćnim blagajnama na dan 31. prosinca 2025. godine. Tu su sredstva za podmirenje troškova nastalih u 12/25, koji će biti plaćeni u 01/26. te višak koji prenosimo u 2026. koji će u toj godini, prema Odluci o rasporedu rezultata, biti utrošen.

42. Ostala potraživanja (šifra 129)

Potraživanja se odnose na naknade za bolovanja na teret HZZO-a za 2025. godinu isplaćena iz sredstava Grada Osijeka (129112) i Ministarstava znanosti i obrazovanja RH (129421) koja HZZO nije refundirao Knjižnici.

43. Obveznice za prodaju otkupljenih stanova (šifra 1441)

Kod prodaje društvenih stanova nad kojima je postojalo stanarsko pravo, prodaja se vršila i otkupom stare štednje koja je, sukladno Zakonu o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug (NN 106/93.), pripala Knjižnici i za to je dobila 30 % vrijednosti depozita u obveznicama RH. Na računima 14412/91122 vode se sredstva (kamate i anuiteti) koja prema potvrdi PBZ Zagreb iznose 1.321,39 EUR.

44. Potraživanja za pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna (šifra 163)

Čine potraživanja za tekuće pomoći za Erasmus+ projekt (16321) i obračunatu plaću za 12/25. iz Proračuna grada Osijeka (16361).

OBVEZE I VLASTITI IZVORI

45. Obveze za zaposlene (231) obveze su za obračunatu, a neisplaćenu plaću 12/25, obračunata i neisplaćena materijalna prava za 2025. te bolovanje na teret HZZO-a za 12/25. koja je iskazana u bilanci.

46. Obveze za materijalne rashode, financijske rashode i ostale tekuće obveze (šifra 232, 234, 239)

Rashodi koji se odnose na prosinac 2025. i terete izvještajno razdoblje 2025.

47. Obveze za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini (šifra 245)

Rashodi za neplaćene, a izvršene radove po privremenoj situaciji po projektu energetske obnove zgrade Gradske i sveučilišne knjižnice.

48. Obveze za predujmove, depozite, jamčevne pologe i tuđe prihode 8 šifra 27)

Primljen jamčevni polog u iznosu od 176,00 eura za uredno izvršenje po ugovoru za koordinатора zaštite na radu za energetske obnovu zgrade GISKO i 364,00 eura bolovanje na teret HZZO-a refundirano iz sredstava Državne riznice.

49. Višak/manjak (šifra 92211 i šifra 9222)

Sukladno čl. 215 Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (NN 158/2024) provedena je korekcija rezultata za evidentiranje sredstava na računima kapitalnih prijenosa sredstava.

Višak i manjak po izvorima :

- Vlastiti prihodi – izvor 31

Ostvaren je višak prihoda poslovanja u iznosu od 10.821,92 eura, kao i manjak prihoda od nefinancijske imovine u istom iznosu. Po odluci o rasporedu rezultata u 2026. pokrit ćemo manjak iz viška.

- Namjenski prihodi – izvor 43

Ostvaren višak od prihoda poslovanja u iznosu od 246.691,31 eura te manjak prihoda od nef. imovine u iznosu od 33.966,08 eura. Manjak ćemo po odluci u 2026. pokriti iz viška. Ostat će nam 212.725,23 eura – 199.725,17 eura ide za troškove projekta Energetske obnove zgrade, a 13.000,00 eura za nabavu knjižne građe.

- Opći prihodi i primitci – izvor 11

Manjak prihoda poslovanja 90.028,57 eura . u 83.373,32 eura ulazi plaća i prijevoz za 12/2025 te kvota za nezapošljavanje invalida za 12/2025 (po Pravilniku o proračunskom računovodstvu više ne knjižimo na 193, nego na 3) te 6.656,00 sredstva utrošena za osnovnu sastavnicu programskog ugovora koji je potpisan u listopadu 2025. i čije smo i rashod i primitke (po uputi prilikom izrade rebalansa) uvrstili u rebalans za 2025.

Manjak prihoda od nefinancijske imovine 9.513,75 eura, također sredstva utrošena za osnovnu komponentu programskog ugovora koji je potpisan u listopadu 2025. i čije smo i rashod i primitke (po uputi prilikom izrade rebalansa) uvrstili u rebalans za 2025. Osnovna sastavnica programskog ugovora za 2025. iznosi 16.170,00 eura.

Manjkove ćemo pokriti primanjem sredstava u 2026. godini.

- Pomoći EU – izvor 51

Manjak prihoda poslovanja, u 2025. nismo primili sva sredstva za projekt Climate for reading. Manjak ćemo pokriti primanjem sredstava u 2026. godini.

- Ostale pomoći – izvor 52

Od Američkog nam je veleposlanstva u 2025. godini ostalo 4.629,71 eura te ih prenosimo kao višak prihoda poslovanja i utrošit ćemo ih u 2026. za redovno poslovanje.

Od Ministarstva kulture i medija RH ostvarili smo manjak prihoda poslovanja, zbog knjiženja plaća i prijevoza za 12/2025. Manjak ćemo pokriti u 2026. kad primimo sredstva.

Manjak prihoda poslovanja od Grada Osijeka zbog knjiženja plaće i prijevoza za 12/2025 te kvote za nezapošljavanje invalida za 12/2025.

Od Ministarstva kulture i medija RH ostvarili smo manjak od nefinancijske imovine u iznosu od 35.354,55 eura za troškove nastale u 12/25 za energetske obnovu zgrade, a koji će biti podmireni i 2026. kad po odobrenom ZNS-u primimo sredstva od MKM.

Prebijanjem viškova i manjkova – došli smo do manjka od 42.781,55 kod izvora 52.

**PROMJENE U VRIJEDNOSTI I OBUJMU IMOVINE I OBVEZA ZA RAZDOBLJE 1. SIJEČNJA DO
31. PROSINCA 2025. (P-VRIO)**

50. Promjene u vrijednosti imovine (šifra 91511)

Po novom Pravilniku o proračunskom računovodstvu i računskom planu uvodi se knjiženje ispravka vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine preko podskupine 915.

Ispravkom vrijednosti dugotrajne imovine i knjižne građe dolazi do smanjenja u vrijednosti imovine.

51. Promjene u obujmu imovine (šifra 91512)

Odnosi se na povećanje obujma dugotrajne imovine za Obavezni primjerak knjižnične građe za 2025. godinu koju smo dobili od Nacionalne i sveučilišne knjižnice Zagreb te smanjenje obujma knjižne građe kod revizije i redovnog otpisa zbog uništenosti, dotrajalosti (a postojala je sadašnja vrijednost).

**IZVJEŠTAJ O RASHODIMA PREMA FUNKCIJSKOJ DJELATNOSTI
za razdoblje 1. SIJEČNJA do 31. PROSINCA 2025. (RAS-funkcijski)**

51. Rekreacija, kultura i religija (šifra 082)

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek ustanova je u sastavu Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku i obavlja knjižničnu djelatnost te je popunjena (šifra 082) podacima o ukupnim rashodima koji su jednaki podacima šifra Y034 – ukupni rashodi na obrascu PR-RAS.

OBVEZE

51. šifra V001 – Stanje obveza 1 siječnja 2025. godine

Stanje obveza sa 1. siječnja 2025. godine bilo je 134.071,38 eura.

52. šifra V009 – Stanje obveza na kraju izvještajnog razdoblja

Obveze na kraju izvještajnog razdoblja jesu 172.088,58 eura i najvećim se dijelom sastoje od izdataka za plaće zaposlenika za prosinac 2025. godine. To su nedospjele obveze koje će biti podmirene tijekom siječnja 2026. godine (izuzetak je bolovanje na teret HZZO-a i jamčevni polog).

OBVEZNE BILJEŠKE UZ BILANCU

1. Popis ugovornih odnosa

OBVEZNE BILJEŠKE UZ BILANCU

Popis ugovornih odnosa i sl. koji uz ispunjenje uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke i slično)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU										
GRADSKA IS VEUČILIŠNA KNJIŽNICA U OSIJEKU										
OIB: 46627536930										
EVIDENCIJA TUĐE IMOVINE DOBIVENE NA KORIŠTENJE										
Red . br.	Datum izdavanja/ primanja jamstva	Instrument osiguranja	Iznos danog/primljenog jamstva				Primatelj/ davatelj jamstva	Namjena	Rok važenja	
			99111	99141	991119	99611	99641			
1.	01.01.2020.		0,13			0,13		Carnet	router mikrotik (br.inv.1001697749) NOVI GRAD	
2.	01.01.2020.		0,13			0,13		Carnet	Router mikrotik RB3011UIAS-RM RETFALA	
3.	01.01.2020.		0,13			0,13		Carnet	router mikrotik (br.inv.1001686657) IND.ČETVRT	
4.	25.07.2022.		0,13			0,13		Carnet	router mikrotik E7E60EC5CFOA JUG II	
5.			0,13			0,13		Carnet	Router mikrotik routerboard 101686312 Donji grad	
6.			0,13			0,13		Carnet	Router mikrotik RB3011UIAS-RM E. AVENIJA	
7.	31.12.2022.		0,13			0,13		Grad OS	Grad-poslovni prostori- Jug	
8.	31.12.2022.		0,13			0,13		Grad OS	Grad-poslovni prostori - Donji grad	
9.	31.12.2022.		21.033,25		15.715,45	5.317,80		Grad OS	Grad-poslovni prostori (M.Divalta 132) Novi grad	
10.	31.12.2022.		186.133,60		44.672,05	141.461,55		Grad OS	Grad-poslovni prostori (Ljudevita Posavskog 30) Retfala	
11.	31.12.2022.		29.544,10		5.804,18	23.739,92		Grad OS	Grad-poslovni prostori (Vinkovačka 66D i 66E) Ind.čtvrť	
12.	10.11.2025.	Garancija		96.961,24			96.961,24	Iver d.o.o.	Jamstvo za uredno ispunjenje ugovora	20.03.2026.
13.	20.06.2023.	bjanko zadužnica		3.000,00			3.000,00	Valenčak d.o.o.	Jamstvo za uredno ispunjenje ugovora	20.03.2026.
14.	23.05.2023.	bjanko zadužnica		10.000,00			10.000,00	Hidroenerga d.o.o.	Jamstvo za uredno ispunjenje ugovora	20.03.2026.
31.12.2025.										

2. Evidencija ugovorenih potraživanja za dodjelu bespovratnih sredstva

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU								
GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA AU OSIJEKU								
OIB: 46627536930								
EVIDENCIJA UGOVORENIH POTRAŽIVANJA ZA DODJELU BESPOVRATNIH SREDSTAVA								
Rb.	Datum početka projekta	Broj ugovora	Nositelj projekta	Program	Naziv projekta	Vrijednost potraživanja	Datum završetka projekta	Napomena
1	01.08.2024.	2023-2-PL01-KA210-ADU-000181890	Mjejska Biblioteka Publiczna	Erasmus +	Climate For Reading	16.140,00	31.10.2025.	
2	28.04.2023.	NPOO.C6.1.R1-13.01.0030	Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	Mehanizam za oporavak i otpornost EU-a, Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.	Energetska obnova zgrade Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek	1.238.075,89	28.04.2026.	
	31.12.2025.							

3. Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek u 2025. nije imala sudskih sporova.

U Osijeku 28. siječnja 2026.

Ravnateljica Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek
DUBRAVKA PAĐEN FARKAŠ, viša knjižničarka

